د مسلمان ساتنه

د قرآن او حدیثو په اذکارو سره

لیکنه

د/ سعید بن علي بن وهف القحطاني

ژباړنه

عبد النافع زلال

ⓒ سعيد بن علي بن وهف القحطاني، ١٤٢٣هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

القحطاني، سعيد بن علي بن وهف

حصن المسلم من أذكار الكتاب والسنة .- الرياض.

٣٠٤ ص ، ٨,٥×١٢ سم

ردمك: ١ - ٤٠٥ - ٤١ - ٩٩٦٠

(النص باللغة البشتو)

١- الأدعية والأوراد أ- العنوان

ديوي ٢١٢,٩٣ ٢٣/١١٦٢

رقم الإيداع: ٢٣/١١٦٢

ردمك: ١ - ٤٠٥ - ٤١ - ٩٩٦٠

حقوق الطبع محفوظة للمؤلف

إلا لمن اراد إعادة طبعه وتوزيعه مجاناً

فله ذلك وجزاه الله خيراً

الطبعة الأولى

ربيع الأول ١٤٢٣هـ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

د ژباړن* سریزه

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد الرسول الأمين، وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

پدې کې شک نشته چې د شرعي نصوصو (قرآني آيتونو او نبوي احاديثو) ژباړل د اهميت وړ خبره ده، ترڅو عام خلک* چې له عربي ژبې سره آشنايي نلري، وکولای شي د قرآن او حديثو د الفاظو په معنی پوه شي، او په هغه کې نغښتي* مفاهيمو او احکامو باندې ځان خبر کړي. او لدې جملې نه د دعاګانو او اذکارو ژباړل* هم ارزښتناک کار دی، پدې چې دعاګاني او اذکار د مسلمان په معنوي ژوند کې يو ځانګړی ځای لري، چې د ژوند په مختلفو او

بدلیدونکو حالاتو کي الله ﷻ ته دبنده د توجه اړولو، تضرع* او عاجزي کولو، او د هغه د یادولو او ستایلو، او له هغه نه مرستي او مدد غوښتلو، او د هغه حکم او فیصلې او قضاء وقدر ته د تسلیمیدلو څرګندونه* کوي. که څه هم د مسنونه دعاګانو او اذکارو ویل په عربي سره غوره خبره ده، خو د هغه په معناګانو او مفاهیمو باندي پوهیدل هم ضروري ګڼل کیږي، تر څو یې د لوستلو او ویلو په حالت کي لوستونکی له پوره اخلاص او د زړه له حضور نه، او په هغه کي د تدبر* او تفکر* کولو نه برخمن* وي.

ما په ژباړنه کي د لفظي او حرفي ژباړني لاره نده غوره کړې، بلکه د معنی او مفهوم په نظر کي نیولو سره مي د پښتو ژبي د قواعدو سره سم روانه ژباړنه کړیده، او دا ځکه چي حرفي او لفظي ژباړنه په دوه

لحاظه کمزوري وي، اول دا چي د عربي جملي مفهوم په پوره توګه* نشي اِفاده* کولای، او بل دا چي پښتو جمله د کلماتو د ارتباط او ترتیب په لحاظ کمزورې، او ناتمامه وي، او لوستونکی ته د فهم وړ نه وي.

او کوم عبارتونه یا کلمي چي د معنی د بشپړ تیا* لپاره مي اضافه کړیدي، هغه مي د دوو منحني شکله قوسونو په مینځ کي راوړیدي، تر څو د اصلي عبارت له ترجمې نه یې توپیر* وشي.

بل دا چي په پښتو کي د مختلفو لهجو او د مرادفو کلماتو د شته والي په خاطر مي د نومړو کلماتو تر څنګ د ستوري علامه (*) ایښې ده، او بیا مي د کتاب په پای کي د نومړو کلماتو یو جدول یا لست اضافه کړیدی، تر څو د ستوري لرونکي کلمې د دوهمي معنی یا بلي لهجي د پیژندني لپاره ورته مراجعه

وشي، او پدې توګه به د مختلفو لهجو لوستونکي له کتاب نه په آسانۍ سره استفاده وکړای شي.

د احادیثو د ژباړلو لپاره مي د احادیثو شرح کونکي کتابونو ته مراجعه کړیده، او د خپل توان سره سم مي هغه معنی غوره کړیده، چي د لوستونکي فهم ته له ټولو نه نژدې وي، او د پښتو جملې سره زیات سمون لري.

هیله ده چي دا کتاب د مسلمان ورور د استفادي وړ وګرځي، او له دعا نه مي هیر نکړي.

وصلی الله علی نبینا محمد، وعلی آله وصحبه وسلم.

عبد النافع زُلال

azolal@hotmail.com

ریاض- ١٤٢٣/١/١٥هـ

د مصنف سريزه

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستهديه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورســوله، صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، وسلم تسليماً كثيراً، أما بعد:

دا يو مختصر (كتاب) دى چي ما له خپل بل كتاب «الذكرُ والدعاءُ والعلاجُ بالرُّقَى مِنَ الكتابِ والسُّنَّةِ» نه مختصر كړيدى، او په هغه كي مي د نومړي كتاب نه يوائي اذكار راوړيدي، تر څو په

سفر کي يې له ځان سره اخيستل آسانه وي.

او يوائې مې د ذکر او دعا متن راوړی، او د هغه د تخريج له مراجعو نه مې له اصلي کتاب نه يوائې يو يا دوه مراجع ذکر کړيدي، او څوک چې د نومړي ذکر او دعا راوي (صحابي) او د هغه تخريج پيژندل غواړي، نو اصلي کتاب ته دې مراجعه وکړي.

له الله ﷻ نه د هغه په نيکو نومونو، او لوړو صفتونو سره سوال کوم چې دا کتاب خالص د خپل رضا لپاره وګرځوي، او هغه ما ته، لوستونکي ته، چاپونکي ته، او هغه چا ته چې په خپرولو کې يې برخه اخيستې ده په دنيا او آخرت کې ګټور

وګرځوي، الله ﷻ د همدي کار مَل او په هغه باندي قادر دی.

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

صفر/ ١٤٠٩هـ

د ذکر فضیلت

الله جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُواْ لِي وَلاَ تَكْفُرُونِ﴾ [البقرة: ١٥٢]

۞ ما یاد کړی، زه به تاسو یاد کړم، او زما شکر پرځای کړی، او زما نا شکري مه کوی.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْراً كَثِيراً﴾ [الأحزاب: ٤١]

۞ اې مومنانو! الله په ډېرو یادولو سره یاد کړی.

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيراً وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْراً عَظِيماً﴾ [الأحزاب: ٣٥]

۞ او د الله ذکر کونکو سړو او ذکر کونکو ښځو لپاره الله جَلَّ جَلَالُهُ بخښنه* او لوی ثواب

او اجر تيار کړی دی.

﴿وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ وَلاَ تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ﴾ [الأعراف: ٢٠٥]

۞ خپل رب په عاجزی او په ويره او په ټيټ آواز سره چي پورته نه وي، له خپل ځان سره سبا او بيګاه ياد کړه، او له غافلانو څخه مه کيږه.

پيغمبر ﷺ فرمايي: «مَثَلُ الَّذي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذي لاَ يَذْكُرُ رَبَّهُ مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ»(١).

---

(١) بخاري (فتح الباري ١١/٢٠٨)، او د مسلم ١/٥٣٩ لفظ دادی: «مثل البيت الذي يذكر الله فيه والبيت الذي لا يذكر الله فيه مثل الحي والميت»، ترجمه: هغه كور چي په هغه كي د الله

۞ هغه څوک چي د خپل رب* ذکر کوي، او هغه څوک چي نه يې کوي، مثال يې د ژوندي او مړی په شان دي.

او فرمايي: «أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ، وَأَرْفَعِهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالْوَرِقِ، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ؟» قَالُوا: بَلَى، قَالَ: «ذِكْرُ اللَّهِ تَعَالَى»[1].

۞ آيا تاسو خبر نکړم ستاسو د ښو اعمالو

= ذکر کيږي، او هغه کور چي د الله ذکر نه پکښې کيږي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

(۱) ترمذي ۴۵۹/۵، ابن ماجه ۱۲۴۵/۲، صحيح ابن ماجه ۳۱٦/۲، صحيح الترمذي ۱۳۹/۳

نه، او له هغو اعمالو نه چي ستاسو د رب* په نزد له ټولو نه پاک دي، او ستاسو دَرَجې* لوړوي*، او ستاسو لپاره د سرو زرو او سپينو زرو له خيراتولو نه هم غوره* دي، او ستاسو لپاره لدې نه هم غوره دي چي د دښمن سره مخامخ شی او بيا يو د بل غاړي* ووهی؟ (صحابه وو) وويل: هو (خبر مو کړه)، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: (هغه) د الله ﷻ ذکر کول دي.

او همدا رنګه فرمايي: «يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلإٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَلإٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْراً تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعاً، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعاً تَقَرَّبْتُ

إِلَيْهِ بَاعاً، وَإِنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً»[(١)]

۞ الله ﷻ فرمايي: زه د بنده د ګمان په وړاندي یم، او زه ورسره یم چي کله ما یاد کړي، نو که يې په خپل زړه کي یاد کړم، زه يې له ځان سره یادوم، او که يې په یوې ډلي کي یاد کړم، زه يې د هغې نه په غوره* ډله کي یادوم، او که ما ته د یوي لویشتي په اندازه رانژدي شي، زه به هغه ته د یو ګز په اندازه نژدې شم، او که ما ته د یو ګز په اندازه نژدي شي، زه به هغه ته د یوې وازې* په اندازه نژدي شم، او که ما ته په پښو* روان راشي، زه به ورته په منډه* ورشم.

---

(١) بخاري ١٧١/٨، مسلم ٢٠٦١/٤، او دا لفظ د بخاري دی.

وعَنْ عَبْد اللَّه بْنِ بُسْرٍ ﵁ أَنَّ رَجُلاً قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّه إنَّ شَرَائِعَ الإِسْلاَمِ قَدْ كَثُرَتْ عَلَيَّ فَأَخْبِرْنِي بِشَيْءٍ أَتَشَبَّثُ بِهِ، قَالَ: لاَ يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْباً مِنْ ذِكْرِ اللَّه»[1].

۞ دعبد الله بن بُسر ﵁ نه روايت دى چي يوه سړي وويل: اى د الله رسوله! د اسلام احكام پر* ما زيات شول، نو ما ته داسي شى* وښايه چي هغه باندي ټينګ عمل وكړم، پيغمبر ﷺ ورته وفرمايل: چي ژبه دي بايد تل* د الله ﷻ په ذكر سره لمده* وي.

---

(١) ترمذي ٤٥٨/٥، ابن ماجه ١٢٤٦/٢، صحيح الترمذي ١٣٩/٣، صحيح ابن ماجه ٣١٧/٢.

او پیغمبر ﷺ همدا رنګه فرمايي: «مَنْ قَرَأَ حَرْفاً مِنْ كِتَابِ اللَّه فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لاَ أَقُولُ ﴿الم﴾ حَرْفٌ، وَلَكِنْ: أَلِفٌ حَرْفٌ، وَلاَمٌ حَرْفٌ، وَمِيمٌ حَرْفٌ»[1].

۞ چا چي د الله ﷻ له كتاب (قرآن) نه يو حرف ولوست*، نو هغه لره پدې کي يوه نيكي ده، او يوه نيكي لس چنده (ثواب*) لري، زه نه وايم چي ﴿الم﴾ يو حرف دی، بلكه الف (بيل*) حرف دی، او لام (بيل) حرف دی، او ميم (بيل) حرف دی.

---

(١) ترمذي ١٧٥/٥، صحيح الترمذي ٩/٣، صحيح الجامع الصغير ٣٤٠/٥.

وعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامرٍ ﷺ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ ﷺ وَنَحْنُ في الصُّفَّة، فقَالَ: «أَيُّكُمْ يُحبُّ أَنْ يَغْدُوَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بُطْحَانَ أَوْ إِلَى الْعَقيق فَيأْتيَ منْهُ بنَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ في غَيْرِ إثْمٍ وَلاَ قَطيعة رَحمٍ؟» فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّه نُحبُّ ذَلكَ، قَالَ: «أَفَلاَ يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجد فَيَعْلَمَ أَوْ يَقْرَأَ آيَتَيْنِ منْ كتَاب اللَّه عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَهُ منْ نَاقَتَيْنِ، وَثَلاَثٌ خَيْرٌ لَهُ منْ ثَلاَث، وَأَرْبَعٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَرْبَعٍ، وَمِنْ أَعْدَادِهِنَّ مِنَ الإِبِلِ»[(١)].

۞ عقبه بن عامر ﷺ وايي: چي مونږ په صُفه* كي (ناست) وو چي پيغمبر ﷺ راووت، او

(١) مسلم ١/٥٥٣.

وبي فرمایل: له تاسو نه څوک دا غوره ګڼي چې هره ورځ «بُطحان*» یا «عقیق*» ته لاړ شي، او له هغه ځای نه دوه بوکونو* واله اوښان* راولي، چې نه یې په کې کومه ګناه کړې وي، او نه یې پکې خپلولي ختمه کړې وي؟ نو مونږ وویل: چې مونږ (ټول) دا خوښوو، (پیغمبر ﷺ) وفرمایل: که له تاسو نه یو څوک مسجد* ته لاړ شي او زده وکړي، او یا د قرآن دوه آیته ولولي، نو دا ورته له دوو اوښانو نه غوره* ده، او درې (آیته) له درېو (اوښانو) نه غوره دي، او څلور له څلورو نه، او همدارنګې (دآیتونو) د شمیر په اندازه له اوښانو نه غوره دي.

او ﷺ فرمایي: «مَنْ قَعَدَ مَقْعَداً لَمْ يَذْكُرْ اللَّهَ

فيه كَانَتْ عَلَيْه مِنْ اللّه تِرَةٌ، وَمَنْ اضْطَجَعَ مَضْجَعاً لاَ يَذْكُرُ اللَّهَ فِيهِ كَانَتْ عَلَيْه مِنْ اللّه تِرَةٌ»[(١)].

۞ څوک چي په يو ځای کي کيناست او الله ﷻ يې پکي ياد نکړ، نو د الله ﷻ له طرف نه به پري کمښت او زيان پيښ شي، او چا چي په يو ځای کي ډډه ولګوله او الله ﷻ يې هلته ياد نکړ، نو دالله ﷻ له طرف نه به ده ته کموالی او نقصان راشي.

او ﷺ فرمايي: «مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلساً لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ فِيهِ وَلَمْ يُصَلُّوا عَلَى نَبِيِّهِمْ إِلاَّ كَانَ

---

(١) ابو داود ٤/٢٦٤، او نورو هم روايت كړيدی، صحيح الجامع ٥/٣٤٢.

عَلَيْهِمْ تِرَةً، فَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ»[1].

۞ كوم قوم چي په يو ځای کي کيني، او الله ﷻ پکي ياد نکړي، او نه په پيغمبر ﷺ درود ووايي، نو دا به ددوی لپاره (دالله ﷻ له جانب نه) دنقصان سبب وي، که وغواړي عذاب به ورکړي، او که غواړي بخښنه* به ورته وکړي.

او فرمايي: «مَا مِنْ قَوْمٍ يَقُومُونَ مِنْ مَجْلِسٍ لاَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ فِيهِ إِلاَّ قَامُوا عَنْ مِثْلِ جِيفَةِ حِمَارٍ، وَكَانَ لَهُمْ حَسْرَةً»[2].

۞ کوم قوم چي له يو داسي مجلس نه

---

(۱) ترمذي، صحيح الترمذي ۳/۱۴۰

(۲) ابو داود ۴/۲۶۴، احمد ۲/۳۸۹، صحيح الجامع ۵/۱۷٦

پاڅیده*، چې د الله ﷻ ذکر یې پکې نه وي کړی، نو داسې به وي لکه چې د خره د مرداري* نه پاڅیدلي وي، او دا به د دوی لپاره د افسوس سبب وي.

۱- ىخوب نه د پاځيدو دعاګانې

۱- «الْحَمْدُ للَّه الَّذي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ»(۱).

۞ ټوله ستاينه* الله لره ده، هغه چې مونږ يې پس له مرګه ژوندي کړي يو، او همده ته بيا ژوندي کيدل او ورتګ دی.

۲- «لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، وَلاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاّ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ،

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۱/۱۱۳)، مسلم ۴/۲۰۸۳

رَبِّ اغْفِرْ لِي»[1].

۞ بیله الله نه بل ځوک د عبادت وړ* نشته، یو دی شریک نلري، همده لره پاچاهي او پوره ستاینه * ده، او همدی په هر څه قادر دی، پوره پاکي او ستاینه یوازي الله لره ده، بیله* الله نه بل ځوک د عبادت وړ* نشته ، الله لوی دی، او هیڅ قوت او طاقت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نیکیو د کولو) مګر په اوچت او باعظمت الله ﷻ سره، پروردګاره ما ته بخښنه* وکړه.

---

(۱) ځوک چي دا ووايي، ګناهونه به یې وبخښل شي، او که دعا وکړي، قبوله به شي، او که پاڅي اودس وکړي او بیا لمونځ وکړي، نو لمونځ به یې قبول شي.
بخاري (فتح الباري ۳۹/۳)، او نورو هم روایت کړیدی، او پورتنی لفظ د ابن ماجه دی، صحیح ابن ماجه ۳۳۵/۲.

٣- «الحَمدُ لله الّذي عَافَانِي في جَسَدِي، ورَدَّ عليَّ رُوحِي، وأَذِنَ لي بذِكْرِه»[١].

۞ پوره ثنا او ستاينه * هغه الله لره ده چي ما ته يې په بدن کي روغتيا راکړې، او ما ته يې زما روح بيا را کړ، او ما ته يې د خپل ذکر اجازه او حکم کړی دی.

٤- ﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِأُوْلِي الألْبَابِ ۞ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّهَ قِيَاماً وَقُعُوداً وَعَلَىَ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۞

(١) ترمذي ٤٧٣/٥، صحيح الترمذي ١٤٤/٣.

رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ۞ رَّبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِياً يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الأبْرَارِ ۞ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلاَ تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۞ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لاَ أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخْرِجُواْ مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُواْ وَقُتِلُواْ لأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ ثَوَاباً مِّن عِندِ اللّهِ وَاللّهُ عِندَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ۞ لاَ يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُواْ فِي الْبِلاَدِ ۞ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞ لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْاْ

رَبِّهِمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلاً مِّنْ عِندِ اللّهِ وَمَا عِندَ اللّهِ خَيْرٌ لِّلأَبْرَارِ ۞ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلّهِ لاَ يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ ثَمَناً قَلِيلاً أُوْلَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اصْبِرُواْ وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَاتَّقُواْ اللّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ [آل عمران: ١٩٠-٢٠٠] (١).

۞ بې شکه چې په آسمانونو او ځمکه کې، او د شپې او ورځې په بدلیدلو کې د عقل خاوندانو لپاره نښې نښانې دي، هغه کسان چې د

---

(١) بخاري (فتح الباري ٨/٢٣٧)، مسلم ١/٥٣٠.

الله ذکر کوي پداسي حال کې چې ولاړ* وي، او ناست وي، او په ډډه* باندي وي، او دآسمانونو او ځمکي په پيدايښت کې سوچ او فکر کوي، (او وايي) ای زموږ پروردګاره! دا (آسمانونه او ځمکه) دي خوشي او بې فايدې ندي پيدا کړي، پاکي ده تا لره، نو موږ د دوزخ* له عذاب نه وساته. ای پروردګاره! بې شکه چې ته څوک دوزخ* ته واچوي نو په رښتيا سره تا هغه رسوا او ذليل کړيدی، او ظالمانو لره هيڅوک مرستندوی نشته. ای پروردګاره! په رښتيا سره موږ د آواز* کونکي (آواز) واوريد چې ايمان ته يې بلنه* کوله (ويل يې) چې په خپل پروردګار ايمان راوړی، نو موږ ايمان راوړ، ای

زمونږ پروردګاره! زمونږ ګناهونه را ته وبخښه*،
او زمونږ بد کارونه را نه لیري کړه، او مونږ ته له
نیکانو* سره مرګ راکړه. ای زمونږ پروردګاره!
مونږ ته هغه څه راکړه چي د خپلو پیغمبرانو په
(ذریعه) دي راسره وعده کړیده، او د قیامت په
ورځ مو مه رسوا کوه، په رښتیا سره چي ته د
وعدي مخالفت نکوې. نو د دوی پروردګار د
دوی (دعا) قبوله کړه، (پدې شان) چي زه به له
تاسو نه د هیڅ عمل کونکي عمل نه ضایع* کوم،
نر وي او که ښځه، (ټول) یو له بل نه یاست، نو
هغو کسانو چي هجرت یې کړی، او له خپلو
کورونو نه ایستلي شوي، او زما په لاره* کي
ورته اذیت رسیدلی، او جهاد یې کړی، او وژل

شویدي، نو خامخا به زه د دوی ګناهونه وبخښم، او هرو مرو* به دوی هغه جنتونو ته داخل کړم چې (دهغو دمانیو او ونو) لاندي ویالې بهیږي، (او دا) د الله له جانبه جزا او ثواب دی، او د الله په نزد ډیر ښه ثواب او اجر دی. په ښارونو کي د کافرانو تلل را تلل دي تا نه تیر باسي. (دا) یو نا څیزه* متاع او فائده ده، او بیا د دوی ځای دوزخ دی، او ډیر بد د هستوګني ځای دی. لیکن هغه کسان چې له خپل پروردګار نه ویریږي* او پرهیزګاري کوي، هغوی لره داسي جنتونه دي چې په هغه کي به ویالې رواني وي، تل* به په هغه کي استوګن وي، (او دا) د الله له جانبه میلمستیا ده (هغوی

لره)، او هغه څه چي د الله سره دي هغه د نیکانو
لپاره (ډېر) غوره دي. او په تحقیق سره د اهل
کتاب نه داسي کسان شته چي په الله او په هغه
(قرآن) چي تاسو ته نازل کړي شویدی، او په هغه
(تورات او انجیل) چي دوی ته نازل کړي شوی
دی، ایمان لري، پداسي حال کي چي له الله نه
ویریدونکي دي، د الله آیاتونه په لږو پیسو نه
خرڅوي، د دي کسانو اجر او ثواب د الله سره
دی، په رښتیا سره چي الله ژر حساب کونکی
دی. ای مومنانو! صبر وکړی، او ټینګ اوسی (د
دښمنانو په مقابل کي)، او جهاد ته تیار اوسی، او
له الله نه وویریږی، امید دی چي تاسو به کامیابه
شی.

۲- د جامو اغوستلو دعا

٥- «الحَمدُ للهِ الّذي كَسَانِي هَذا (الثّوبَ) وَرَزَقَنيه مِنْ غَيرِ حَوْلٍ مِنّي ولا قُوّةٍ..»[۱].

۞ پوره ثنا او ستاینه * ده هغه الله لره چي ما ته يې دا جامه* را واغوستله، او بيله* کوم طاقت او قوت نه يې ما ته راکړه.

۳- د نوي جامې اغوستلو دعا

٦- «اللّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنيه، أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهُ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ»[۲]

---

(۱) بيله* نسائي نورو اصحاب السنن* روايت کړيدی، إرواء الغليل ٤٧/٧.

(۲) ابو داود، ترمذي، او بغوي روايت کړيدی، شمائل الترمذي

۞ يا الهي! تا لره پوره ستاينه * ده، تا ما ته (دا جامه) را واغوستله، زه د هغي د خير ، او د څه لپاره چي جوړه شويده د هغه د خير سوال درنه کوم، او پناه غواړم په تا سره د هغې له شر نه او د هغه څه له شر نه کُوم لپاره چي هغه جوړه شويده.

۴- چا چي نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا

۷–«تُبْلِي، ويُخْلِفُ اللهُ تَعالى»[(۱)] .

۞ (دا جامه) زړه کړې، او الله دي د هغه په ځای نوري جامې در کړي.

= د اَلباني ليکنه ص۴۷

(۱) ابو داود ۴/۴۱، صحيح ابي داود ۲/۷٦۰.

٨- «الْبَسْ جَدِيداً، وَعِشْ حَمِيداً، وَمُتْ شَهِيداً»[(١)].

۞ نوې (جامه) واغونديږ، او ستايلی واوسيږې، او دشهادت په مرګ مړ شې.

٥- دجامو ايستلو په وخت کي دعا

٩- «بِسْمِ اللهِ»[(٢)]

۞ د الله په نوم سره (دا جامه اوباسم).

٦- د اودس ماتي ځای ته د داخليدلو دعا

١٠- «[بِسْمِ اللهِ] اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ

---

(١) ابن ماجه ١١٧٨/٢، بغوي ٤١/١٢، صحيح ابن ماجه ٢٧٥/٢.

(٢) ترمذي ٥٠٥/٢، او نورو هم روايت کړيدی، ارواء الغليل ٤٩ نمبر حديث، صحيح الجامع ٢٠٣/٣.

الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ»[1].

۞ د الله په نوم سره، الهي! زه په تا سره له چټلې او چټلو (ناولو) نه پناه غواړم.

۷- د اودس ماتي ځاى نه د وتلو دعا

۱۱- «غُفْرَانَكَ»[2].

۞ ستا بخښنه غواړم.

۸- داوداسه نه مخکي ذکر

۱۲- «بِسْمِ اللهِ»[3].

---

(۱) بخاري ۱/۴۵، مسلم ۱/۲۸۳، او دا اضافه: «بسم الله في أوله» سعيد بن منصور روايت کړيدى، فتح الباري ۱/۲۴۴.

(۲) بيله* نسائي نورو اصحاب السنن* روايت کړيدى، او نسائي په «عمل اليوم والليلة» کي روايت کړيدى، زاد المعاد ۲/۳۸۷.

(۳) ابو داود، ابن ماجه او احمد روايت کړيدى، اِرواء الغليل ۱/۱۱۲.

۞ د الله په نامه سره (اودس پیل کوم).

۹- د اودس نه وروسته دعا

۱۳-۱- «أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ..»[(۱)].

۞ شاهدي* ورکوم چې بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی، شریک نلري، او شاهدي ورکوم چې محمد د الله بنده او پیغمبر دی.

۱۴-۲- «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ الْمُتَطَهِّرِينَ»[(۲)].

---

(۱) مسلم ۲۰۹/۱.

(۲) ترمذي ۷۸/۱، صحيح الترمذي ۱۸/۱.

۞ الهي! ما د توبه ایستونکو څخه وګرځوه، او د (پاکو) کسانو څخه مي وګرځوه.

۱۵-۳- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»[۱].

۞ الهي! تا په پاکي سره يادوم او ستا ستاينه کوم، زه شاهدي* ورکوم چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۱۰- د کور نه دوتلو ذکر

۱۶-۱- «بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لاَ

---

(۱) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص۱۷۳، ارواء الغليل ۱/۱۳۵، ۹۴/۲

حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ»[1].

۞ د الله په نامه سره (له کور نه وځم)، په الله باندي توکل او تکیه کوم، هیڅ قوت او نشته قوت او طاقت (ګناه نه د ساتلو* او د نیکیو د کولو) مګر د اوچت او باعظمت الله ﷻ (په توفیق) سره.

۱۷–۲– «اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ»[2].

۞ الهي! زه په تا سره پناه غواړم لدې نه چي

---

(۱) ابو داود ۳۲۵/۴، ترمذي ۴۹۰/۵، صحيح الترمذي ۱۵۱/۳

(۲) اصحاب السنن*، صحيح الترمذي ۱۵۲/۳، صحيح ابن ماجه ۳۳٦/۲

زه بې لارې شم، یا مې بل څوک بې لارې کړي، یا وښوییږم، یا وښوییولی شم، یا ظلم وکړم، یا ظلم را سره وشي، یا (چا ته) ضرر او نقصان ورسوم، یا را ته (له بل چا نه) ضرر ورسولی شي.

۱۱- کور ته د ننوتلو* ذکر

۱۸- «بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ثُمَّ لِيُسَلِّمْ عَلَى أَهْلِهِ»[1].

۞ د الله په نامه سره ننوتلو*، او د الله په

(۱) ابو داود ۳۲۵/۴، او علامه ابن باز په «تحفة الأخیار» ص۲۸ کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی، او په صحیح حدیث کې راغلي دي، د مسلم ۲۰۱۸ نمبر حدیث کې: کله چې سړی خپل کور ته ننوځي، او ننوتلو په وخت کې، او د خوراک په وخت کې الله یاد کړي، نو شیطان (خپلو ملګرو ته) وايي: زمونږ لپاره (دلته) نه د شپې ځای، او نه د (شپې) خوراک شته.

نامه سره ووَتلو*، او پر* خپل پروردګار مو توکل او تکیه کړیده.

او بیا دي په خپلو وَرو* سلام وکړي.

۱۲- مسجد ته د تللو دعا

۱۹- «اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُوراً، وَفِي لِسَانِي نُوراً، وَفِي سَمْعِي نُوراً، وَفِي بَصَرِي نُوراً، وَمِنْ فَوْقِي نُوراً، وَمِنْ تَحْتِي نُوراً، وَعَنْ يَمِينِي نُوراً، وَعَنْ شِمَالِي نُوراً، وَمِنْ أَمَامِي نُوراً، وَمِنْ خَلْفِي نُوراً، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُوراً، وَأَعْظِمْ لِي نُوراً، وَعَظِّمْ لِي نُوراً، وَاجْعَلْ لِي نُوراً، وَاجْعَلْنِي نُوراً، اللّهمّ أَعْطِني نوراً، واجعَل في عَصَبي نوراً، وفي لَحْمي نوراً، وفي دَمِي نوراً، وفي شَعْرِي نوراً، وفي

بَشَرِي نوراً» (١)، «[اللهمّ اجْعَلْ لي نوراً في قَبْري.. ونوراً في عظَامي]» (٢)، [«وَزِدْني نوراً، وزِدْني نوراً، وزِدْني نوراً»] (٣)، [«وَهَبْ لي نوراً عَلَى نُورٍ»] (٤).

۞ الهي! زما په زړه کي رڼا* پيدا کړې، او

---

(١) تول پورتني صفات په بخاري ١١/١١٦ په ٦٣١٦ نمبر حديث كي راغلي دي، مسلم ١/٥٢٦،٥٢٩،٥٣٠، په ٧٦٣ نمبر حديث كي.

(٢) ترمذي ٣٤١٩ نمبر حديث، ٥/٤٨٣.

(٣) بخاري په «الأدب المفرد» ٦٩٥ نمبر حديث، ص٢٥٨، كي روايت كړيدى، او الباني په «صحيح الأدب المفرد» ٥٣٦ نمبر حديث كي د هغه اسناد صحيح بللى دى.

(٤) ابن حجر دا لفظ په فتح الباري كي اوابن ابو عاصم ته يې په كتاب الدعاء كي نسبت كړيدى، فتح الباري ١١/١١٨، او وايي. نو د مختلفو روايتونو نه پنځه ويشت خصلتونه راغونډ* شول.

په ژبه کي مي رڼا، او په غوږونو کي مي رڼا، او
په سترګو کي مي رڼا، او له پاسه مي رڼا، او
لاندي مي رڼا، او له ښي طرف نه مي رڼا، او له
چپ طرف نه مي رڼا، او مخي ته مي رڼا، او شا
ته مي رڼا، او په بدن کي مي رڼا پيدا کړې، او ما
ته رڼا د قدر وړ وګرځوې، او ما ته رڼا مقرره
کړې، او ما رڼا وګرځوې، الهي! ما ته رڼا
راکړې، زما په پلو* کي رڼا پيدا کړې، او په
غوښه کي مي رڼا، او په وينه کي مي رڼا، او په
ويښتو* کي مي رڼا، او په پوستکي* کي مي رڼا.

الهي! زما په قبر کي رڼا پيدا کړې، او زما
په هډوکو کي رڼا، او زما رڼا زياته کړې، او زما
رڼا زياته کړې، او زما رڼا زياته کړې، او ما ته د

رڼا بر سيره رڼا راكړې.

۱۳- مسجد ته د ننوتلو دعا

۲۰- «أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»(۱)، [بسم الله، والصَّلاةُ](۲) [والسَّلامُ على رسُولِ الله](۳) «اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ»(٤).

---

(۱) ابو داود، صحيح الجامع ۴۵۹۱ نمبر حديث.

(۲) ابن السني ۸۸ نمبر حديث، او الباني هغه حَسَن بللى دى.

(۳) ابو داود ۱/۱۲٦، صحيح الجامع ۱/۵۲۸.

(۴) مسلم ۱/۴۹۴، او په ابن ماجه كي له فاطمه رضي الله عنها نه داسي روايت دى: «اللهم اغفر لي ذنوبي وافتح لي أبواب رحمتك»، ترجمه: الهي! زما ګناهونه را ته وبخښې، او خپل د رحمت دروازې راته خلاصي* كړې.
او الباني هغه د شواهدو په وجه صحيح بللى دى، صحيح ابن ماجه ۱/۱۲۸-۱۲۹.

۞ په لوی الله سره، او د هغه په عزتمند مخ، او ازلي او همیشنۍ پاچاهۍ سره، له رټل شوي شیطان نه پناه غواړم، د الله په نوم سره، درود او سلام دي وي د الله پر پیغمبر ﷺ، الهي! ته را ته د خپل رحمت دروازې خلاصي* کړې.

۱۴- مسجد نه د وتلو دعا

۲۱- «بِسمِ اللهِ والصَّلاةُ والسلامُ على رَسُولِ اللهِ، اللّهمَ إنِّي أسألُكَ منْ فَضْلكَ، اللَّهُمَّ اعْصِمْنِي مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»[۱].

۞ د الله په نامه سره، او درود او سلام دي

(۱) د مخکیني (۲۰) نمبر حدیث روایتونه دي وکتل شي، او دا زیادت: «اللهم اعصمني من الشیطان الرجیم» د ابن ماجه دی، صحیح ابن ماجه ۱/۱۲۹.

وي د الله پر پیغمبر، الهي! له تا نه ستا د فضل سوال کوم، الهي! له رټل شوي شیطان نه مي وساتې.

۱۵-د آذان اوریدو ذکرونه

۲۲-۱- (د آذان په جواب کي به) هماغه د مؤذن* الفاظ بیرته وایي، خو د «حيَّ على الصلاة» او «حيَّ على الفَلاح» (په جواب کي به) «لا حَولَ ولا قُوَّةَ إلاّ بالله»[1] وایي.

۲۳-۲- د مؤذن* د «أَشْهَدُ أنْ لاّ إِلَهَ» او «أَشْهَدُ أنّ محمداً رَسُولُ اللهِ» د ویلو وروسته به دا

---

(۱) بخاري ۱/۱۵۲، مسلم ۱/۲۸۸.

ذكر وايي[1]:

«وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبّاً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولاً، وَبِالإِسْلاَمِ دِيناً»[2].

۞ او زه هم شاهدي* وركوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو دی، شريک نلري، او محمد د الله بنده او پيغمبر دی، د الله جَلَّ جَلاَلُهُ په خدايي، او د محمد ﷺ په پيغمبرۍ، او د اسلام په دين راضي يم.

۲۴-۳- مؤذن ته د جواب* وركولو نه

---

(۱) ابن خزيمه ۱/ ۲۲۰

(۲) مسلم ۱/ ۲۹۰.

وروسته به پر پیغمبر ﷺ درود وایي[1].

۲۵-٤- او بیا به دغه دعا وایي: «اللَّهُمَّ رَبَّ هَذه الدَّعْوَة التَّامَّة، وَالصَّلاَة الْقَائمَة، آت مُحَمَّداً الْوَسيلَةَ وَالْفَضيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذي وَعَدْتَهُ [إنَّكَ لاَ تُخْلفُ الميعَادَ]»[2].

۞ الهي! ای د دې مکملي بلني، او د کیدونکي لمونځ پروردګاره! محمد ﷺ ته په جنت کي خاصه درجه، او خاص فضیلت ورکړې، او هغه ستایلی شوي مقام ته یې ورسوې کوم چي

---

(۱) مسلم ۲۸۸/۱.

(۲) بخاري ۱۵۲/۱، او د کړو قوسونو په مینځ کي عبارت د بیهقي ۴۱۰/۱ دی، او اسناد یې علامه عبد العزیز بن باز په «تحفة الأخیار» ص۳۸ کي حَسَن بللی دی.

تا ورسره وعده کړیده، بې شکه چې ته د خپلې وعدې مخالفت نه کوې.

۲۶-۵- د آذان او اقامت په مینځ کي به خپل ځان ته دعا کوي، ځکه چي پدې وخت کي دعا نه رد* کیږي[۱].

۱۶- د لمانځه د شروع (له اول تکبیر نه وروسته*) دعا

۲۷-۱- «اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ

---

(۱) ترمذي، ابو داود، او احمد روایت کړیدی، إرواء الغلیل ۱/۲۶۲.

وَالْبَرَدِ»[(١)].

۞ الهي! زما او زما د ګناهونو تر مينځ دومره لرې والى راولې، لکه څنګه چې دې د مشرق* او مغرب* په مينځ کې لرې والى راوستى دى، الهي! ما له خپلو ګناهونو نه داسې پاک کړې لکه څنګه چې سپينه جامه له خيرو* نه پاکه کړې شي، الهي! ما له ګناهونو نه په واوره، او اوبو، او ږلۍ سره ووينځې.

٢٨-٢- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلاَ إِلَهَ غَيْرُكَ»[(٢)].

---

(١) بخاري ١/١٨١، مسلم ١/٤١٩

(٢) څلورو واړو اصحاب السنن روايت کړيدى، صحيح الترمذي ١/٧٧، صحيح ابن ماجه ١/١٣٥

۞ الهي! تا په پاکي سره يادوم او ستا ستاينه کوم، او مبارک دی نوم ستا، او لوی دی شان او شوکت ستا، او بيله تا نه بل څوک د عبادت وړ* نشته.

۲۹- «وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ حَنِيفاً وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعاً، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ، وَاهْدِنِي لأَحْسَنِ الأَخْلاَقِ، لاَ يَهْدِي لأَحْسَنِهَا إِلاَّ أَنْتَ، وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا، لاَ يَصْرِفُ

عَنِّي سَيِّئَهَا إِلاَّ أَنْتَ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدَيْكَ، وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»[١].

۞ ما خپل مخ وګرځاوه هغه ذات ته چې آسمانونه او ځمکه يې پيدا کړيدي، پداسې حال کې چې د حق دين مل* يم، او نه يم له مشرکانو نه، په رښتيا سره زما لمونځ، او قرباني*، او ژوند، او مرګ يواځې د هغه الله لپاره دی چې د مخلوقاتو پروردګار دی، شريک نلري، او زه پدې سره مامور شوی يم، او زه له مسلمانانو څخه يم.

(١) مسلم ١/٥٣٤.

الهي! ته پاچاه* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته زما پروردګار يې، او زه دي بنده يم، په خپل ځان مي ظلم* کړی، او په خپله ګناه اقرار کوم، نو زما* ټول ګناهونه را ته وبخښې، په رښتيا سره چي ګناهونه بيله تا نه بل څوک نشي بخښلی، د ښو اخلاقو هدايت* راته وکړې، و ښو اخلاقو ته يواځي ته هدايت کوې، او بد اخلاق را څخه لري کړې، بد اخلاق را نه يواځي ته لري کولای شې، ستا دعوت مي قبول کړ، او ستا خدمت ته ولاړ يم، خير ټول ستا په لاسونو کي دی، او شر تا لره شر ندی[(۱)]، او په

(۱) د (والشر ليس إليك) علماوو مختلفي معناګاني ذکر کړيدي، له

= ___

هغه جملې نه بعضې دادي:
١- شر ستا په حق کې شر ندی، ځکه هغه ستا له عدل او حکمت نه مينځ ته راغلی، او هغه يواځې د مخلوق په حق کې شر دی.
٢- شر الله ته د نژديکت وسيله نده.
٣- يواځې د شر نسبت الله ﷻ ته نه کيږي، بلکه د خير نسبت به ورسره وي.
۴- شر د الله حضور ته نه پورته کيږي، بلکه يواځې خير او نيک عمل د هغه حضور ته پورته کيږي.
او چا چې ددې جملې ترجمه داسې کړيده: (شر تا لره نه نسبت کيږي) نو دا ترجمه صحيح نده، ځکه د شر او خير دواړو نسبت الله ته کيږي او الله د دواړو خالق دی.
مسلم د نووي په شرح ١٢٩٠ نمبر حديث، تحفة الأحوذي د جامع ترمذي شرح ٣٣۴۴ نمبر حديث، د حمود التويجري رساله (التنبيهات على رسالة الألباني في الصلاة) ص١٢ دې وکتل شي.(ژباړن)

بې، او اوچت* بې، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۳۰-٤- «اللَّهُمَّ رَبَّ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنْ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»[1].

۞ الهي! د جبرایل، او میکایل، او اسرافیل پروردګاره، د آسمانونو او ځمکي پیدا کونکیه، په پټو او ښکاره علم لرونکیه، ته د خپلو بندګانو په مینځ کي د اختلاف په وخت کي فیصله

(۱) مسلم ۱/۵۳۴.

کوې، په خپل حکم سره ما ته د هغه حق ښودنه* وکړې، په کوم کي چي اختلاف شوی دی، په رښتیا سره چي همدا ته و سمي لاري ته هدایت او ښودنه کوي چا لره چي وغواړي.

۳۱-۵- «اللّٰهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، اللّٰهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، اللّٰهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلّٰه كَثِيراً، وَالْحَمْدُ لِلّٰه كَثِيراً، وَالْحَمْدُ لِلّٰه كَثِيراً، وَسُبْحَانَ اللّٰهِ بُكْرَةً وَأَصِيلاً» [ثلاثاً] (۱).

۞ الله ډېر لوی دی په لویي سره، الله ډېر لوی دی په لویي سره، الله ډېر لوی دی په لویي

---

(۱) ابو داود ۲۰۳/۱، ابن ماجه ۲٦۵/۱، احمد ۸۵/۴، او مسلم ۴۲۰/۱ له ابن عمر نه په همدا شان له یوې قصې سره روایت کړیدی.

سره، او پوره ستاینه ده الله لره ډیره زیاته، او پوره ستاینه ده الله لره ډیره زیاته، او پوره ستاینه ده الله لره ډیره زیاته، او په پاکي سره یادوم الله سهار* او ماښام*. [دا به درې ځلې* وایې]

او بیا به دا وایې: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ، مِنْ نَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ، وَهَمْزِهِ»[1].

۞ په الله سره د شیطان له پوکلو، تو کولو، او وسوسو نه پناه غواړم.

۳۲-۶-[2]«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ

---

(۱) مخکینی تخریج دې وکتل شي.(ژباړن)

(۲) کله چې به پیغمبر ﷺ د شپې لخوا تهجد ته پاڅیده نو دا ذکر به يې وايه.

السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، ولَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّموات وَالأَرْضِ] [وَلَكَ الْحَمْدُ] [أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ ﷺ، حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ] [اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا

أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ] [أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ] [أَنْتَ إِلَهِي لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنتَ]»[1].

۞ الهي! تا لره پوره ستاينه * ده، ته د آسمانونو او ځمكي او د هغو په مينځ كي مخلوقاتو رڼا* يې، او تا لره پوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمكي او د هغو په مينځ كي مخلوقاتو پالونكى يې، او تا لره پوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمكي او د هغو په مينځ كي مخلوقاتو مالک يې، او تا لره پوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمكي او د هغو په مينځ كي

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۳/۳، ۱۱٦/۱۱، ۳۷۱/۱۳، ۴۲۳، ۴٦۵، مسلم په اختصار سره همدا شان ۵۳۲/۱ روايت كړيدى.

مخلوقاتو پادشاه یې، او تا لره پوره ستاینه ده، ته حق یې، او وعده دي حق ده، او وینا دي حق ده، او تا سره ملاقات حق دی، او جنت حق دی، او دوزخ* حق دی، او پیغمبران حق دي، او محمد ﷺ حق دی، او قیامت حق دی.

الهي! تا ته تسلیم* یم، او په تا مي توکل* دی، او په تا مي ایمان دی، او تا لره مي رجوع کړې، او ستا لپاره او ستا په مرسته مي (له دښمن سره) جګړه کړې، او تا ته مي فیصله دروړې، نو ما ته (د هغو ګناهونو) بخښنه وکړې چي مخکي مي کړي، او وروسته مي کړي، او پټ مي کړي، او ښکاره مي کړي دي، ته مخکي کونکی او ته وروسته کونکی یې، بیله تا نه بل د

عبادت وړ* معبود* نشته، ته مي معبود* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۷- د رکوع دعا

۳۳-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ العَظِيمِ» [ثلاث مرات] (۱).

۞ پاک دی زما* لوی پروردګار. [درې ځلې]

۳٤-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي» (۲).

۞ اې الله! (اې) زموږ پروردګاره! تا په پاکي سره يادوم، او تا لره ستاينه کوم، الهي! ما ته

---

(۱) اصحاب السنن او احمد روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۸۳/۱.

(۲) بخاري ۹۹/۱، مسلم ۳۵۰/۱.

بخښنه وکړې.

۳۵-۳- «سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلاَئِكَةِ وَالرُّوحِ»[(۱)].

۞ ډير پاک او ډير مقدس دی پروردګار د ملائکو* او د روح.

۳۶-٤- «اللّٰهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، خَشَعَ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي، وَمُخِّي، وَعَظْمِي، وَعَصَبِي، وَمَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ قَدَمِي»[(۲)].

۞ الهي! خاص تا ته مي سر ټيټ کړی، او

---

(۱) مسلم ۱/۳۵۳، ابو داود ۱/۲۳۰

(۲) مسلم ۱/۵۳۴، او بيله ابن ماجه ځلورو روايت کړيدی.

په تا مي ايمان راوړی، او تا ته تسليم* يم، او تسليم دي تا لره زما* غوږونه، او زما سترګي، او زما ماغزه*، او زما هډوکي، او زما پلې*، او زما هغه (جسم) کُوم چي زما پښو* اوچت کړيدی.

٣٧-٥- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ، وَالْكِبْرِيَاءِ، وَالْعَظَمَةِ»[١].

۞ پاک دی څښتن* د ډير زور، او غتي پاچاهي، او د لويي، او عظمت.

١٨- د رکوع نه پورته کيدلو* دعا

٣٨-١- «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ»[٢]

---

(١) ابو داود ١/٢٣٠، نسائي، او احمد روايت کړيدی، او اِسناد يې حَسَن دی.

(٢) بخاري (فتح الباري ٢/٢٨٢).

۞ واوریده الله (له) هغه چا (نه) چي د هغه حمد او ثنا يي وويل.

٣٩-٢- «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْداً كَثِيراً طَيِّباً مُبَارَكاً فِيهِ»[(١)].

۞ ای زمونږ پروردګاره! تا لره پوره ستاینه ده، ستاینه ډیره زیاته، پاکه، او مبارکه.

٤٠-٣- «مِلْءَ السَّمَاوَاتِ وَ مِلْءَ الأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا، وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ، اللَّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ،

---

(١) بخاري (فتح الباري ٢/٢٨٤).

وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»[1].

۞ (الهي! تا لره پوره ستاينه * ده) د آسمانونو او ځمکي او د هغوی تر مینځ د مخلوقاتو د ډکوالي په اندازه، او په اندازه د ډکوالي د هغه شیانو* چي تا وروسته غوښتي دي، اې د ستاینې او لویي خاونده! کومه رښتیني خبره چي بنده کړیده دادہ -او مونږ ټول ستا بندګان یو-: الهي! ته چي (چا ته) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب

(۱) مسلم ۱/۳۴٦.

(لري کولو کي).

۱۹- د سجدي دعا

۴۱-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى» [ثلاث مرات][(۱)].

۞ پاک دی زما* لوی پروردګار. [درې ځلې]

۴۲-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي»[(۲)].

۞ اې الله! (اې) زمونږ پروردګاره! تا په پاکي سره يادوم، او تا لره ستاينه کوم، الهي! ما ته

---

(۱) اصحاب السنن او احمد روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۸۳/۱.

(۲) بخاري، او مسلم روايت کړيدی، تخريج يې په (۳۴) نمبر حديث کي تير شو

بخښنه وکړې.

۴۳-۳- «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»[(۱)].

۞ ډېر پاک او ډېر مقدس دی پروردګار د ملائکو* او د روح (یا جبرائیل).

۴۴-۴- «اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ، وشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ»[(۲)].

۞ الهي! تا لره مي سجده وکړه، او په تا مي

(۱) مسلم ۱/۵۳۳، اوتخریج يې په (۳۵) نمبر حدیث کي تیر شو

(۲) مسلم ۱/۵۳۴ او نورو روایت کړیدی.

ایمان راوړ، او تا ته تسلیم شوم، زما مخ هغه ذات لره سجده وکړه چې هغه يې پیدا کړی، او صورت او شکل يې ورکړی، او غوږونه او سترګي يې ورکړي دي، با برکته* دی الله چې له ټولو نه غوره پيدا کونکی دی.

٤٥-٥- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ»[١].

۞ پاک دی څښتن* د زبرځواکی، او غټي پاچاهي، او د لويي، او عظمت.

٤٦-٦- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّهُ،

---

(١) ابو داود ١/٢٣٠، احمد، او نسائي روايت کريدی، او الباني په صحيح ابي داود ١/١٦٦ کي صحيح بللی دی.

وَجِلَّهُ، وَأَوَّلَهُ، وَآخِرَهُ، وَعَلاَنِيَتَهُ، وَسِرَّهُ»[1].

۞ الهي! زما واړه او لوی، لومړني او وروستني، ښکاره او پټ ټول ګناهونه وبخښې.

٤٧-٧- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»[2].

۞ الهي! زه ستا په رضا سره ستا له غضب نه، او ستا په عافيت سره ستا له عذاب نه، او په تا سره له تا نه پناه غواړم[3]، زه ستا پوره ستاينه

---

(١) مسلم ١/٣٥٠.

(٢) مسلم ١/٥٣٢.

(٣) له الله ﷻ نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د

نشم کولای، ته هماغسي بې لکه ځنګه چې تا د ځان ستاینه کړیده.

۲۰- د دوو سجدو په مینځ کي دعا

۴۸-۱- «رَبِّ اغْفِرْلِي، رَبِّ اغْفِرْلِي»[(۱)] .

۞ اې پروردګاره! ما ته بخښنه وکړه، اې پروردګاره! ما ته بخښنه وکړه.

۴۹-۲- «اللَّهُمَّ اغْفِرْلِي، وَارْحَمْنِي، وأهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْنِي»[(۲)]

= جلالي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي.(ژباړن)

(۱) ابو داود ۱/۲۳۱، صحیح ابن ماجه ۱/۱۴۸.

(۲) بیله نسائي نه اصحاب السنن روایت کړیدی، صحیح ترمذي ۱/۹۰، صحیح ابن ماجه ۱/۱۴۸

۞ الهي! ما ته بخښنه وكړې، او په ما رحم وكړې، او هدايت را ته وكړې، او نقصان مي پوره كړې، او ما ته عافيت* راكړې، او روزي را ته راكړې، او (زما مقام) اوچت* كړې.

۲۱- د تلاوت د سجدې دعا

۵۰-۱- «سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، ﴿فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾»[۱].

۞ زما مخ هغه ذات لره سجده وكړه چې هغه يې پيدا كړى، او غوږونه او سترګې يې

(۱) ترمذي ۴۷۴/۲، احمد ۳۰/۶، حاكم ۲۲۰/۱ او هغه يې صحيح بللى، او ذهبي ورسره موافقه كړيده، او زيادت هم دده دى.

ورکړي دي، په خپل قدرت او طاقت سره، نو* با برکته* دی الله، چي له ټولو نه ښه پیدا کونکی دی.

٥١-٢- «اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْراً، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وِزْراً، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْراً، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ»[١].

۞ الهي! ته ددي (سجدې) په بدل کي ما ته د خپل ځان سره اجر ولیکه، او په هغه سره له ما نه د ګناه (بار*) کښته* کړه، او هغه له خپل ځان سره زما لپاره توښه* وګرځوه، او له ما نه يې

---

(١) ترمذي ٤٧٣/٢، حاكم ٢١٩/١ او هغه يې صحیح بللی، او ذهبي ورسره موفقه کریده.

داسي قبوله کړې، لکه څنګه چې دي له خپل بنده داود عليه السلام نه قبوله کړې ده.

۳۳- د تشهد دعا (التحيات)

۵۲- «التَّحيَّاتُ لِلَّه، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلاَمُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّه وَبَرَكَاتُهُ، السَّلاَمُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّه الصَّالحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»[۱].

۞ ژبني او بدني او مالي عبادتونه ټول الله لره دي، سلام او د الله رحمت او برکتونه دي وي پر تا اې پيغمبره! سلام دي وي پر مونږ او د

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱/۱۳)، مسلم ۳۰۱

الله پر نيکو بندګانو، زه شاهدي* ورکوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او شاهدي ورکوم چي محمد د الله بنده او پيغمبر دی.

۲۳- له (التحيات) نه وروسته پر* پيغمبر ﷺ درود

۵۳-۱- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ» (۱).

۞ الهي! پر محمد او د محمد پر اهل وعيال درود وليږه، لکه څنګه چي دي پر ابراهيم

(۱) بخاري (فتح الباري ۶/۴۰۸).

ﷺ او د ابراهيم ﷺ پر اهل و عيال درود ليږلی دی، په رښتيا سره ته ستايلی شوی، د لويي خاوند يې، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر اهل وعيال باندي، لکه څنګه چي دي برکت نازل کړی دی پر ابراهيم ﷺ او د هغه پر اهل وعيال باندي، په رښتيا سره ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

٥٤-٢- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعلى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعلى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»[(١)].

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٤٠٧)، مسلم ١/٣٠٦، او پورتنی لفظ

۞ الهي! پر محمد او د هغه پر بيبيانو او اولادونو درود وليږه، لکه څنګه چي دي پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر ښځو او اولادونو درود ليږلی دی، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر ښځو او اولادونو، لکه څنګه چي دي برکت نازل کړی دی پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر ښځو او اولادونو، ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

۳۴- په وروستی ناسته کي د سلام نه مخکي دعا

۵۵-۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا

=

د مسلم دی.

وَالْمَمَاتِ، ومِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ»[1].

۞ الهي! زه په تا سره پناه غواړم د قبر له عذاب نه، او د دوزخ* له عذاب نه، او د ژوند او مرګ له فتنو نه، او د مسيح دجال د فتنې له شر نه.

٥٦-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا والْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ»[2].

۞ الهي! زه په تا سره د قبر له عذاب نه پناه

(١) بخاري ١٠٢/٢، مسلم ٤١٢/١، او پورتنی لفظ د مسلم دی.
(٢) بخاري ٢٠٢/١، مسلم ٤١٢/١

غوارم، او په تا سره د مسیح دجال د فتنې له شر نه پناه غوارم، او په تا سره د ژوند او مرګ د فتنو نه پناه غوارم، الهي! زه په تا سره د ګناه او قرض اخیستلو[۱] نه پناه غوارم.

۵۷-۳- «اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْماً كَثِيراً، وَلاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ، فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي، إِنَّك أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»[۲].

۞ الهي! ما پر خپل ځان ډیر ظلم* کړی

---

(۱) له قرض اخیستلو نه مقصد دلته هغه قرض دی چي د ناروا کارونو کولو لپاره واخیستل شي، او یا هغه قرض چي له ادا کولو نه یې عاجز شي.(ژباړن)

(۲) بخاري ۱۶۸/۸، مسلم ۲۰۷۸/۴.

دی، او بیله تا نه بل څوک ګناهونه نشي بخښلای، نو ما ته له خپل جانب نه بخښنه* وکړه، او پر ما رحم وکړه، په رښتیا سره همدا ته بخښونکی مهربانه يې.

٥٨-٤- «اللّهُمّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَ مَا أَسْرَفْتُ، وَمَا أنتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ»[١].

۞ الهي! زما هغه ګناه وبخښې چي ما مخکي کړې او وروسته مي کړې، پټه مي کړې، او ښکاره مي کړیده، او هغه څه چي ما پکي

---

(١) مسلم ٥٣٤/١.

اسراف او زیادت کړی، او هغه (ګناه) چې ته په هغه له ما نه ښه خبر يې، ته مخکې کونکی يې، او ته وروسته کونکی يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

٥٩-٥- «اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ»[١].

۞ الهي! ما ته ستا په ذکر کولو، شکر کولو، او ښه عبادت کولو مدد او توفيق راکړې.

٦٠-٦- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى

---

(١) ابو داود ٢/٨٦، نسائي ٣/٥٣، او الباني هغه په صحيح ابي داود ١/٢٨٤ کې صحيح بللی دی.

أَرْذَلِ الْعُمُرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وعَذَابِ الْقَبْرِ»[(١)].

۞ الهي! زه په تا سره له بُخل* نه پناه غواړم، او په تا سره له بي زړه توب* نه پناه غواړم، او په تا سره و سپک عمر[(٢)] ته له رسيدو نه پناه غواړم، او په تا سره د دنيا له فتنې، او د قبر له عذاب نه پناه غواړم.

٦١-٧- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ النَّارِ»[(٣)].

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٣٥).

(٢) سپک عمر نه مراد بوډاتوب او د کمزورتيا عمر دی، چي د هيڅ کار کولو توان ورسره نه وي، او خپل خدمت لپاره هم بل چا ته محتاج وي.(ژباړن)

(٣) ابو داود، صحيح ابن ماجه ٢/٣٢٨.

۞ الهي! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٢-٨- «اللَّهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبَ، وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ، أَحْيِنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْراً لِي، وَتَوَفَّنِي إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْراً لِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْغِنَى والْفَقْرِ ، وَأَسْأَلُكَ نَعِيماً لاَ يَنْفَدُ، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لاَ تَنْقَطِعُ، وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ، وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ، فِي غَيْرِ ضَرَّاءَ مُضِرَّةٍ، وَلاَ فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيِّنَّا بِزِينَةِ

الإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ»[(١)].

۞ الهي! په غيبو باندي ستا په علم سره، په مخلوقاتو باندي ستا په قدرت سره (سوال كوم) چي ما ته هغه پوري ژوند راكړې چي ته زما لپاره ژوند بهتر گنې، او ما ته هله* مرگ راكړې، چي ستا په علم كي مرگ را ته بهتر وگنې، الهي! زه په پټه او ښكاره كي ستا نه د ويري سوال كوم، او د خوشحالۍ او خفگان په وخت د حق ويلو سوال در نه كوم، او په مالدارۍ او غريبۍ كي د ميانه روۍ سوال درنه كوم، او د داسي نعمت

---

(١) نسائي ۵۴،۵۵/۴، احمد ۳٦۴/۴، او الباني هغه په صحيح النسائي ۲۸۱/۱ كي صحيح بللى دى.

سوال درنه کوم چې ختمیدونکی نه وي، او د داسي خوشحالۍ سوال درنه کوم چي پریکیدونکې* نه وي، په قضاء وقدر باندي د راضي کیدلو سوال درنه کوم، له مرګ نه وروسته د ښه ژوند سوال درنه کوم، او ستا مخ ته د کتلو د خوند او لذت، او ستا ملاقات ته دشوق سوال درنه کوم، او په شوق سره ستا د ملاقات (سوال درنه کوم)، چي له هغه سره زیان رسونکی تکلیف، او ګمراه کونکې فتنه نه وي، الهي! د ایمان په ګاڼو* سره مو سمبال* کړې، او له هدایت شویو هدایت کونکو نه مو وګرځوې.

۶۳–۹– «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا أَللَّهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ

يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ» [1].

۞ الهي! زه له تانه سوال كوم پدې چې اى الله! ته بيشكه ايكي يو يې، بې نيازه يې، (هغه ذات يې چې) څوک يې ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلى دى، او هيڅ څوک هغه لره سيال نشته، نو ما لره زما ګناهونه وبخښې، په رښتيا سره همدا ته بخښونكى مهربان يې.

٦٤-١٠- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ،

---

(١) نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت كړى دى، احمد ٣٣٨/۴، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ كې صحيح بللى دى.

الْمَنَّانَ، يَا بَدِيعَ السَّموات وَالأَرْضِ، يا ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ، إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ»[1].

۞ الهي! زه درنه سوال کوم پدې چي تا لره پوره ستاینه ده، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو یې، شریک نلرې، زیات احسان کونکی یې، ای د آسمانونو او ځمکي پیدا کونکیه! ای د لویي او عزت ورکولو څښتنه! ای د همیشني* ژوند خاونده! ای (د کائناتو*) پالونکیه! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

---

(۱) اصحاب السنن روایت کړی، صحیح ابن ماجه ۳۲۹/۲

۶۵-۱۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ الأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ»[۱].

۞ الهي! زه له تا نه سوال کوم پدې چې زه شاهدي* ورکوم چې ته الله يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته ايکي يو يې، هغه بې نيازه ذات يې، چې څوک يې ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلى دى، او هيڅ څوک هغه لره سيال نشته.

(۱) ابو داود ۲/۶۲، ترمذي ۵/۵۱۵، ابن ماجه ۲/۱۲۶۷، احمد ۵/۳۶۰، صحيح ابن ماجه ۲/۳۲۹، صحيح الترمذي ۳/۱۶۳.

۲۵- د سلام ګرځولو نه وروسته اذکار

٦٦–١– أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ [ثلاثًا][1].

۞ له الله نه بخښنه غواړم. [درې ځلې]

«اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلامُ، وَمِنْكَ السَّلامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلالِ وَالإِكْرَامِ»[2].

۞ الهي! ته له ټولو عيبونو نه پاک يې، او سلامتيا ستا له جانبه ده، با برکته* ذات يې، اى د لويي او عزت ورکولو څښتنه!.

٦٧–٢– «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،

---

(١) مسلم ١/٤١٤.

(٢) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

اللَّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»[1].

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی، شریک نلري، ده لره (دکائناتو) باچاهي او پوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، الهي! ته چي (چا له) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (په لري کولو کي).

٦٨-٣- «لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ

(١) بخاري ١/٢٥٥، مسلم ١/٤١٤.

لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إلاّ باللَّه، لاَ إلَهَ إلاّ اللَّهُ، وَلاَ نَعْبُدُ إلاّ إيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ، وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ، لاَ إلَهَ إلاّ اللَّهُ مُخْلصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»[١].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو دی، شريک نلري، ده لره (دکائناتو) باچاهي او پوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، هيڅ طاقت او قدرت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مګر په الله ﷻ سره، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او بيله

---

(١) مسلم ١/٤١٥

هغه نه د بل چا عبادت نه کوو، نعمت او احسان دده له جانبه دی، غوره ستاینه هغه لره ده، بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پداسې حال کې چې عبادت او بنده ګي مو خاص هغه لره ده، که څه هم کفارو ته خوښه نه وي.

۶۹-۴- «سُبْحَانَ اللهِ، والحَمْدُ للهِ، واللهُ أَكْبَرُ» [ثلاثاً وثلاثين] [(۱)].

۞ پاک دی الله، پوره ستاینه الله لره ده، او الله ډیر لوی (ذات) دی. [۳۳ ځله].

«لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

---

(۱) مسلم ۴۱۸/۱، څوک چې دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، ګناهونه به يې وبخښل شي، که څه هم د سمندر د ځګ په اندازه (زياتې) وي.

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[1].

❁ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی شریک نلري، هغه لره (د کائناتو) باچاهي، او پوره ستاینه ده، او همدی پر هر څه قادر دی.

٧٠-٥- بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص:١-٥] بعد كل صلاة[2].

❁ ووایه (اې محمده!): دا چې الله ایکي یو

---

(١) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٢) ابو داود ٨٦/٢، نسائي ٦٨/٣، صحیح الترمذي ٨/٢، او دا دري واړه سورتونه ته «مُعَوِذات» وایي، فتح الباري ٦٢/٩.

دی، الله بي نيازه دی، نه بې څوک زيږولي، او نه له چا نه زيږيدلی، او هيڅوک هغه لره سيال نشته. [له هر لمانځه نه وروسته]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۞ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۞ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۞ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۞ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] [بعد كل صلاة](١).

۞ ووايه (اې محمده!): پناه غواړم په پروردګار سره د سهار*، د هغه څه له شر نه چې ده پيدا کړيدي، او د تياره شپې له شر نه چې کله تکه توره شي، او د پوکي کونکيو (جادو ګرو*)

(١) مخکيني تخريج دي وکتل شي.(ژباړن)

ښځو له شر نه (چې پوکل کوي) په غوټو کې، او د حسد کونکي له شر نه چې کله حسد وکړي. [له هر لمانځه نه وروسته]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۞ مَلِكِ النَّاسِ ۞ إِلَهِ النَّاسِ ۞ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۞ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۞ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الناس: ۱-٦] [بعد كل صلاة] (۱).

۞ ووايه (اې محمده!): پناه غوارم د خلکو* په پروردګار سره، د خلکو په پاچا سره، د خلکو* په خدای سره، د وسوسه اچونکي، (او

(۱) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

د الله د ذکر نه) تبنتیدونکي (شیطان) له شر
څخه، کوم چې د خلکو* په سینو کې وسوسې
اچوي، له پیریانو څخه وي، او که له انسانانو
څخه. [له هر لمانځه نه وروسته]

٧١-٦- ﴿اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ٢٥٥]
[عقب كل صلاة] (١).

---

(١) څوک چې دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، نو بيله مرګ نه به

۞ الله (هغه معبود برحق دی چي) بیله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه همیشه ژوندی دی، (د کائناتو) تدبیرونکی دی، نه پر هغه پرکالي* راځي او نه خوب، څه چي په آسمانونو او ځمکه کي دي ټول هغه لره دي، څوک دی چي دده په وړاندي بي دده له اجازې نه (د چا لپاره) شفاعت* وکړي؟، عالم دی په هغه څه چي له هغوی نه وړاندي دي[1]، او په هغه څه

=

ي بل شی و جنت ته د داخلیدلو نه منع نه کړي.
نسائي (عمل اليوم والليلة ۱۰۰ نمبر حدیث)، ابن السني ۱۲۱ نمبر حدیث، او الباني په صحيح الجامع ۳۳۹/۵، او په سلسلة الأحاديث الصحيحة ۶۹۷/۲، ۹۷۲ نمبر حدیث کي هغه صحیح بللی دی.

(۱) یعني د هغوی په راتلونکو حالاتو عالم دی، او د (يعلم ما بين

چي له هغوی نه وروسته دي[1]، او (هغوی) دده له علم نه په هیڅ شي احاطه* نشي کولای، مګر کوم شی چي الله وغواړي، کرسي يې پر آسمانونو او ځمکه احاطه کړي دي، او د (آسمانونو او ځمکي) ساتل هغه نه ستړی کوي، او هغه لوړ* او لوی دی. [له هر لمانځه نه وروسته]

۷۲-۷- «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي ويُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [عشر مرات بعد صلاة المغرب والصبح][2].

=

أيديهم) نور تفسيرونه هم شته.(ژباړن)

(۱) يعني د هغوی په تيرو شويو حالاتو عالم دی، او د (وما خلفهم) نور تفسيرونه هم شته.(ژباړن)

(۲) ترمذي ۵/۵۱۵، احمد ۴/۲۲۷، تخريج يې په زاد المعاد ۱/۳۰۰ کي وګوری.

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو دی، شريک نلري، ده لره (د کائناتو) باچاهي، او پوره ستاينه ده، ژوند ورکوي، او مرګ راولي، او هغه پر هر څه قادر دی. [د ماښام او سهار لمانځه نه وروسته لس ځلې*]

٧٣-٨- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْماً نَافِعاً، وَرِزْقاً طَيِّباً، وَعَمَلا مُتَقَبَّلا» [بعد السلام من صلاة الفجر] (١).

۞ الهي! زه له تا نه د ګټور علم، او پاک رزق، او قبول شوي عمل سوال کوم. [د سهار د لمانځه د سلام نه وروسته]

---

(١) ابن ماجه او نورو روايت کړيدی، صحيح ابن ماجه ١/١٥٢، مجمع الزوائد ١١١/١٠

٣٦- د استخارې د لمانځه دعا

٧٤- «قال جَابرُ بْنُ عَبْد اللَّه رَضيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّه ﷺ يُعَلِّمُنَا الاَسْتخَارَةَ في الأُمُور كُلِّهَا، كَمَا يُعَلِّمُنَا السُّورَةَ منْ الْقُرْآن، يَقُولُ: «إذَا هَمَّ أَحَدُكُمْ بالأَمْر فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ منْ غَيْرِ الْفَرِيضَة، ثُمَّ لِيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخيرُكَ بعلْمكَ، وَأَسْتَقْدرُكَ بقُدْرَتكَ، وَأَسْأَلُكَ منْ فَضْلكَ الْعَظيمِ، فَإِنَّكَ تَقْدرُ وَلاَ أَقْدرُ، وَتَعْلَمُ وَلاَ أَعْلَمُ، وَأَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوب، اللَّهُمَّ إنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ -ويُسَمِّي حَاجَتَه- خَيْرٌ لي في دِيني وَمَعَاشي وَعَاقبَة أَمْري -أَوْ قَالَ: عَاجله وَآجله- فَاقْدُرْهُ لي وَيَسِّرْهُ لي ثُمَّ بَارِكْ لي فيه، وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ شَرٌّ لي في دِيني وَمَعَاشي وَعَاقبَة أَمْرِي -أَوْ

قَالَ: عَاجله وَآجله- فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْني عَنْهُ وَاقْدُرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ أَرْضِني بِه»[1].

۞ جابر بن عبد الله رضي الله عنهما وايي: پيغمبر ﷺ به موږ ته په هر كار كي د استخارې داسي ښوونه كوله، لكه څنګه چي به يې موږ ته د قرآن د يو سورت ښوونه كوله، (او داسي به يې) فرمايل: كله چي له تاسو نه يو څوك د كوم كار كولو اراده وكړي، نو دوه ركعته غير فرضي (نفل) لمونځ دي وكړي، او بيا دي ووايي: الهي! زه ستا په علم سره له تا نه خير غواړم، او ستا په قدرت سره له تانه طاقت غواړم، او ستا د لوی

---

(۱) بخاري ۱٦٢/٧.

فضل او رحمت سوال درنه کوم، ځکه ته قادر يې، او زه عاجز يم، او ته پوهيږې او زه نه پوهيږم، او ته په غيبو بنه پوه يې، الهي! که ته پوهيږې چي دا کار -د هغه کار نوم به اخلي- زما لپاره په دين او دنيا کي، او په انجام* د کار کي خير وي -او يا دي ووايي: په نژدې او ليري آينده* کي را ته خير وي- نو ته يې ما لره* په برخه کړې، او ما لره يې آسانه کړې، او بيا ما لره په هغه کي برکت واچوې، او که ته پوهيږې چي دا کار زما لپاره په دين او دنيا کي، او په انجام* د کار کي بد دی، -او يا دي ووايي: په نژدې او ليري آينده کي بد دی- نو له ما نه يې وگرځوې* او ما له هغه نه وساتي، او ما ته خير را په برخه

کړې چېرته چې وي، او بيا ما په هغه سره خوشحاله کړې.

ځوک چې د خالق نه خير وغواړي، او د مؤمنانو سره مشوره وکړي، او په کار کې ښه فکر وکړي، نو هيڅکله به پښيمانه* نشي، الله ﷻ فرمايي: ﴿وَشَاوِرْهُمْ فِي الأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ﴾ [آل عمران: ١٥٩]

۞ او لدوی (مومنانو) سره په کار کې مشوره وکړه، او چې کله (د کار کولو) عزم او اراده وکړې، نو پر الله توکل او تکيه وکړه.

٣٧- د سهار او ماښام اذکار

الحَمْدُ للهِ وَحْدَهُ، والصّلاةُ والسَّلامُ عَلى مَنْ

لا نَبِيَّ بَعْدَهُ[1].

۞ يواځې الله لره پوره ستاينه ده، او درود او سلام دې وي پر هغه چا چې له هغه نه وروسته پيغمبر نشته.

---

(۱) له انس نه مرفوع روايت دی: «لأن أقعد مع قوم يذكرون الله تعالى من صلاة الغداة حتى تطلع الشمس أحبُّ إليَّ من أن أُعتق أربعة من ولد إسماعيل، ولأن أقعد مع قوم يذكرون الله من صلاة العصر إلى أن تغرب الشمس أحبّ إليّ من أن أُعتق أربعة»، ترجمه: چې زه له يو داسې ډلې سره کښېنم* چې د سهار* له لمانځه نه تر لمر ختو پورې د الله ذکر کوي، دا ما ته لدې نه غوره ده چې د اسماعيل عليه السلام له اولاد نه څلور مرَيان آزاد کړم، او چې زه له داسې يو ډلې سره کښېنم چې د مازديگر له لمانځه نه تر لمر لويدو پورې د الله ذکر کوي، دا ماته لدې نه غوره ده چې څلور (مرَيان) آزاد کړم.
ابو داود ۳٦٦۷ نمبر حديث، او الباني هغه حَسَن بللی دی، صحيح أبي داود ۲/٦۹۸

٧٥-١- أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
﴿اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ٢٥٥] (١).

۞ مخکې يې ترجمه شويده. [٧٠ نمبر ذکر دي

---

(١) څوک چې دا (آيتونه) د سهار* په وخت ووايي، نو له پيريانو نه به تر ماښام پورې په امان وي، او څوک چې دا (آيتونه) د ماښام په وخت ووايي، نو له هغوی نه به تر سهاره پورې په امان وي. حاکم ٥٦٢/١، او الباني هغه په صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٣/١ کې صحيح بللی، او نسائي او طبراني ته يې منسوب کړيدی، او ويلي دي: د طبراني اسناد ښه (جيد) دی.

وکتل شي]

٧٦-٢- بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۞ اللَّهُ الصَّمَدُ ۞ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۞ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص:١-٥] [ثلاث مرات] (١).

۞ مخکي يې ترجمه شويده. [دري ځلې] [٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۞ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۞ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۞ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۞ وَمِن شَرِّ

---

(١) څوک چې دا سورتونه د سهار او ماښام په وخت وواېي، نو له هر څه نه ورته کافي او بس دي.
ابو داود ٣٢٢/٤، ترمذي ٥٦٧/٥، صحيح الترمذي ١٨٢/٣

حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] [ثلاث مرات][1].

۞ مخكي يي ترجمه شويده. [دري خلي] [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۞ مَلِكِ النَّاسِ ۞ إِلَهِ النَّاسِ ۞ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۞ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۞ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الناس: ١-٦] [ثلاث مرات][2].

۞ مخكي يي ترجمه شويده. [دري خلي] [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

---

(١) مخكيني تخريج وكتل شي.(ژباړن)

(٢) مخكيني تخريج وكتل شي.(ژباړن)

٧٧-٣- «أَصْبَحْنَا وأَصْبَحَ الْمُلْكُ للّه، وَالْحَمْدُ للّه، لاَ إِلَهَ إلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذ اليَومِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَه، وَأَعُوذُ بكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذ اليَومِ وَشَرِّ مَا بَعْدَه، رَبِّ أَعُوذُ بكَ مِنْ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ»[١].

۞ سهار* شو[٢] پر موږ[٣]، او پاچاهي ټوله

---

(١) مسلم ٢٠٨٨/٤.

(٢) چې کله ماښام شي، نو داسې به وايي: «أمسينا وأمسى الملك لله»، ترجمه: ماښام شو پر موږ، او پاچاهي ټوله الله لره ده.
او بله ترجمه يې داده: او پر کائناتو هم ماښام شو يوازي الله لره.

(٣) يعني: موږ سهار کړو، يا د سهار په وخت کې داخل

خاص الله لره ده[1]، او پوره ستاینه الله لره ده، بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، او هغه پر هر څه قادر دی، ای زما پروردګاره! پدې ورځ کي څه خیر دی، او د دي وروسته چي څه خیر دی، زه له تا نه د هغه سوال کوم، او پدې ورځ کي چي څه شر دی، او له هغه نه وروسته چي څه شر دی، له هغه څخه په تا سره پناه غواړم، ای زما پروردګاره! په تا سره له تنبلۍ*، او د لوی عمر د بدوالي نه پناه غواړم، ای زما پروردګاره! په تا

=

شوو.(ژباړن)

(۱) بله ترجمه يې داده: پر کائناتو سهار شو يوازي الله لره.(ژباړن)

سره د دوزخ* او قبر له عذاب نه پناه غواړم.

۷۸-٤- «اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»[(١)].

۞ الهي! (ستا په حکم) موږ سهار* کړو، او (ستا په حکم سره) موږ ماښام* کړو[(٢)]، او ستا (په حکم سره) ژوند کوو، او ستا (په حکم سره) مرو*، او تا لره بيا درتګ (او ژوندي کيدل) دي.

۷۹-٥- «اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ،

---

(١) ترمذي ٥/٤٦٦، صحيح الترمذي ٣/١٤٢.

(٢) او چې کله ماښام شي، نو داسي به وايي: «اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك نموت، وإليك المصير»، يعني «أمسينا» به له «أصبحنا» نه مخکي وايي، او د «النشور» په ځای به «المصير» وايي، او ترجمه يې هماغه پورتنی ترجمه ده.

خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ»[1].

۞ الهي! ته زما پروردګار يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، تا زه پيدا کړی يم، او زه دي بنده يم، او زه د خپل توان سره ستا پر عهد او وعده ولاړ يم، زه په تا سره د خپلو کړو* له شر نه پناه غواړم، زه ستا په هغه نعمت اقرار

---

(۱) څوک چي دا دعا په يقين سره د مابښام کيدو په وخت ووايي، او بيا په هماغه شپه مړ شي، نو جنت ته به داخل شي، او همدا رنګه که هغه د سهار کيدو په وخت ووايي.
بخاري ۷/۱۵۰.

کوم چي ما ته دي راکړی، او په خپله ګناه اقرار کوم، نو ما ته بخښنه وکړې، چي بیله تا نه څوک ګناه نشي بخښلای.

٨٠-٦- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ، أُشْهِدُكَ وَأُشْهِدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلاَئِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ»[أربع مرات][(١)].

---

(١) څوک چي دا ذکر د سهار کيدو او يا ماښام کيدو په وخت څلور ځلي ووايي، الله به يې له دوزخ* نه په امان کړي.

ابو داود ٣١٧/۴، بخاري په «الأدب المفرد» ١٢٠١ نمبر حديث کي، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٩ نمبر حديث کي، ابن السني ٧٠ نمبر حديث کي روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٣ کي د نسائي او ابو داود اسناد حَسَن بللی دی.

۞ الهي! ما سهار کړو[1]، پداسي حال کي چي زه تا او ستا د عرش پورته کونکي[2]، او ستا فرښتې*، او ستا ټول مخلوقات پدې شاهد* ګنم چي بې شکه ته الله يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو يې، شريک نلرې، ، او په رښتيا سره محمد ستا بنده او ستا پيغمبر دی.[څلور ځلې*]

۸۱-۷- «اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِن خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ،

---

(۱) چي کله ماښام کيدونکی وي نو داسي به وايي. «اللهم إني أمسيت»، ترجمه: الهي! ما ماښام کړو

(۲) يعني هغه ملائکي چي عرش يې پورته کړيدی.(ژباړن)

فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ»[1].

۞ الهي! کوم نعمت چي ما ته، او يا ستا بل کوم مخلوق ته د سهار په وخت[2] رسيدلی، نو هغه يوائي* ستا له طرفه دی، تا لره شريک نشته، نو تا لره ستاينه او شکر دی.

---

(۱) څوک چي دا ذکر د سهار کيدو په وخت ووايي، نو د هغې ورځي شکر بې په ځای کړيدی. او چي کله هغه د ماښام کيدو په وخت ووايي، نو د هغې شپې شکر بې په ځای کړيدی.
ابو داود ۳۱۸/۴، او نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۷ نمبر حديث کي، ابن السني ۴۱ نمبر حديث کي، ابن حبان «موارد» ۲۳٦۱ نمبر حديث کي روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص۲۴ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(۲) او د ماښام کيدو په وخت به داسي وايي: «اللهم ما أمسى بي..»، يعني: الهي! کوم نعمت چي.. د ماښام په وخت رسيدلی..

٨٢-٨- «اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ» [ثلاث مرات] (١).

۞ الهي! ما ته په بدن كي روغتيا راكړې، الهي! ما ته په غوږونو كي روغتيا راكړې، الهي! ما ته په سترګو كي روغتيا راكړې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الهي! زه په تا سره له

---

(١) ابو داود ٣٢٤/٤، احمد ٤٢/٥، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٢٢ نمبر حديث كي، ابن السني ٦٩ نمبر حديث كي، بخاري په «الأدب المفرد» كي روايت كړيدى، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٦ كي د هغه اسناد حَسَن بللى دى.

کفر او فقر نه پناه غواړم، او په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته. [دري ځلې]

۸۳-۹- «حَسْبِيَ اللّٰهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ» [سبع مرات] (۱).

۞ بس دی ما ته هغه الله چي بیله هغه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پر هغه مي توکل کړی، او همدی د لوی عرش څښتن* دی. [اووه ځلې]

---

(۱) څوک چي دا ذکر د سهار او ماښام په وخت اووه ځلې ووايي، الله به یې د دنیا او آخرت د کارونو او اندیښنو* لپاره ورته کافي وګرځوي.
ابن السني ۷۱ نمبر حدیث کي مرفوع، ابو داود ۳۲۱/۴ موقوف روایت کړیدی، او شعیب او عبد القادر الأرناؤوط یې اسناد صحیح بللی دی، زاد المعاد ۳۷۶/۲.

٨٤-١٠- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيا والآخِرَة، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»(١).

۞ الهي! زه له تا نه په دنيا او آخرت کي د معافی او سلامتی سوال کوم، الهي! زه له تا نه په خپل دين او دنيا کي او په خپل اهل او مال کي د معافی او سلامتی سوال کوم، الهي! زما عيبونه پټ کړې، او ويره* را نه لري کړې، الهي! ما د

---

(١) ابو داود، ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٢.

مخي نه، او د شا نه، او د ښی خوا نه، او د چپې خوا نه، او د پورته خوا نه محفوظ کړې، او زه ستا په لويې سره لدې نه پناه غواړم چي د لاندي خوا نه ناڅاپه* هلاک شم.

۸۵-۱۱- «اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّموات وَالأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَليكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ، وأَنْ أَقْتَرِفَ عَلى نَفْسِي سُوءاً، أو أَجُرَّهُ إلى مُسْلِمٍ»(۱).

۞ الهي! اې په پټو او ښکاره عالمه! اې د آسمانونو او ځمکي پيدا کونکيه! اې د هر شي*

(۱) ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ۱۴۲/۳

پالونکیه او واکمنه! زه شاهدي* ورکوم چي بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه په تا سره د خپل نفس د شر نه، او د شیطان د شر او شِرک نه پناه غواړم، او لدې نه پناه غواړم چي زه بدي وکړم، او یا (بل) مسلمان ته بدي ورسوم.

۸۶-۱۲- «بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» [ثلاث مرات] (۱).

۞ د هغه الله په نوم چي له نامه سره يې هیڅ

(۱) څوک چي دا ذکر د سهار په وخت درې ځلي، او د ماښام په وخت درې ځلي ووایي، هیڅ شی به ورته ضرر ونه رسوي. ابو داود ۳۲۳/۴، ترمذي ۴۶۵/۵، ابن ماجه، احمد، صحیح ابن ماجه ۳۳۲/۲، او علامه ابن باز په «تحفی الاخیار» ص۳۹ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

شي* په ځمکه او آسمان کي ضرر نه رسوي، او هغه ښه اوریدونکی، ښه پوه دی.[درې ځلي]

۸۷–۱۳– «رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبّاً، وَبِالإِسْلَامِ دِيناً، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيّاً»[ثلاث مرات](۱).

۞ زه د الله په خدايي توب (يا کارسازي)، او د اسلام په دين، او د محمد په پيغمبري راضي شوم. [درې ځلي]

---

(۱) څوک چي دا ذکر د سهار ، او ماښام په وخت درې ځلي ووايي، نو په الله حق دی چي هغه به د قيامت په ورځ خوشحالوي.
احمد ۴/۳۳۷، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۴ نمبر حديث کي، ابن السني ٦٨ نمبر حديث کي، ابو داود ۴/۳۱۸، ترمذي ۵/۴٦۵ روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص۳۹ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

۸۸-۱٤- «يَا حَيّ يَا قَيُّوم، بِرَحْمَتك أَسْتَغِيث، أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلّه، وَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَة عَيْن»[۱].

۞ ای د کامل ژوند څښتنه! ای د کائناتو تدبیرونکیه!*، ستا په رحمت سره فریاد کوم او مدد غوارم، زما ټول کارونه برابر* کړې، او زما نفْس (او خواهشاتو) ته مي د سترګي د رَپ* په اندازه هم مه سپاري.

۸۹-۱٥- «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ للّه رَبِّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ:

---

(۱) حاکم روایت کړی، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، صحيح الترغيب والترهيب ب۱/۲۷۳.

فَتْحَهُ، وَنَصْرَهُ، وَنُورَهُ، وَبَرَكَتَهُ، وَهُدَاهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ»[1].

۞ مونږ سهار کړو[2]، او کائناتو هم الله لره سهار کړو، چې پروردګار د مخلوقاتو دی، الهي! زه درنه د دې ورځې[3] د خیر، کامیابۍ، نصرت، رڼايي، برکت، او هدایت سوال کوم، او په تا

---

(۱) ابو داود ۳۲۲/۴، او شعیب او عبد القادر الأرناؤوط د «زاد المعاد» ۲۷۳/۲ په تحقیق کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(۲) د ماښام په وخت به داسې وايې: «أمسَينا وأمسى الملك لله رب العالمين»، ترجمه: ماښام شو پر مونږ، او پاچاهي توله خاص الله لره ده.

(۳) د ماښام په وخت به داسې وايې: «اللهم إني أسألك خير هذه الليلة فتحها، ونصرها، ونورها، وبركتها، وهداها، وأعوذ بك من شر ما فيها وشر ما بعدها»، ترجمه هماغه پورتنی ترجمه ده، خو د ورځې په ځای به شپه یادوي.

سره د هغې له شر نه، او د هغې نه وروسته شر نه

پناه غواړم.

۹۰-۱٦- «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً مُسْلِماً، وَمَا كَانَ مِنْ الْمُشْرِكِينَ»[۱].

۞ مونږ په فطرت* د اسلام، او په كلمه د اخلاص، او په دين د محمد ﷺ، او په طريقه زمونږ د پلار ابراهيم عليه السلام سهار كړو[۲]، چې حق

(۱) احمد ۳/۴۰۷،۴۰٦، ابن السني په «عمل اليوم والليلة» ۳۴ نمبر حديث كې، صحيح الجامع ۲۰۹/۴

(۲) او د ماښام په وخت به وايي. مونږ په فطرت د اسلام.. ماښام كړو.

ته مایل* وو، او له مشرکانو څخه نه وو.

۹۱–۱۷– سُبْحَانَ اللهِ وبِحَمْدِهِ [مائة مرة][۱].

۞ پاک دی الله سره له تولي ستايني. [سل ځلي]

۹۲–۱۸– «لاَ إلَهَ إلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[عشر مرات][۲] أو [مرة واحدة عند الكسل][۱].

---

(۱) څوک چي دا ذکر د سهار او ماښام په وخت سل ځلي ووايي، هيڅ څوک به د قيامت په ورځ لده غوره* عمل ونلري، مګر هغه څوک چي دده په اندازه او يا له هغه نه زيات يې دا ذکر ويلی وي.
مسلم ۲۰۷۱/۴

(۲) نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۴ نمبر حديث کي روايت کړيدی، صحيح الترغيب والترهيب ۲۷۲/۱، «تحفة الأخيار» ص۴۴ د ابن باز ليکنه، او ددې ذکر فضيلت په ص۱۴۶،

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی، شریک نلري، هغه لره باچاهي ده، او هغه لره پوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی. [لس ځلې] یا [یو ځل د تنبلی* په وخت کې]

۹۳-۱۹- «لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [مائة مرة إذا أصبح] (۲).

= ۲۵۵ نمبر حدیث کي وکتل شي.

(۱) ابو داود ۳۱۹/۴، ابن ماجه، احمد ۶۰/۴، صحیح الترغیب والترهیب ۲۷۰/۱، صحیح ابي داود ۹۵۷/۳، صحیح ابن ماجه ۳۳۱/۲، زاد المعاد ۳۷۷/۲

(۲) څوک چي دا ذکر په ورځ کي سل ځلي ووایي، نو د لسو مریانو د آزادولو په اندازه (اجر) به ورکړل شي، او هغه لره به سل نیکۍ ولیکل شي، او سل ګناهونه به ورته وبخښل* شي، او په هماغه ورځ به تر ماښام پوري له شیطان نه په امان وي،

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی، شریک نلري، ده لره باچاهي ده، او ده لره پوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی. [د سهار په وخت سل ځلې]

۹۴-۲۰- «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ» [ثلاث مرات إذا أصبح] (۱).

۞ پاک دی الله، او هغه لره غوره ستاینه ده دده د مخلوقاتو د شمیر په اندازه، او دده د رضا

= او هیڅ څوک به لده نه غوره عمل ونلري، مګر هغه څوک چې دده په شان یې عمل کړی وي.
بخاري ۹۵/۴، مسلم ۲۰۷۱/۴.

(۱) مسلم ۲۰۹۰/۴.

(په اندازه)، او دده د عرش د وزن (په اندازه)، او دده د کلماتو د سیاهي (په اندازه). [درې ځلې د سهار په وخت]

٩٥-٢١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْماً نَافِعاً، وَرِزْقاً طَيِّباً، وَعَمَلاً مُتَقَبَّلاً»[إذا أصبح] (١)

۞ الهي! زه له تا نه د ګټور علم، او پاکي روزۍ*، او قبول شوي عمل سوال کوم. [چي کله سهار پاځې]

٩٦-٢٢- «أَسْتَغْفِرُ اللهَ وأَتُوبُ إِليهِ»[مائة مرة]

---

(١) ابن السني په «عمل اليوم والليلة» ٥٤ نمبر حديث کي، ابن ماجه ٩٢٥ نمبر حديث کي روايت کړیدی، او شعيب او عبد القادر الأرنؤوط د «زاد المعاد» په تحقيق ٣٧٥/٢ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

في اليوم] (١).

۞ له الله نه بخښنه* غواړم، او هغه ته توبه اوباسم. [سل ځله د ورځې]

٩٧-٢٣- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» [ثلاث مرات إذا أمسى] (٢).

۞ د الله په بشپړ* کلام سره د هغه د مخلوقاتو له شر نه پناه غواړم. [درې ځلي د ماښام په

---

(١) بخاري (فتح الباري ١١/١٠١)، مسلم ٤/٢٠٧٥

(٢) څوک چې هغه د ماښام په وخت درې ځلي ووايي، په هغه شپه کې به (د زهرناکې خزندې*) زهر ورته څه ضرر ونه رسوي. احمد ٢/٢٩٠، نسائي په «عملاليوم والليلة» ٥٩٠ نمبر حديث کې، ابن السني ٦٨ نمبر حديث کې روايت کړيدی، صحيح الترمذي ٣/١٨٧، صحيح ابن ماجه ٢/٢٦٦، تحفة الأخيار ص٤٥.

وخت]

۹۸-۲۴- «اللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ» [عشر مرات] (۱).

۞ الهي! زمونږ پر پیغمبر محمد درود او سلام ولیږه. [لس ځلې]

۳۸- د خوب اذکار

۹۹-۱- خپل وُرغوي* به سره یو ځای کړي، او بیا دي لاندیني اذکار ولولي، او هغه دي

---

(۱) (پیغبر ﷺ فرمایي) څوک چي د سهار کیدو په وخت، او ماښام کیدو په وخت لس لس ځلي پر ما درود ووایي، نو د قیامت په ورځ به یې زما شفاعت په برخه شي.
طبراني په دوو اِسنادو سره روایت کړیدی، چي یو اِسناد یې ښه (جید) دی، مجمع الزوائد ۱۰/۱۲۰، صحیح الترغیب والترهیب ۱/۲۷۳ دي وکتل شي.

په لاسونو کي چُف کړي، او بيا دي په ورغويو سره خپل جسم مسه* کړي، له سره دي يې شروع کړي، او بيا مخ او بيا نور جسم (دي مسه کړي). [دا به درې ځلي کوي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص:١-٥] (١).

۞ ترجمه يې مخکي شويده.[٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا

---

(١) بخاري (فتح الباري ٩/٦٢)، مسلم ٤/١٧٢٣

وَقَبَ ۞ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۞ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] (١).

۞ ترجمه يې مخكې شويده.[٧٠ نمبر ذكر دې وكتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۞ مَلِكِ النَّاسِ ۞ إِلَهِ النَّاسِ ۞ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۞ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۞ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الناس: ١-٦] (٢).

۞ ترجمه يې مخكې شويده.[٧٠ نمبر ذكر دې وكتل شي]

---

(١) مخكينى تخريج دي وكتل شي.(ژباړن)

(٢) مخكينى تخريج دي وكتل شي.(ژباړن)

۱۰۰-۲- ﴿اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ۲۵۵][(۱)].

۞ ترجمه يې مخكې شويده.[۷۰ نمبر ذكر دي وكتل شي]

---

(۱) څوک چې كله خپل د خوب ځای ته راشي او آيت الكرسي ووايي، نو د الله له طرفه به يو ساتونكى ورته مقرر شي، او شيطان به ورته نه نژدې كيږي تر څو چې سهار شي.
بخاري (فتح الباري ۴/۴۷۸).

١٠١-٣- ﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۞ لاَ يُكَلِّفُ اللّهُ نَفْساً إِلاَّ وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْراً كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [البقرة: ٢٨٥-٢٨٦] (١).

---

(١) چا چي دا دوه آيته د شپې ولوستل، نو هغه ورته كافي ده. بخاري (فتح الباري ٩/٩٤)، مسلم ١/٥٥٤.

۞ پیغمبر ﷺ په هغه څه چې ده ته له خپل پروردګار څخه را نازل شوي دي یقین او باور کړی، او مومنانو هم (په هغه یقین کړی)، او ټولو ایمان راوړ په الله، او د هغه په ملائکو، او د هغه په کتابونو، او د هغه په پیغمبرانو، (پداسي حال کي چي ټول وایي): د (الله) د پیغمبرانو د هیڅ یو په مینځ کي فرق* نه کوو، او (همدارنګه پیغمبر او مومنان) وایي: مونږ (د الله حکم) واوریده، او (د هغه) اطاعت* مو وکړ، ای پروردګاره! ستا بخښنه غواړو، او تا ته (د ټولو مخلوقاتو) بیا در تګ دی.

الله هیڅ څوک د قدرت او طاقت نه زیات نه مکلف کوي، کوم (نیک) کار چي بي کړی د

هغه (ثواب) همده لره دی، او کوم (بد) کار چي
بي کړی د هغه (عذاب) پر همده باندي دی، ای
زمونږ پروردګاره! مونږ (په ګناه) مه نیسه کله
چي (ستا حکم) هیر کړو، او یا په خطا سره
(ګناه وکړو)، ای پروردګاره! او مه ایږده پر مونږ
باندي دروند بار، لکه څنګه چي دي زمونږ نه
مخکي کسانو باندي ایښی وو، ای پروردګاره!
او مه ایږده پر مونږ باندي هغه بار چي مونږ بي
هیڅ طاقت نلرو، او زمونږ د(ګناهونه) نه تیر شه،
او مونږ ته بخښنه وکړه، او پر مونږ رحم وکړه،
ته زمونږ مددګار یې، نو ته مونږ پر کافر قوم
بریالي* کړې.

١٠٢-٤- [١]«باسْمكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبي وَبكَ أَرْفَعُهُ، إنْ أَمْسَكْتَ نَفْسي فَارْحَمْهَا، وَإنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بمَا تَحْفَظُ به عبَادَكَ الصَّالحينَ» [٢].

۞ الهي! ستا په نوم سره مي خپله ډډه ولګوله، او ستا (په نوم سره يې) بيرته را پورته کوم، که دي زما روح قبض کړ، نو رحم پر*

(١) (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه يو له خپل بستر نه پاځيږي* او بيا ورته بيرته راشي، نو د څادر په پلو دي هغه درې ځلي راټک وهي، او بيا دي بسم الله پري ووايي. ځکه هغه نه پوهيږي چي د هغه ځای ته له هغه نه وروسته څه راغلي دي. او چي کله څملي* نو بيا دي ووايي باقي حديث.

(٢) بخاري ١١/١٢٦، مسلم ٤/٢٠٨٤

وکړه، او که دي بیرته را ولیږه[1] ، نو ساتنه یې وکړه، په هغه څه سره چې د خپلو نیکو بندګانو (ساتنه* کوې).

۱۰۳-۵- «اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا. وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ»[2].

۞ الهي! په رښتیا سره تا زما روح پیدا کړی، او ته یې مړ کوې، او تا لره یې مرګ او ژوند دی، که دي ژوند ورکړ نو حفاظت یې

---

(۱) یعني. زما روح دي قبض نه کړ. او دوباره دي راویبس کړم.(ژباړن)

(۲) مسلم ۴/۲۰۷۳. احمد په خپل لفظ سره ۲/۷۹

وکړې، او که دي مړ کړ، نو بخښنه ورته وکړې، الهي! زه درنه د روغتيا سوال کوم.

١٠٤–٦–[1] «اللّٰهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ» [ثلاث مرات][2].

۞ الهي! ستا له عذاب نه مې وساتې په کومه ورځ چې خپل بندګان بيا ژوندي کوې.

[درې ځلې]

١٠٥-٧- «بِاسْمِكَ اللّٰهُمَّ أَمُوتُ وأَحْيَا»[3].

۞ الهي! ستا په نوم سره مرم، او ژوندی

---

(١) پيغمبر ﷺ کله چې به ووده کيده، خپل ښی لاس به يې تر بارخو* لاندي ايښووده، او بيا به يې داسې ويل... باقي حديث.

(٢) ابو داود بلفظه ٣١١/۴، صحيح الترمذي ١۴٣/٣

(٣) بخاري (فتح الباري ١١٣/١١)، مسلم ٢٠٨٣/۴

کيږم.

۱۰۶-۸- «سُبْحَانَ اللّٰهِ» [ثلاثاً وثلاثين] (۱).

۞ پاک دی الله جَلَّ جَلَالُهُ. [دري ديرش ځله]

«الْحَمْدُ لِلّٰهِ» [ثلاثاً وثلاثين] (۲).

۞ پوره ستاينه ده الله لره. [دري ديرش ځله]

«اللّٰهُ أَكْبَرُ» [ثلاثاً وثلاثين] (۳).

۞ الله ډير لوی دی. [دري ديرش ځله]

۱۰۷-۹- «اللّٰهُمَّ رَبَّ السَّموات السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ

---

(۱) څوک چې دا اذکار د خوب ځای ته د راتګ په وخت کې ووايي، نو دا هغه لره د يو خادم نه هم غوره دي.
بخاري (فتح الباري ۷/۷۱)، مسلم ۴/۲۰۹۱
(۲) مخکينی تخريج دي وکتل شي.(ژباړن)
(۳) مخکينی تخريج دي وکتل شي.(ژباړن)

الْحَبِّ وَالنَّوَى، ومُنْزِلَ التَّوْرَاة وَالإنْجيلِ وَالْفُرْقَان. أَعُوذُ بكَ منْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخذٌ بناصيته. اللَّهُمَّ أَنْتَ الأَوَّلُ فلَيْس قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الآخرُ فلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهرُ فلَيْس فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطنُ فلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنْ الْفَقْرِ»[1].

۞ الهي! د اوو آسمانونو پروردګاره! د لوی عرش پروردګاره! زمونږ پروردګاره! او د هر شي* پروردګاره! د داني* او زني* چوونکيه! د تورات او انجيل او فرقان نازلونکيه! پناه غواړم په تا سره د هر هغه شي* له شر نه چي تندی* بې تا

(١) مسلم ٢٠٨٤/٤

نیولی دی[۱]، الهي! ته اول يې، له تا نه مخکې څه نشته، او ته آخر يې، له تا نه وروسته څه نشته، او ته (په يقيني دلائلو سره) ښکاره يې، له تا نه بل زيات ښکاره نشته، او ته (د ذات په لحاظ) له (نورو نه) پټ يې، او له تا نه هيڅ شی پټ نه دی[۲]، له مونږ نه قرض ليري کړې، او له فقر نه مو (وساتې)، شتمن (مو) کړې.

۱۰۸-۱۰- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا

---

(۱) يعني. ستا په قبضه او قدرت کې دی.(ژباړن)

(۲) اخيرنی څلور جملې د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويدي، نه د الفاظو په لحاظ.
تحفة الأحوذي بشرح جامع الترمذي ۳۳۲۲ نمبر حديث، عون المعبود شرح سنن أبي داود ۴۳۹۲ نمبر حديث دي وکتل شي.(ژباړن)

وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لاَ كَافِيَ لَهُ وَلاَ مُؤْوِيَ»[1].

۞ ټوله ستاينه هغه الله لره ده چي مونږ ته يې خوراک* او څښاک* راکړي، او له شر نه يې ساتلي يو، او مونږ ته يې د اوسيدو* ځای راکړی، څومره ډېر خلک داسي شته چي دوی لره د شر نه ساتونکی، او د اوسيدو ځای ورکونکی نشته.

۱۰۹-۱۱- «اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّمواتِ وَالأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي،

(۱) مسلم ۲۰۸۵/۴

وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِه، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءاً، أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ»[١].

۞ ترجمه يې مخكې شويده. [٨٥ نمبر ذكر دي وكتل شي]

١١٠-١٢- ﴿الم﴾ السجده سورت، او (تبارك الذي) سورت به وايي[٢].

١١١-١٣- [٣]«اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لاَ

---

(١) ابو داود ٣١٧/٤، صحيح الترمذي ١٤٢/٣

(٢) ترمذي، نسائي، صحيح الجامع ٢٥٥/٤

(٣) كله چې د خوب كولو اراده وكړې نو د لمانځه د اوداسه په شان اودس وكړه، او بيا پر ښي اړخ* پريوزه*، او داسي ووايه: ... الحديث.

مَلْجَا وَلاَ مَنْجَأ مِنْكَ إِلاّ إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ»[١].

۞ الهي! ما خپل ځان تا ته تسليم كړ، او خپل كار مي تا ته وسپاره*، او خپل مخ مي تا ته وګرځاوه*، او خپله شا مي تا ته تكيه كړه[٢]، پداسي حال كي چي ستا له عذاب نه ډار لرم، او ستا و رحمت ته اميد لرم، بيله تا نه بل هيڅ د نجات او پناه ځاى نشته، ايمان مي راوړ ستا پر هغه كتاب چي تا نازل كړى، او ستا پر هغه

---

(١) پيغمبر ﷺ هغه چا ته چي دا اذكار يې وويل داسي وفرمايل: كه چيري مړ شي، نو مسلمان به مړ شي.
بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٤/٢٠٨١.
(٢) يعني ټوله تكيه او اعتماد مي پر تا دى.(ژباړن)

پیغمبر چې تا (مونږ ته) استولی دی.

۳۹- په خوب کې له یوې خوا بلې خوا ته اوښتلو دعا

۱۱۲- «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ الوَاحِدُ القَهَّارُ، رَبُّ السَموات والأَرْضِ، وما بَيْنَهُما العَزِيزُ الغَفَّارُ»[۱].

۞ بیله یو او غالب الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، د آسمانونو او ځمکې او د هغو په مینځ کې مخلوقاتو پروردګار دی، د زور او غلبې څښتن دی، بخښونکی دی.

---

(۱) دا دوعا به هغه وخت وایې چې په شپه کې له یوه اړخ* نه بل اړخ ته واوړې.
حاکم ۵۴۰/۱ صحیح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړېده، نسائي په «عمل اليوم والليلة» کې، او ابن السني روایت کړېدی، صحیح الجامع ۲۱۳/۴

۳۰- په خوب کي د نا آرامۍ او له ويري سره مخامخ کيدلو دعا

۱۱۳- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونِ»[۱].

۞ زه پناه غواړم د الله په بشپړ* کلام سره د هغه له غضب او عذاب نه، او د هغه د بندګانو له شر نه، او د شيطانانو له وسوسو نه، او لدې نه چي (شيطانان) ما ته راشي[۲].

---

(۱) ابو داود ۱۲/۴، صحيح الترمذي ۱۷۱/۳.
(۲) يعني ما ته په لمانځه کي يا د قرآن په تلاوت او بل عبادت کي راشي، او فکر مي بلي خوا ته واړوي.(ژباړن)

۳۱- هغه څه چي د خوب ليدو نه وروسته کول پکار دي

۱۱۴-۱- دري ځلي به له چپې خوا نه لاړي توکي[۱].

۲- دري ځلي به له شيطان نه، او د هغه څه له شر نه چي په خوب کي يې ليدلي دي په الله سره پناه غواړي[۲].

۳- خپل خوب به چاته نه وايي[۳].

۴- پر کوم اړخ* چي ويده وي له هغه نه

---

(۱) مسلم ۱۷۷۲/۴

(۲) مسلم ۱۷۷۲/۴، ۱۷۷۳

(۳) مسلم ۱۷۷۲/۴

به بل اړخ ته واوړي[1].

۵- که وغواړي نو پورته دي شي او لمونځ* دي وکړي[2].

۳۳- د وترو د قنوت دعا

۱۱۶-۱- «اللَّهُمَّ اهْدِني فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فإِنَّكَ تَقْضِي وَلاَ يُقْضَى عَلَيْكَ، إِنَّهُ لاَ يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، [ولاَ يعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ]، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ»[3].

---

(۱) مسلم ۴/۱۷۷۳

(۲) مسلم ۴/۱۷۷۳

(۳) څلورو اصحاب السنن، احمد، دارمي، حاکم، او بيهقي روايت کړيدی، او د مربع قوسونو تر مينځ عبارت د بيهقي دی، صحيح الترمذي ۱/۱۴۴، صحيح ابن ماجه ۱/۱۹۴، ارواء

۞ الهي! د هغو کسانو په جمله کي چي تا ورته هدايت کړی، ما ته هم هدايت وکړه، او د هغو کسانو په جمله کي چي تا ورته عافيت ورکړی ما ته هم عافيت راکړې، ما هم له شر نه وساته، او د هغو کسانو په جمله کي چي تا محفوظ کړي، ما هم محفوظ کړه، او څه چي دي راکړي، په هغه کي راته برکت واچوه، او څه چي تا فيصله کړې د هغه د شر نه مي وساته، ځکه همدا ته فيصله کونکی يې، او ستا د حکم څوک دفع کونکی نشته[1]، په رښتيا سره چي

=

الغليل د الباني ليکنه ۱۷۲/۲

(۱) دا جمله د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويده.(ژباړن)

ته له چا سره دوستي وکړې، هغه به خوار نشي، او له چا سره چي دښمني وکړې، هغه به عزتمند نشي، ته مبارک ذات يې، او د لوبي څښتن يې ای زمونږ پروردګاره.

۱۱۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»[۱].

۞ الهي زه ستا په رضا سره ستا له غضب* نه پناه غواړم، او ستا په معافی سره ستا له عذاب*

---

(۱) څلورو اصحاب السنن او احمد روایت کړیدی، صحیح الترمذي ۱۸۰/۳، صحیح ابن ماجه ۱۹۴/۱، ارواء الغلیل ۱۷۵/۲.

نه پناه غواړم، او له تا نه په تا سره پناه غواړم[1]، ستا (د شان سره لائقه) ثنا* نشم ويلای، ته هماغسي يې چي څنګه تا خپل ځان ستاييلی دی.

۱۱۸-۳- اللّهمّ إيّاكَ نَعْبُدُ، ولكَ نُصلّي ونَسجُدُ، وإليكَ نَسعَى ونَحْفدُ، نَرجُو رَحْمَتكَ، ونَخْشَى عذابكَ، إنَّ عَذَابَكَ بالكافِرينَ مُلْحَقٌ. اللهمّ إنّا نَستَعِينُكَ، ونَستَغفِرُكَ، ونُثْني عليكَ الخَيْرَ، ولا نَكْفُرُكَ، ونُؤمِنُ بكَ، ونَخْضَعُ لكَ، ونَخْلَعُ مِنْ يَكْفُرُكَ»[2].

---

(۱) له الله ﷻ نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جمالي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي.(ژباړن)

(۲) بيهقي په «السنن الکبری» ۲/۲۱۱ کي روايت کړی، او اِسناد يې صحيح بللی دی، او الباني په ارواء الغليل ۲/۱۷۰ کي

۞ الهي! خاص ستا عبادت كوو، او خاص تا ته لمونځ او سجده كوو، او خاص تا ته در دانګو* او ګړندي* درځو، ستا د رحمت اميد* لرو، او ستا له عذاب نه ويريږو، په رښتيا سره چي ستا عذاب كفارو ته وركړه شوى دى، الهي! مونږ له تا نه مدد غواړو، او له تا نه بخښنه* غواړو، او ستا په خير سره ستاينه كوو، او ستا نا شكري نكوو، او پر تا ايمان لرو، او تا ته عاجزي كوو، او له هغه چا نه ليري ځو چي ستا نا شكري كوي.

=

وايي. او دا اسناد صحيح دى، او هغه پر عمر باندي موقوف دى.

۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر

۱۱۹- «سُبْحَانَ المَلِكِ القُدُّوسُ» [ثلاث مرات والثالثة يجهرُ بها، ويمدُّ بها صوته، يقول:] [«رَبِّ الْمَلاَئِكَةِ وَالرُّوحِ»](۱).

۞ پاکي ده (د کائناتو) پاچا لره، پوره پاکي، د ملائکو او جبريل پروردګار. [دا به دري ځلي وايي، او په دريم ځل به هغه په لوړ او اوږده آواز سره وايي]

۳۴- د پريشانۍ او غم (لري کولو) دعا

۱۲۰-۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ،

---

(۱) نسائي ۲۴۴/۳، دار قطني او نورو روايت کړيدی، او د مربع قوسونو مينځ کي عبارت د دارقطني ۳۱/۲ زيادت دی، او اسناد يې صحيح دی، زاد المعاد د شعيب الأرنؤوط او عبد القادر الأرنؤوط تحقيق ۳۳۷/۱

ابْنُ أَمَتكَ، نَاصيَتي بيَدكَ، مَاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ به نَفْسَكَ، أو أَنْزَلتَه في كتابكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَداً منْ خَلْقكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ به في علْمِ الْغَيْب عنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلاَءَ حُزْني، وَذَهَابَ هَمِّي»[1].

۞ الهي! زه ستا بنده، ستا د بنده زوى، ستا د مينځي* زوى يم، زما تندى* ستا په لاس كي دى، ستا حكم پر ما جاري دى، ستا فيصله زما په حق كي عادلانه* ده، ستا په هغه ټولو نومونو سره له تا نه سوال كوم، چي تا خپله خپل

(۱) احمد ۱/۳۹۱، او البانى هغه صحيح بللى دى.

ځان په هغه نومَوَلی* دی، او یا دي په خپل کتاب کي نازل کړیدی، او یا دي خپل مخلوق نه چا ته ښودلی دی، او یا دي په خپل غیبي علم کي له ځان سره ساتلی دی، (پدي ټولو در نه سوال کوم) چي ته قرآن زما د زړه پسرلی*، او د سینې روښنایي، او د غمونو ورکونکی، او د پریشانیو* ختمونکی وګرځوې.

۱۲۱-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ»[۱].

---

(۱) بخاري ۱۵۸/۷، پیمغبر ﷺ به دا دعا ډیره ویله. بخاري (فتح الباري ۱۷۳/۱۱) دي وکتل شي.

۞ الهي! زه په تا سره پناه غواړم له پریشانۍ او غم نه، او له کمزورتيا (سستۍ) او لټۍ* نه، او بخيل توب* او بي زړه توب* نه، او د قرض له زياتيدو او د خلکو له غلبې موندلو نه.

۳۵- د بي قرارۍ دعا

۱۲۲-۱-«لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ رَبُّ السَّموات وَرَبُّ الأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»(۱).

۞ بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چي لوی او حِلم لرونکي دی ، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چي د

---

(۱) بخاري ۱۵۴/۷، مسلم ۲۰۹۲.

لوی عرش څښتن دی، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بیله هغه الله نه چي د آسمانونو او ځمکي پروردګار دی، او د عزتمند عرش پروردګار دی.

۱۲۳-۲- «اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ»(۱).

۞ الهي! زه ستا د رحمت امید لرم، نو زما نفس ته مي د سترګي د رپ* په اندازه هم مه پریږده، او زما کارونه ټول راته اصلاح کړې، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

---

(۱) ابو داود ۳۲۴/۴، احمد ۴۲/۵، او الباني په صحیح ابي داود ۹۵۹/۳ کي د هغه اسناد صحیح بللی دی.

١٢٤-٣- «لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنْ الظَّالِمِينَ»(١).

۞ بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پاک يې ته، په رښتيا سره زه له ظالمانو نه يم.

١٢٥-٤- «اللّٰهُ اللّٰهُ رَبِّي لاَ أُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً»(٢).

۞ الله الله زما پروردګار دی، له هغه سره هيڅ شی شريک نه بولم.

٣٦- د دښمن او حكمران* سره مخامخ كيدو* دعا

١٢٦-١- «اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ،

---

(١) ترمذي ٥/٥٢٩، حاكم ١/٥٠٥، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي موافقه ورسره کړيده، صحيح الترمذي ٣/١٦٨

(٢) ابو داود ٢/٨٧، صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٥

وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ»[1].

۞ الهي! مونږ تا د دوی مقابلې ته ګرځوو، اوپه تا سره د دوی د شر نه پناه غواړو.

۱۲۷-۲- «اللّٰهُمَّ أَنْتَ عَضُدِي، وَأَنْتَ نَصِيرِي، بِكَ أَجُولُ، وبِكَ أَصُولُ، وَبِكَ أُقَاتِلُ»[2].

۞ الهي! ته زما مټ يې، او ته مي مددګار يې، ستا (په قدرت) سره ګرځم راګرځم، او (په دښمن باندي) حمله کوم، او جنګيږم.

۱۲۸-۳- «حَسْبُنَا وَنِعْمَ الوَكِيلُ»[3].

---

(۱) ابو داود ۲/۸۹، حاکم ۲/۱۴۲، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده.

(۲) ابو داود ۳/۴۲، ترمذي ۵/۵۷۲، صحيح الترمذي ۳/۱۸۳

(۳) بخاري ۵/۱۷۲.

۞ الله مونږ. ته بس او كافي دى، او هغه ښه كار ساز دى.

۳۷- د حكمران* د ظلم نه د ويرې دعا

۱۲۹-۱- «اللَّهُمَّ رَبَّ السَّموات السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، كُنْ لِي جَاراً مِنْ فُلان بن فُلان، وَأَحْزَابه مِنْ خَلائقكَ، أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ، أَوْ يَطْغَى، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، ولا إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ»[1].

۞ الهي، اې د اوو آسمانونو پروردګاره! او د لوى عرش پروردګاره! زما لپاره پناهګاه شې

---

(۱) بخاري په «الأدب المفرد» ۷۰۷ نمبر حديث كي روايت كړيدى، او الباني په «صحيح الأدب المفرد» ۵۴۵ نمبر حديث كي هغه صحيح بللى دى.

لدې نه چې فلانکی د فلانکي زوی، او د هغه
ډلي -چي ستا د مخلوقاتو نه دي- پر ما زياتی او
تجاوز* وکړي، چا ته چي ته پناه ورکړې هغه
غالبه دی، او ډيره لويه ده ستاينه ستا، او بيله تا نه
بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

١٣٠-٢- «اللهُ أَكبرُ، اللهُ أَعَزُّ من خَلْقِه
جميعاً، اللهُ أَعَزُّ مِمَّا أَخافُ وأَحْذَرُ، أَعُوذُ باللهِ الذي
لا إلهَ إلاّ هوَ، المُمْسِكُ السّمَواتِ السبْعِ أَن يَقَعْنَ
على الأَرْضِ إلاّ بِإِذْنِه، مِن شَرِّ عبدِكَ فُلانٍ،
وجُنُودِهِ وأَتْباعِهِ وأَشْياعِهِ، مِنَ الجنّ والإنْسِ، اللهمّ
كُنْ لي جاراً مِنْ شَرِّهم، جلّ ثَنَاؤُكَ وعَزَّ جارُكَ،

وتَبارَكَ اسْمُكَ، ولا إلَهَ غَيْرُكَ» [ثلاث مرات][1] .

۞ الله ډېر لوی دی، الله له خپل ټول مخلوق نه زورور دی، الله له هغه چا نه ډېر زورور دی له کوم نه چي زه ویریږم* او خطر احساسوم، په هغه الله سره پناه غواړم کوم چي بیله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او (هغه ذات) چي ټینګونکی داوو آسمانونو دی لدې نه چي بې دده له اجازې او حکم نه پر ځمکه راولویږي، (پناه غواړم) ستا د فلانکي بنده له شر نه، او د هغه له انسي او جِني پیرَوانو او

(۱) بخاري «الأدب المفرد» ۷۰۸ نمبر حدیث کي روایت کړیدی، او الباني په «صحیح الأدب المفرد» ۵۴۶ نمبر حدیث کي هغه صحیح بللی دی.

لښکرو نه، الهي! د دوی له شر نه زما لپاره پناهګاه شې، او ډېره لويه ده ستاينه ستا، او مبارک دی نوم ستا، او بيله تا نه د عبادت وړ* معبود* نشته. [درې ځلې*]

۳۸- د ښمن ته ښیرا* کول

۱۳۱- «اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيعَ الْحِسَابِ، اهْزِمِ الأَحْزَابَ، اللَّهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ»(۱).

۞ الهي! اې د کتاب نازلونکيه! ای ژر* حساب کونکيه! (د دښمنانو) ډلو ته ماتي* ورکړې، الهي! ته ماتي* ورته ورکړې، او (ځمکه

---

(۱) مسلم ۱۳٦۲/۳.

يي تر پښنو* لاندي) ولړزوې*.

۳۹- د كوم قوم نه چي ويره* لري، دا دعا به وايي

۱۳۲- «اللَّهُمَّ اكْفِنيهِمْ بِمَا شِئْتَ»(۱)

۞ الهي! څنګه چي ته غواړي هماغسي مي د هغوی له شر نه وساتې.

۴۰- څوك چي ايمان كي شك وكړي دهغه دعا

۱۳۳-۱- په الله سره به پناه غواړي(۲).

۲- كوم شي كي چي شك وي هغه كي به بيا فكر* نكوي(۳).

---

(۱) مسلم ۴/۲۳۰۰

(۲) بخاري (فتح الباري ۶/۳۳۶)، مسلم ۱/۱۲۰

(۳) بخاري (فتح الباري ۶/۳۳۶)، مسلم ۱/۱۲۰

١٣٤-٣- يَقولُ: «آمَنْتُ باللهِ ورُسُلِه»[1].

۞ او وايي به: پر الله او د هغه پر پيغبرانو مي ايمان راوړی دی.

١٣٥-٤- يقرأُ قولَه تعالى: ﴿هُوَ الأَوَّلُ وَالآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [الحديد: ٣][2].

۞ دا آيت به وايي: هغه (يعني الله) اول دی، او آخر دی، او ظاهر دی، او باطن دی، او هغه په هر څه پوه* دی.

---

(١) مسلم ١/١١٩-١٢٠.

(٢) ابو داود ٣٢٩/۴، او الباني په صحيح ابي داود ٩٦٢/٣ کي د هغه اِسناد حَسَن بللی دی.

۴۱- دقرض اداء كولو دعا

۱۳۶-۱- «اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ»[۱].

۞ الهي! ستا په حلالو مي ستا له حرامو وساتې، او ستا په فضل مي بيله تا نه بل چا نه بي نيازه* كړې.

۱۳۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ»[۲].

۞ الهي! زه له پريشانۍ او غم نه، او له

---

(۱) ترمذي ۵/۵٦۰، صحيح الترمذي ۳/۱۸۰.
(۲) بخاري ۷/۱۵۸.

کمزورتیا (سستۍ) او لټۍ* نه، او بخیلۍ* او بې زړه توب* نه، او د قرض زیاتیدو او د خلکو له غلبې موندلو نه په تا سره پناه غواړم.

۴۲- په لمانځه او تلاوت کې د وسوسې دعا

۱۳۸- «أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، واتْفُلْ على يِسارِكَ» [ثلاثًا] (۱).

۞ له رټل شوي شیطان نه په الله سره پناه غواړم.

او بیا دې و چپ* طرف ته (لاړې) تف کړي. [درې ځلې]

---

(۱) مسلم ۱۷۲۹/۴ له عثمان بن ابي العاص ﷺ نه روايت کړيدى، او په هغه کې داسې راغلې دي: ما همداسې وکړه، نو الله ﷻ هغه له ما نه لیرې کړه.

۴۳- چا ته چي يو كار مشكل شي د هغه دعا

۱۳۹- «اللهمّ لا سَهْلَ إلاّ ما جَعَلْتَهُ سَهْلاً، وأنتَ تَجْعَلُ الحَزْنَ إذا شئتَ سَهْلاً»[1].

۞ الهي! هيڅ آسان شی نشته، مګر هغه چي ته يې آسان کړې، او ته چي وغواړې سخت او ګران آسانوې.

۴۴- څوک چي ګناه وکړي، هغه به داسي کوي

۱۴۰- داسي بنده به نه وي چي ګناه وکړي، او بيا په ښه تو ګه* اودس وکړي، او بيا

---

(۱) صحيح ابن حبان ۲۴۲۷ نمبر حديث (موارد)، ابن السني ۳۵۱ نمبر حديث، او حافظ وايي: دا حديث صحيح دی. او عبد القادر الأرناؤوط هم هغه د نووي د اذکارو په تحقيق ص ۱۰۶ کي هغه صحيح بللی دی.

پاځیږي* دوه رکعته لمونځ* وکړي، او بیا له الله نه بخښنه وغواړي، مګر دا چي الله به ورته بخښنه او عفو وکړي[(١)].

٤٥- د شیطان او د هغه د وسوسو د لیري کولو دعاګاني

١٤١- په الله ﷻ سره له شیطان نه پناه غوښتل[(٢)].

١٤٢- آذان کول[(٣)].

١٤٣- ذکر کول، او د قرآن تلاوت

---

(١) ابو داود ٨٦/٢، ترمذي ٢٧٥/٢، او الباني په صحیح ابي داود ٢٨٣/١ کي هغه صحیح بللی دی.

(٢) ابو داود ٢٠٦/١، ترمذي، صحیح الترمذي ٧٧/١، او د المؤمنون سورت، ٩٨-٩٩ آیتونه دي وکتل شي.

(٣) مسلم ٢٩١/١، بخاري ١٥١/١.

کول[1].

۴۶- کله چې یې د خوښې خلاف کار پېښ شي، او یا له کوم کار نه عاجز شي، داسې به وایي

١٤٤ – «قَدَّرَ اللهُ وما شاءَ فَعَلَ»[1].

---

(١) (پیغمبر ﷺ فرمايي) خپلو کورونو څخه هديرې* مه جوړوی، شيطان له هغه کور نه تښتي چې په هغه کې د بقرې سورت ويل کيږي.
مسلم ١/٥٣٩. او له هغو شيانو نه چې شيطان شَړي* او ليري کوي يې د سهار او ماښام اذکار، د ووده کيدو او ويښيدو اذکار، او کور او مسجد ته ننوتلو او له هغه نه وتلو اذکار، او نور شرعي اذکار لکه آيت الکرسي د خوب په وخت کې، د بقرې د سورت آخيرني دوه آيتونه. او څوک چې «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك، وله الحمد، وهو على كل شيء قدير» سل ځلي ووايي، نو دا به په هغه ټوله ورځ کې دده لپاره له شيطان نه د ساتلو وسيله وي. او همدارنگه آذان هم شيطان شړي او لري کوي يې.

۞ الله (دا كار) په ازلي تقدير كي (همداسي) ليكلى وو، او څنګه چي يې وغوښتل هماغسي يې وكړل.

۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مباركي وركول، او د هغې جواب

۱٤٥- «بارَكَ اللهُ لكَ في الموهُوبِ لكَ،

---

(۱) (پيغمبر ﷺ فرمايي) قوي مسلمان له كمزوري مسلمان نه الله ته زيات غوره* دى، او په دواړو كي خير شته، په هغه څه حرص او كوښښ وكړه چي تاته ګټه لري، او له الله ﷻ نه مرسته وغواړه، او مه عاجزه كيږه، او كه يو څه درته پيښ شي، نو داسي مه وايه: چي كه داسي مي كړي واى، نو داسي به شوي واى، بلكه داسي ووايه: چي الله ﷻ (همدا زما) په تقدير كي ليكلي وه، او څه يې چي وغوښتل وېي كړل، ځكه «لَوْ» (يعني: «كه چيري» كلمه استعمالول او ويل) دشيطان كارونو ته لاره* خلاصوي*. مسلم ۲۰۵۲/۴.

وشَكرتَ الواهبَ، وبَلَغَ أَشُدَّهُ، ورُزِقْتَ بِرَّهُ»،
ويردّ عليه المُهَنَّأُ فيقول: «بارَكَ اللهُ لكَ وبارَكَ
عليكَ، وجزاكَ اللهُ خيراً، ورَزَقكَ اللهُ مِثْلَهُ، وأَجْزَلَ
ثَوابَكَ»[1].

۞ الله دي ستا په درکړل شوي (ماشوم)
کي برکت واچوي، او (د هغه) د ورکونکي
شکر اداء کړې، او ماشوم دي خپل قوت ته
ورسيږي، او د هغه نيکي* دي په نصيب شه.

او د ماشوم والدين به په جواب کي داسي
وايي: الله دي تا ته برکت درکړي، او پر تا دي

(١) الاذکار د نووي ليکنه ص٣٤٩، صحيح الاذکار د سليم الهلالي
ليکنه ٢/٧١٣

برکت کښېږدي، او الله دي تا ته نيکه جزا (ثواب) درکړي، او همداسي ماشوم دي در په برخه* کړي، او ثواب دي تا ته زيات کړي.

۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا

١٤٦- كَانَ رَسُولُ اللَّه ﷺ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ يَقُولُ: «أُعِيذُكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّه التَّامَّة مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لامَّةٍ»[١].

۞ رسول الله ﷺ به د حَسَن او حُسين لپاره پناه غوښتله، او داسي به يې ويل[٢]: ستاسو دواړو لپاره زه د الله په کامل کلام سره له هر شيطان،

---

(١) بخاري ۴/١١٩، له ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت کړيدی.

(٢) يعني د هغوی د حفاظت لپاره به يې دا دعا کوله.(ژباړن)

او زهرناک (حيوان) نه، او له هري آفت او ضرر رسونکي ستركي نه پناه غواړم.

۴۹- د بيمار د پوښتني په وخت هغه ته دعا

۱۴۷-۱- «لَا بَأْسَ، طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»[۱].

۞ څه پروا نشته، (دا بيماري) که الله وغواړي (ستا د ګناهونو) د پاکوالي سبب به وي.

۱۴۸-۲- «أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ، رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، أَنْ يَشْفِيَكَ» اسبع مرات[۲].

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۰/۱۱۸).

(۲) (پيغمبر ﷺ فرمايي) داسي مريض به نه وي چي اجل يې نه وي راغلی، او يو مسلمان بنده يې پوښتني ته راشي او دا (پورتنی) دعا اووه ځلي ووايي، مګر دا چي روغ به شي.
ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ۲/۲۱۰، صحيح الجامع ۵/۱۸۰.

۞ له هغه لوی او عظمت والا الله نه سوال کوم چي د لوی عرش څښتن دی، چي تا لره شفا او روغتیا درکړي. [اووه ځلي]

۵۰- د بیمار* د پوښتني کولو فضیلت

۱۴۹- قال ﷺ: «إِذا عادَ الرجُلُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ مَشَى فِي خِرَافَة الْجَنَّة حَتَّى يَجْلِسَ، فَإِذَا جَلَسَ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ، فَإِنْ كَانَ غُدْوَةً صَلَّى عَلَيْه سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَك حَتَّى يُمْسيَ، وَإِنْ كَانَ مَسَاءً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ»[1].

۞ پیغمبر ﷺ فرمایي: کله چي یو سړی

(۱) ترمذي، ابن ماجه، احمد، صحیح ابن ماجه ۱/۲۴۴، صحیح الترمذي ۱/۲۸٦، او احمد شاکر هغه صحیح بللی دی.

د خپل (بيمار) مسلمان ورور پوښتني ته ورځي، نو دی د جنت په ميوو کي روان وي تر څو چي کښيني*، کله چي کښيني نو په رحمت کي پټ شي، که (دا وخت) سهار* وي نو اويا زره ملائکي* به ده ته دعا کوي، تر څو چي ماښام* کيږي، او که (دا وخت) ماښام وي، نو اويا زره ملائکي به ده ته دعا کوي تر څو چي سهار کيږي.

۵۱- د ژوند نه نا اميده بيمار* دعا

۱۵۰-۱- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ الأَعْلَى»[۱].

(۱) بخاري ۱۰/۷، مسلم ۱۸۹۳/۴

۞ الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او د لوړ مقام والا پيغمبرانو سره مې يو ځاى کړې.

۱۵۱–۲– جَعلَ النبيُّ ﷺ عندَ مَوته يُدْخل يَدَيْه في الْمَاء فَيَمْسَحُ بهمَا وَجْهَه ويَقُول : «لاَ إلَه إلاّ اللَّه، إنَّ للْمَوْت لَسَكَرَات»[۱].

۞ پيغمبر ﷺ د خپل مرګ په وخت کې خپل لاسونه په اوبو کې وهل او بيا به يې خپل مخ په هغه مسه* کاوه، او ويل به يې: بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، په رښتيا سره چې

(۱) بـــخاري (فتح الباري ۱۴۴/۸)، او په هغه کې د مسواک ذکر هم شويدى.

مرګ ډیري سختی لري.

۱۵۲-۳- «لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّٰهُ وَحْدَهُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّٰهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّٰهُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاّ بِاللّٰه»[1].

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الله ډیر لوی دی، بیله یو الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی، بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی، شریک نلري، بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه لره

(۱) ترمذي، ابن ماجه، او الباني هغه صحیح بللی دی، صحیح الترمذي ۱۵۲/۳، صحیح ابن ماجه ۳۱۷/۲

باچاهي ده، هغه لره پوره ستاينه ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او نشته طاقت او قوت (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) د يو الله په مدد او توفيق سره.

۵۲- ځکندن* حالت کي سړي ته يادونه

۱۵۳ - (پيغمبر ﷺ فرمايي) د چا چي آخري خبره «لا إله إلا الله» وي، نو جنت ته به داخل شي[۱].

۵۳- چا ته چي مصيبت رسيدلی وي، د هغه دعا

۱۵۴ - «إِنَّا لِلَّه وَإِنَّا إِلَيْه رَاجِعُونَ، اللهمّ أْجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي، وأَخْلِفْ لِي خيراً مِنها»[۲].

---

(۱) ابو داود ۱۹۰/۳، صحيح الجامع ۴۳۲/۵.

(۲) مسلم ۶۳۲/۲

۞ بي شکه چي مونږ الله لره يو، او هغه ته ورتلونکي يو، اې الله ما ته زما په مصيبت کي اجر راکړې، او د هغه په بدل کي ما ته له هغه نه ښه راکړې.

۵۴- د مړي سترګي بندولو په وخت دعا

۱۵۵- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلانٍ (باسمه) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ، وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْغَابِرِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ»[(۱)].

۞ اې الله! و فلانکي (نوم به يې واخلي) ته بخښنه وکړې او د هدايت شويو کسانو په جمله

(۱) مسلم ۲/۶۳۴.

کي بې درجه لوړه کړې، او د هغه باز مانده ګانو لپاره له هغه نه وروسته سرپرست اوسې، او مونږ او ده ته بخښنه وکړې اې د مخلوقاتو پروردګاره! او قبر یې ورته پراخ، او روښانه* کړې.

۵۵- مړي ته په جنازه کي دعا

۱۵۶-۱- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِه وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّه مِنْ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الأَبْيَضَ مِنْ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَاراً خَيْراً مِنْ دَارِه، وَأَهْلاً خَيْراً مِنْ أَهْلِه، وَزَوْجاً خَيْراً مِنْ زَوْجِه، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ [وعَذَابِ النَّارِ]»(۱).

(۱) مسلم ۲/۶۶۳.

۞ اې الله! ده ته بخښنه وکړې او رحم پر* وکړې، او عافیت ورله ورکړې، او عفوه ورته وکړې، او غوره میلمستیا یې وکړې، او د داخلیدو ځای یې پراخه کړې، او په اوبو او واوره او ږلۍ سره یې ووینځې، او له ګناهونو نه یې داسې پاک کړې لکه څنګه چې دې سپینه جامه له خیرو* نه پاکه کړېده، او (د دنیا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه یې غوره کورنۍ، او له ښځې نه یې غوره ښځه ورکړې، او جنت ته یې داخل کړې، او د قبر له عذاب او د دوزخ له عذاب نه یې وساتې.

۱۵۷-۲- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الإِسْلاَمِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ

مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لاَ تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلاَ تُضِلَّنَا بَعْدَهُ»[1].

۞ اې الله، زمونږ ژوندي ته، او مړي ته، او حاضر ته، او غائب ته، او واړه ته، او لوی ته ، او نر ته، او ښځي ته بخښنه وکړې، اې الله! له مونږ نه چي چا ته ژوند ورکړي، نو د اسلام سره ژوند ورکړه، او له مونږ نه چي چا ته مرګ راولې، نو له ايمان سره يې مړ کړې، اې الله! د دې مړي له اجر نه مو مه محرومه وې، او له هغه نه وروسته مو مه ګمراه* کوې.

---

(۱) ابن ماجه ۱/۴۸۰، احمد ۳٦۸/۲، صحيح ابن ماجه ۲۵۱/۱

۱۵۸-۳- «اللَّهُمَّ إِنَّ فُلاَنَ بْنَ فُلاَنٍ فِي ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ جِوَارِكَ، فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ، فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»[۱].

۞ اې الله! په رښتيا سره فلانکی د فلانکي زوی ستا په حفظ او ستا په پناه کي دی، نو د قبر له ازمايش نه، او د دوزخ* له عذاب نه يې وساتې، او ته د وفا او پيمان ښنتن* يې، نو هغه ته بخښنه وکړې، او رحم پر* وکړې، بيشکه ته بخښونکی بې حده مهربان يې.

۱۵۹-٤- «اللَّهُمَّ عَبْدُكَ، وَابْنُ أَمَتِكَ، احْتَاجَ

(۱) ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ۲۵۱/۱، ابو داو ۲۱۱/۳

إِلَى رَحْمَتك، وَأَنْتَ غَنِيّ عَنْ عَذَابه، إِنْ كَانَ مُحْسِناً فَزِدْ فِي حَسَنَاته، وَإِنْ كَانَ مُسِيئاً فَتَجَاوَزْ عَنْهُ»[1].

۞ الهي! ستا بنده، او ستا د مينځي* زوی دی، ستا رحمت ته محتاج دی، او ته يې له عذابولو نه بې نيازه* يې، که نيک عمله وي نو نيکۍ يې نوري هم زياتي کړې، او که ګنهګاره وي نو عفوه ورته وکړې.

٥٦- ماشوم ته د هغه په جنازه کي دعا

١٦٠-١- «اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ»[2]، [وإن قال] «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطاً وذُخْراً

(١) حاکم ١/٣٥٩، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، احکام الجنائز د الباني ليکنه ص١٢٥

(٢) سعيد بن المسيبب وايي. په ابو هريره پسي مي پر يوه ماشوم

لوالديه، وشَفيعاً مُجَاباً، اللهمّ ثَقِّلْ به مَوَازينَهُما وأَعْظِمْ به أُجُورَهما، وأَلْحِقْهُ بصَالِحِ المُؤْمنينَ، واجعَلْهُ في كَفالة إبراهيمَ، وَقِه برَحْمَتكَ عذَابَ الجَحيم، وأَبْدلْهُ، داراً خيراً من داره، وأهلاً خيراً من أهله، اللهمّ اغْفرْ لأَسْلافنا، وأَفراطنا، ومَنْ سَبَقَنا بالإيمان» [فحسَنٌ] [1].

۞ الهي! د قبر له عذاب نه يې وساتې.

[او كه دا دعا ووايې نو بهتره به وي:]

=

باندي (د جنازې) لمونځ وكړ، چې هيڅ ګناه يې نه وه كړې، او وامې وريده چې ويل يې... باقي حديث.
مالک په موطا ۱/۲۸۸ کې، ابن ابي شيبه په مصنف ۳/۲۱۷، او بيهقي ۹/۴ روايت کړيدی، او شعيب الأرنؤوط د شرح السنة للبغوي په تحقيق ۵/۳۵۷ کې د هغه اسناد صحيح بللی دی.

(۱) المغني د ابن قدامه ۳/۴۱۶، الدروس المهمة لامة الأمة د علامه عبد العزيز بن باز رحمه الله ليكنه ص۱۵.

الهي! ته يې د خپل مور او پلار لپاره مخکښ*
او ذخيره، او د قبول شوي شفاعت خاوند
وګرځوې، الهي! د ده په ذريعه يې د مور او پلار (د
اعمالو) تلي* درنې کړې، او اجرونه يې زيات کړې،
او له نيکو مسلمانانو سره يې يو ځای کړې، او د
ابراهيم عليه السلام په ضمانت کي يې وګرځوې، او په
خپل رحمت سره يې د دوزخ له عذاب نه وساتې،
او (د دنيا) له كور نه غوره كور، او له کورنۍ نه يې
غوره کورنۍ ورکړې، الهي! و هغو کسانو ته بخښنه
وکړې چي له مونږ نه مخکي تللي دي، او کوم چي
له مونږ نه مخکي مومنان تير شوي دي.
۱۶۱-۲- «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطاً، وَسَلَفاً،

وَأَجْراً»[1].

۞ الهي! ته يې زمونږ لپاره مخكښ*، او اجر (جوړونكی) وګرځوې.

۵۷- د تعزيت دعا

۱۶۲- «إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أَعْطَى، وَكُلّ شيءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمًّى، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ»[2].

[وإن قال] «أَعْظَمَ اللهُ أَجْرَكَ، وأَحْسَنَ عَزاءكَ،

---

(۱) حسن (بصري) به پر ماشوم د فاتحې سورت لوست، او ويل به يې:... باقي حديث.
بغوي په شرح السنة ۳۵۷/۵ کې، عبد الرزاق په مصنف کې په ۶۵۸۸ نمبر حديث کې، او بخاري په كتاب الجنائز کې مُعَلّق روايت کړيدی، ۶۵ باب قراءة فاتحة الكتاب على الجنازة ۱۱۳/۲.

(۲) بخاري ۸۰/۲، مسلم ۶۳۶/۲.

وغَفَرَ لِمَيِّتِكَ» [فحسن] (١).

﴿ الله لره دي څه چي يې واخيستل، او هغه لره دي څه چي ورکوي، او هر څه دده په نزد تر ټاکلي* نيټې* پوري دي... او ښايي چي صبر وکړې او (له الله جَلَّ جَلَالُهُ) نه ثواب وغواړې.

او که دا ووايي نو غوره* به وي:

الله دي تا لره لوی اجر درکړي، او تا لره دي ښه تسلي درکړي، او ستا مړي ته دي بخښنه وکړي.

٥٨- د مړي ښخولو وخت کي دعا

١٦٣- «بِسْمِ اللَّهِ، وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ

(١) الاذکار د نووي ليکنه ص١٢٦.

اللّٰه»[1].

۞ د الله په نوم سره، او د پیغمبر ﷺ په سنت (یې قبر ته داخلوو).

۵۹- د مړي ښخولو* وروسته دعا

۱٦٤ – «اللَّهُمَّ اغْفِرْ له، اللَّهُمَّ ثَبِّتْهُ»[2].

۞ الهي! هغه ته بخښنه وکړې، الهي! ته یې (په

(۱) ابو داود ۳/۳۱۴ په صحیح سند سره، او احمد په دي لفظ سره: «بسم الله وعلی ملة رسول الله» په صحیح سند روایت کړیدی.

(۲) پیغمبر ﷺ به چي کله د مړي له ښخولو نه فارغ شو، نو په قبر به یې ودرید، او ویل به یې: خپل ورور ته (له الله نه) بخښنه وغواړی، او د هغه لپاره (په سوال وجواب کي) د ثابت قدمی دعا وکړی، ځکه له هغه نه همدا اوس پوښتنه کیږي.
ابو داود ۳/۳۱۵، حاکم ۱/۳۷۰، او هغه یې صحیح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړیده.

سوال وجواب کې) ثابت قدمه لرې.

٦٠- د قبرونو د زيارت کولو دعا

١٦٥- «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، [وَيَرْحَمُ اللهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ]، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ» [(١)].

۞ اې ددې ځايونو اوسيدونکو مومنانو او مسلمانانو! پر تاسو دې سلام وي، او که ان شاء الله مونږ هم په تاسو پسې يو، او الله ﷻ دې زمونږ په

---

(١) مسلم ٦٧١/٢، ابن ماجه په پورتنی الفاظو سره ٤٩٤/١ له بريده ﷺ نه روايت کړيدی، او د مربع قوسونو په مينځ کې عبارت د مسلم ٦٧١/٢ روايت دی له عائشه رضي الله عنها نه.

مخکينيو او وروستنيو رحم وکړي، زه ځان لره او تاسو لره له الله ﷻ نه عافيت غواړم.

٦١- د باد (سيلۍ) الوتلو په وخت دعا

١٦٦-١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا»[١].

۞ الهي! له تا نه د دې (باد) د خير سوال کوم، او له شر نه يې په تا سره پناه غواړم.

١٦٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ»[٢].

---

(١) ابو داود ٣٢٦/٤، ابن ماجه ١٢٢٨/٢، صحيح ابن ماجه ٣٠٥/٢.

(٢) مسلم ٦١٦/٢، بخاري ٧٦/٤.

۞ الهي! زه له تا نه د دې (باد) د خير سوال کوم، او د هغه څه د خير سوال در نه کوم چي په هغه کي دی، او کوم خير چي له ځان سره بې راوړی دی، او په تا سره پناه غوارم د هغه له شر نه، او د هغه څه له شر نه چي په هغه کي دی، او له هغه شر نه چي له ځان سره بې راوړی دی.

٦٣- د تالندي* دعا

١٦٨- «سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ، وَالْمَلاَئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ»[(١)].

---

(١) عبد الله بن الزبير ﷺ چي به کله د تالندي* آواز واوريده، نو خبري به بې بندي کړې، او ويل به يې:.. باقي حديث.
موطا ٢/٩٩٢، او الباني وايي: (ددې حديث) إسناد صحيح او موقوف دی.

۞ پاک دی هغه ذات چي تالنده* او ملائکي د هغه له ويري نه د هغه حمد او ثنا او تسبيح وايي.

٦٣- د استسقاء* لپاره څو دعاګاني

١٦٩-١- «اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيعًا، نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلا غَيْرَ آجِلٍ»[١].

۞ الهي! پر مونږ باران وه وروې، نجات ورکونکی، مزه دار، وابښه شنه کونکی، فائده رسونکی، ضرر نه رسونکی، ژر کيدونکی، نه ځنډيدونکی.

١٧٠-٢- «اللَّهُمَّ أَغِثْنَا اللَّهُمَّ أَغِثْنَا اللَّهُمَّ

---

(١) ابو داود ١/٣٠٣، او الباني په صحيح ابي داود ١/٢١٦ کي هغه صحيح بللی دی.

أَغِثْنَا»(١).

۞ الهي! پر مونږ باران وه ورَوې، الهي! پر مونږ باران وه وروې، الهي! پر مونږ باران وه وروې.

١٧١-٣- «اللَّهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ، وَبَهائِمَكَ، وَانْشُرْ رَحْمَتَكَ، وَأَحْيِ بَلَدَكَ الْمَيِّتَ»(٢).

۞ الهي! خپل بنده ګان، او خپل څارَوي* خړوب کړه، او خپل رحمت خپور کړه، او خپل مړ ښار ژوندی کړه.

٦٤- د باران وريدو په وخت كي دعا

١٧٢- «اللَّهُمَّ صَيِّباً نَافِعاً»(٣).

---

(١) بخاري ١/٢٢٤، مسلم ٢/٦١٣.

(٢) ابو داود ١/٣٠٥، او الباني په صحيح ابي داود ١/٢١٨ هغه حَسَن بللى دى.

(٣) بخاري (فتح الباري ٢/٥١٨).

۞ الهي! د خير او فائدې باران (يې كړې).

٦٥- د باران اوريدلو وروسته دعا

١٧٣- «مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ»[١].

۞ د الله ﷻ په فضل او رحمت سره پر مونږ باران وه وريد.

٦٦- د آسمان شين كيدو دعا

١٧٤- «اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلاَ عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الآكَامِ وَالظِّرَابِ وَبُطُونِ الأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ»[٢].

۞ الهي! زمونږ په شاوخوا (يې وه وروه)، او نه پر مونږ باندي، الهي! پر غرو رغونو او د خوړونو په مينځونو، او د ونو شنه كيدلو ځايونو كي يې

(١) بخاري ١/٢٠٥، مسلم ١/٨٣.

(٢) بخاري ١/٢٢٤، مسلم ٢/٦١٤

وه وروه.

٦٧- د نوي میاشتي لیدو دعا

١٧٥- «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ أَهلَّهُ عَلَيْنَا بالأَمْنِ وَالإيمَانِ، وَالسَّلاَمَةِ وَالإسْلاَمِ، وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى، رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»[1].

۞ الله ﷻ ډیر لوی دی، الهي! ته دغه (نوې میاشت) پر مونږ باندي راوخیژوه، له امن او ایمان سره، او له سلامتیا او اسلام سره، او له توفیق سره وهغه څه ته چي ته یې خوښوې، (اې میاشتي!) زمونږ او ستا پروردګار الله دی.

(١) ترمذي ٥/٥٠۴، دارمي په خپلو الفاظو سره ١/٣٣٦، صحیح الترمذي ٣/١٥٧.

٦٨- د روژه ماتي په وخت کي دعا

١٧٦-١- «ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتْ الْعُرُوقُ، وَثَبَتَ الأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»[(١)].

۞ تنده ولاړه*، او رګونه لانده* شول، او که الله ﷻ وغواړي اجر حاصل شوی دی.

١٧٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي»[(٢)].

۞ الهي! زه ستا په هغه رحمت سره چي هر څه ته رسيدونکی دی، له تا نه سوال کوم چي ماته

---

(١) ابو داود ٢/٣٠٦ او نورو روايت کړيدی، صحيح الجامع ٤/٢٠٩.

(٢) ابن ماجه ١/٥٥٧، له عبد الله بن عمرو رضي الله عنه د دعاګانو نه يې روايت کړيدی، او حافظ د الاذکار په تخريج کي هغه حَسَن بللی دی، شرح الاذکار ٤/٣٤٢.

بخښنه وکړي.

٦٩- د ډوډۍ خوړلو نه مخکې دعا

١٧٨-١- (پیغمبر ﷺ فرمايي) کله چې له تاسو نه څوک خوراک کوي، نو «بِسمِ اللهِ» دې ووايي، او که يې په (د خوراک) په اول کې (بسم الله) هير شول، نو داسې دې ووايي: «بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ» يعني: په اول او آخر کې د الله ﷻ په نامه (سره خوراک کوم)[1].

١٧٩-٢- «مَنْ أَطْعَمَهُ اللَّهُ الطَعَامَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ، وَأَطْعِمْنَا خَيْراً مِنْهُ، وَمَنْ سَقَاهُ اللَّهُ

(١) ابو داود ٣٤٧/٣، ترمذي ٢٨٨/٤، صحيح الترمذي ١٦٧/٢.

لَبناً فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ، وَزِدْنَا مِنْهُ»[1].

۞ (پیغمبر ﷺ فرمايي) چا ته چي الله جَلَّ جَلَالُهُ خواړه ورکړي[2]، نو داسي به وايي: الهي! مونږ ته پدې (خواړو*) کي برکت واچوې، او له هغه نه ښه (خواړه) راکړې.

او په چا چي الله جَلَّ جَلَالُهُ شودې* وڅښي*، نو داسي به وايي: الهي! مونږ ته په هغه کي برکت واچوې، او مونږ ته نور هم زيات راکړې.

۷۰- له خوراك نه وروسته دعا

۱۸۰-۱- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا

---

(۱) ترمذي ۵۰۶/۵، صحيح الترمذي ۱۵۸/۳.

(۲) يعني: خوراک وکړي، يا څه وخوري.(ژباړن)

وَرَزَقَنيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلاَ قُوَّةٍ»[1].

۞ پوره ستاينه ده هغه الله لره چي په ما يې دا خواړه* وخوړل، او هغه يې پرته زما د کوم توان او طاقت نه ما ته راکړل[2].

۱۸۱-۲- «الْحَمْدُ للّه حَمْداً كَثيراً، طَيِّباً، مُبَارَكاً فيه، غَيْرَ [مَكْفِيٍّ، وَلاَ] مُوَدَّعٍ، وَلاَ مُسْتَغْنًى عَنْهُ رَبَّنَا»[3].

۞ ټوله ستاينه الله لره ده، ستاينه ډيره زياته، پاکه، او با برکته، نه پوره کيدونکې، او نه

---

(۱) بيله نسائي نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۹/۳.

(۲) يعني: بيله کوم تکليف او ستړيا نه يې په ډيره آسانی سره ما ته راکړه.(ژباړن)

(۳) بخاري ۲۱۴/٦، ترمذي په خپلو الفاظو سره ۵۰۷/۵.

پريښودونکې، او له هغه نه نه مُستغني* کيدونکې ستاينه، اې زمونږ پروردګاره!.

۷۱- کوربه ته د ميلمه دعا

۱۸۲- «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ»[۱].

۞ الهي! تا چې دوی ته څه ورکړي په هغه کې برکت واچوې، او هغوی ته بخښنه وکړې، او پر ورحميږې.

۷۲- څوک چې په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو اراده وکړي، هغه ته دعا

۱۸۳- «اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي، وَاسْقِ مَنْ

(۱) مسلم ۱۶۱۵/۳.

سَقَانِي»[1].

۞ الهي! ته خواړه ورکړه هغه چا ته چې ما ته يې خواړه را کړه، او څړوبه کړه* هغه څوک چې زه يې څړوبه کړم.

۷۳- د چا په کور کې د روژه مات په وخت کې دعا

۱۸٤- «أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الأَبْرَارُ، وَصَلَّتْ عَلَيْكُمْ الْمَلاَئِكَةُ»[2].

---

(۱) مسلم ۱۲٦/۳.

(۲) ابو داود ۳٦۷/۳، ابن ماجه ۵۵٦/۱، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۹٦-۲۹۸ نمبر حديث کې روايت کړيدی، او دا خبره يې په صراحت کړيده چې پيمغبر ﷺ به کله د کوم کوروال سره روژه ماته کړه دا به يې ويل. او الباني په صحيح ابي داود ۷۳۰/۲ کې هغه صحيح بللی دی.

۞ تاسو کره دي روژه دار* روژه ماته کړي، او ستا ډوډۍ دي نیکان* وخوري، او ملائکي دي درته دعا وکړي.

۷۴- د روژه دار* دعا چي کله خواړه حاضر شي او روژه ماته نکړي

۱۸۵- (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چي له تاسو نه څوک دعوت شي، نو دعوت دي قبول کړي، که بې روژه وه، نو دعا دي (ورته) وکړي، او که بې روژه نه وه، نو ډوډۍ دي وخوري[۱].

(۱) مسلم ۲/۱۰۵۴.

۷۵- کله چې روژه دار ته څوک ښکنځل* وکړي، نو دی به داسې ورته وايي

۱۸۶- زه روژه یم، زه روژه یم[1].

۷۶- د اولنی میوې لیدو دعا

۱۸۷- «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا»[2].

۞ الهي! زمونږ په میوه کې راته برکت واچوې، او زمونږ په ښار کې راته برکت واچوې، او زمونږ په «مُدّ» کې راته برکت واچوې، او زمونږ

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۰۳/۴)، مسلم ۸۰٦/۲.

(۲) مسلم ۱۰۰۰/۲

په «صاع»[1] کي راته برکت واچوې.

۷۷- د ترَڇيدلو* دعا

۱۸۸- (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک وترَڇيږي*، نو ودي وايي: «الْحَمْدُ لِلَّه» يعني: ټوله ستاينه الله لره ده، او هغه بل کس او ملګری به ورته وايي: «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» يعني: الله ﷻ دي پر تا رحم وکړي، چي کله يې «يرحمک الله» وويل، نو (هغه بل به ورته) وايي: «يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ»[2] يعني: الله دي تا ته هدايت وکړي، او الله دي ستا احوال او کار سم کړي.

---

(۱) مُد او صاع د وزن دوې پيمانې دي.(ژباړن)

(۲) بخاري ۱۲۵/۷.

۷۸- کله چي کافر وترَچيږي داسي به ورته وايي

۱۸۹- «يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ»[۱].

۞ الله دي تاسو ته هدايت وکړي، او الله دي ستاسو احوال او کار سم کړي.

۷۹- واده کونکي ته دعا

۱۹۰- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ»[۲].

۞ الله دي تا لره برکت درکړي، او پر تا دي برکت وکړي، او تاسو دواړه دي په خير سره يو

---

(۱) ترمذي ۸۲/۵، احمد ۴۰۰/۴، ابو داود ۳۰۸/۴، صحيح الترمذي ۳۵۴/۲

(۲) بيله نسائي نه نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۳۱٦/۱.

ځای کړي.

۸۰- د واده کولو او سوَرلۍ* اخیستلو دعا

۱۹۱- «إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً، أَوْ إِذَا اشْتَرَى خَادماً فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْه، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْه، وَإِذَا اشْتَرَى بَعِيراً فَلْيَأْخُذْ بِذرْوَة سَنَامه وَلْيَقُلْ: مِثْلَ ذَلكَ» [۱].

۞ (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چي له تاسو نه څوک له یوې ښځي سره واده وکړي، او یا مریی* واخلي، نو داسي به وایي: الهي! زه له تا نه ددې د

(۱) ابو داود ۲۴۸/۲، ابن ماجه ۶۱۷/۱، صحیح ابن ماجه ۳۲۴/۱

خير سوال کوم، او د هغه څه د خير سوال درنه کوم په کوم چې تا هغه پيدا کړيده، او پناه غواړم په تا سره ددې له شر نه، او له هغه شر نه په کوم چې تا هغه پيدا کړيده.

او چې کله اوښ واخلي نو د بوک* څوکه به يې نيسي او مخکينی دعا به وکړي.

۸۱- خپلې ښځې سره کوروالی* نه مخکې دعا

۱۹۲- «بِاسْمِ اللَّه، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا» (۱).

۞ د الله په نوم، الهي! ته مو له شيطان نه ليري کړې، او شيطان (زموږ) له هغه (اولاد) نه ليري

(۱) بخاري ۱۴۱/۶، مسلم ۱۰۲۸/۲.

کړي چي تا مونږ ته راکړيدی.

۸۲- د قهر او غوسې په وخت دعا

۱۹۳- «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»(۱).

۞ زه په الله سره له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم.

۸۳- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا

۱۹٤- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلاَكَ بِهِ، وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلاً»(۲).

۞ ټوله ستاينه هغه الله لره ده چي زه يې ساتلی يم له هغه څه نه چي ته يې پرې اخته کړي يې، او ما

(۱) بخاري ۹۹/۷، مسلم ۲۰۱۵/۴

(۲) ترمذي ۴۹۳/۵، ۴۹۴/۵، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳

ته يې پر خپلو ډېرو مخلوقاتو فضيلت او غوره والی راکړيدی.

۸۴- د مجلس دعا

۱۹۵- عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كَانَ يُعَدُّ لِرَسُولِ اللّٰه ﷺ فِي الْمَجْلِسِ الْوَاحِدِ مِائَةُ مَرَّةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَقُومَ «رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْغَفُورُ»[1].

۞ له ابن عمر رضي الله عنهما نه روايت دی چي وايي: پيغمبر ﷺ به په يوه مجلس کي په شمار سل ځلي دا (دعا) ويله: ای ځما پروردګاره! بخښنه

---

(۱) ترمذي او نورو روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، صحيح ابن ماجه ۳۲۱/۲ او الفاظ د ترمذي دي.

راته وکړې، او توبه مې قبوله کړې، په رښتيا سره چې ته ښه توبه قبلونکې، ډير بخښونکې يې.

۸۵- د مجلس کفاره*

۱۹۶ - «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»[1].

۞ الهي! په پاکۍ سره يادوو تا، او پوره ستاينه کوو ستا، زه شاهدي* ورکوم، چې بيله تا نه بل د

---

(۱) اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، او له عائشه رضي الله عنها نه روايت دی چې وايي. پيغمبر ﷺ به په هيڅ داسې يو مجلس کې نه کښيناسته، او نه به يې قرآن لوسته، او نه به يې لمونځ کاوه، مګر هغه په دغه (پورتنيو) کلماتو سره ختم کړي.. باقي حديث.
نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۳۰۸ نمبر حديث کې، احمد ۷۷/۶ روايت کړيدی، او دکتور فاروق حماده د «عمل اليوم والليلة» په تحقيق ص۲۷۳ کې هغه صحيح بللی دی.

عبادت وړ* معبود* نشته، زه له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه کوم.

۸٦- څوک چې چا ته ووايي: «غفر الله لك»[۱] نو هغه ته به داسې وايي

۱۹۷- «وَلَكَ»[۲].

۞ او تا ته دې هم (الله بخښنه وکړي).

۸۷- څوک چې له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا

۱۹۹- «جَزَاكَ اللهُ خَيراً»[۳].

۞ الله دې تا لره خير (او نيک اجر) درکړي.

---

(۱) ترجمه: الله دې تا ته هم بخښنه وکړي.(ژباړن)

(۲) احمد ۸۲/۵، نسائي «عمل اليوم والليلة» ص۲۱۸، ۴۲۱ نمبر حديث، د دکتور فاروق حماده تحقيق کې روايت کړيدی.

(۳) ترمذي ۲۰۳۵ نمبر حديث، صحيح الجامع ٦۲۴۴، صحيح الترمذي ۲۰۰/۲.

۸۸- په څه چي د دجال (له فتنې) نه ځان ساتلی شي

۱۹۹- (پیغمبر ﷺ فرمايي) چا چي د کهف د سورت اولني لس آياتونه ياد کړل، له دجال نه به وژغورل* شي[۱].

او (همدارنګه) په هر لمانځه کي د وروستنی ناستي د «التحيات» نه وروسته په الله سره د دجال له فتنې نه پناه غوښتل[۲].

۸۹- څوک چي چا ته ووايي: «إِنِّي أُحِبُّكَ فِي

(۱) مسلم ۱/۵۵۵، او په بل روايت ۱/۵۵٦ کي د کهف دسورت آخري (لس) آيتونه ښودل شويدي.

(۲) ددي کتاب ۵۵ نمبر حديث، او ۵٦ نمبر حديث دي وکتل شي.

اللهِ»[1]. **هغه ته به داسي وايي**

۲۰۰- «أَحَبَّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ»[2].

۞ هغه ذات دي در سره محبت وکړي چي تا د هغه لپاره زما سره محبت کړيدی.

۹۰- څوک چي خپل مال تا ته وړاندي کړي، هغه ته دعا

۲۰۱- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ»[3].

۞ الله دي تاته ستا په عيال او مال کي برکت واچوي.

---

(۱) يعني: زه درسره د الله لپاره محبت لرم.(ژباړن)

(۲) ابو داود ۴/۳۳۳، او الباني په صحيح سنن ابي داود ۳/۹٦۵ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(۳) بخاري (فتح الباري ۴/۸۸).

۹۱- د قرض د اداء کولو په وخت قرض ورکونکي ته دعا

۲۰۲- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلَفِ الْحَمْدُ وَالأَدَاءُ»(۱).

۞ الله دي تاته ستا په عيال او مال کي برکت واچوي، په رښتيا سره چي د قرض بدله په ستاينه او ادائينه سره وي.

۹۲- له شرك نه د ويري* دعا

۲۰۳- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لاَ أَعْلَمُ»(۲).

---

(۱) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص۳۰۰، ابن ماجه ۸۰۹/۲، صحيح ابن ماجه ۵۵/۲

(۲) احمد ۴۰۳/۴ او نورو روايت کړيدی، صحيح الجامع ۲۳۳/۳

۞ الهي! زه په تا سره پناه غوارم لدینه چي زه په پوهه ستا سره شریک جوړ کړم، او بخښنه غوارم له هغه څه نه چي زه پري نه پوهیږم.

۹۳- هغه چا ته دعا چي تا ته ووايي: «بارَكَ اللهُ فيكَ»[(١)]

٢٠٤- «وَفِيْكَ بَارِكَ اللهُ»[(٢)].

۞ او الله دي په تا کي هم برکت واچوي.

۹۴- د بد شگومې* بد گڼلو دعا

٢٠٥- «اللَّهُمَّ لاَ طَيْرَ إِلاَّ طَيْرُك، وَلاَ خَيْرَ إِلاَّ

، صحيح الترغيب والترهيب د الباني ليکنه ١٩/١

(١) يعني: الله دي په تا کي برکت واچوي.(ژباړن)

(٢) ابن السني ص١٣٨، ٢٧٨ نمبر حديث، الوابل الصيب د ابن القيم ليکنه ص٣٠٤، د بشير محمد عيون تحقيق.

خَيْرُك، وَلاَ إِلَه غَيْرُك»[1].

۞ الهي! بد شګومي* یوازي ستا لخوا نه (او ستا په حکم سره) ده، او خير ټول ستا لخوا نه دی، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۹۵- د سپريدو دعا

۲۰۶- «بسمِ اللهِ، الحمدُ للهِ ﴿سُبْحانَ الَّذي

(۱) احمد ۲۲۰/۲، ابن السني ۲۹۲ نمبر حديث، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۵۴/۳، ۱۰۶۵ نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.
او نيک فالي د پيغمبر ﷺ خوښيدله، او چي کله به يې له کوم سړي نه ښه خبره واوريده، او خوښه به يې شوه، نو داسي به يې ويل: ستا نيک فال مو ستا له خولې نه واخيست. ابو داود، احمد، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۳۶۳/۲ کي هغه د ابو الشيخ په حواله په «أخلاق النبي ﷺ» ص۲۷۰ کي صحيح بللی دی.

سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ﴾ الحمدُ لله، الحمدُ لله، الحمدُ لله، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ اللهمّ، إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاّ أَنْتَ»[١].

۞ د الله په نامه سره، الله لره پوره ستاينه ده، پاک دی هغه ذات چي مونږ ته يې دا (سپرلۍ) تابع کړيده، او مونږ د هغه مهاروونکي* نه يو، او مونږ خپل پروردګار ته بيرته تلونکي يو، الله لره پوره ستاينه ده، الله لره پوره ستاينه ده، الله لره پوره ستاينه ده، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، په پاکي سره يادوو تا اې الله، ما پر خپل ځان زياتی* کړيدی، نو ماته بخښنه وکړې، چي په رښتيا

---

(١) ابو داود ٣/٣٤، ترمذي ٥/٥٠١، صحيح الترمذي ٣/١٥٦

سره بيله تا نه بل څوک ګناهونه نشي بخښلای*.

۹٦- د سفر دعا

۲۰۷-«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، ﴿سُبْحانَ الَّذي سَخَّرَ لَنا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ﴾ اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ في سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى، وَمِنْ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ في السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ في الأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ في الْمَالِ وَالأَهْلِ» [وَإِذَا رَجَعَ قَالَهُنَّ وَزَادَ فِيهِنَّ:] «آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ»[١].

۞ الله ډير لوى دى، الله ډير لوى دى، الله

(١) مسلم ٩٩٨/٢

ډیر لوی دی، الله لره پوره ستاینه ده، پاک دی هغه ذات چي مونږ ته یې دا (سورلۍ) تابع کړیده، او مونږ د هغه مهاروونکي* نه یو، الهي! مونږ پدې سفر کي له تا نه د نیکۍ او پرهیزګارۍ، او دداسي عمل سوال کوو چي تا ته خوښ وي، الهي! ته مونږ ته دا سفر آسانه کړې، او اوږدوالی یې راته لنډ کړې، الهي! ته په سفر کي ملګری، او په کور کي سرپرست یې، الهي! زه په تا سره پناه غواړم د سفر د سختۍ نه، او له خوار حالت نه، او مال او عیال ته له ناوړه* بیرته ستنیدو* نه.

او چي کله له سفر نه بیرته راستنیدونکی وي نو همدا دعا به وایي، او ورسره به دا هم وایي: بیرته راتلونکي، توبه ایستونکي، عبادت کونکي، د خپل

پروردګار ستایونکي* یو.

۹۷- کلي یا ښار ته ننوتلو دعا

۲۰۸- «اللهمّ ربَّ السموات السبعِ وما أَظْلَلْنَ، وربَّ الأَرَضِينَ السَّبعِ وما أَقْلَلْنَ، وربَّ الشياطِينِ وما أَضْلَلْنَ، وربَّ الرِّياحِ وما ذَرَيْنَ، أَسأَلُكَ خيرَ هذه القَرْيةِ، وخيرَ أهلِها، وخيرَ ما فيها، وأَعُوذُ بِكَ مِنْ شرِّها، وشرِّ أَهْلِها، وشرِّ ما فيها»[(۱)].

۞ الهي! د اوو آسمانونو او د هغو تر سیوري* لاندي (مخلوقاتو) پروردګاره!، او د اوو ځمکو او

---

(۱) حاکم ۲/۱۰۰، او هغه یې صحیح بللی دی، او ذهبي ورسره موافقه کړیده، ابن السني ۵۲۴ نمبر حدیث، او حافظ د الاذکار په تخریج ۱۵۴/۵ کې هغه حَسَن بللی دی، او ابن باز وایي. نسائي هغه په حَسَن سند سره روایت کړیدی، تحفة الاخیار ص۳۷

د هغو برسيره (مخلوقاتو) پروردګاره! او د شيطانانو او په هغوی سره ګمراه شويو (مخلوقاتو) پروردګاره! او د بادونو* او په هغوی سره د الوُزَوَل شويو (مخلوقاتو) پروردګاره! زه ددې کلي خير، او د هغه د اوسيدونکو خير، او د هغه څه خير درنه غواړم کوم چي په هغه کي دي، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه د اوسيدونکو له شر نه، او د هغه څه له شر نه کوم چي په هغه کي دي.

۹۸- بازار ته ننوتلو دعا

۲۰۹- «لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لاَ

يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[1].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو دی، شريک نلري، هغه لره پاچاهي او غوره ستاينه ده، ژوند ورکوي، او مرګ راولي، او هغه (هميشه) ژوندی دی، مرګ نلري، خير دده په لاس کي دی، او هغه پر هر څه قادر او برلاسی دی.

۹۹- د سپرلۍ غورځېدو په وخت دعا

۲۱۰- «بِسمِ اللهِ»[2].

۞ د الله په نامه سره.

---

(۱) ترمذي ۲۹۱/۵، حاکم ۵۳۸/۱، او الباني په صحيح ابن ماجه ۱۲/۲، او په صحيح الترمذي ۱۵۲/۳ کي هغه حَسَن بللی دی.

(۲) ابو داود ۲۹٦/۴، او الباني په صحيح ابي داود ۹۴۱/۳ کي هغه صحيح بللی دی.

۱۰۰- د مسافر دعا و مُقيم* ته

۲۱۱- «أَسْتَوْدِعُكُمُ اللَّهَ الَّذِي لاَ تَضِيعُ وَدَائِعُهُ»[۱].

۞ هغه الله ته دي سپارم، چې هغه ته سپارل شوي نه ضائع* كيږي.

۱۰۱- د مقيم* دعا مسافر ته

۲۱۲-۱- «اسْتَوْدِعْ اللَّهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ»[۲].

۞ زه ستا دين، او ستا امانت، او ستا د كارونو انجام* الله ته سپارم.

۲۱۳-۲- «زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَغَفَرَ ذَنْبَكَ،

---

(۱) احمد ۴۰۳/۲، ابن ماجه ۹۴۳/۲، صحيح ابن ماجه ۱۳۳/۲

(۲) احمد ۷/۲، ترمذي ۴۹۹/۵، صحيح الترمذي ۱۵۵/۲

وَيَسَّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ» [1].

ﷺ الله دي در ته د پرهيزګارۍ توښه درکړي، او الله دي ستا ګناه وبخښي، او چيرته چي يې (الله دي) درته نيکي آسانه کړي.

۱۰۲- په سفر کي تکبير او تسبيح

۲۱٤- جابر ﷺ وايي: کله چي به پورته ختو نو «اللهُ أَكْبَرُ» به مو وايل، او کله چي به ښکته کيدو نو «سُبْحَانَ الله» به مو ويل [2].

۱۰۳- د سهار* په وخت د مسافر دعا

۲۱٥- «سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَحُسْنِ بَلائِهِ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبْنَا، وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا، عَائِذاً بِاللَّهِ مِنْ

---

(۱) ترمذي، صحيح الترمذي ۱٥٥/۳.

(۲) بخاري (فتح الباري ۱٥۳/٦).

النَّارِ» (۱)

۞ یو شاهدي ورکونکي (زمونږ) پر ستاینه الله لره، او پر مونږ باندي د هغه د ښو نعمتونو شاهدي ورکړه، اې پروردګاره! زمونږ مل* اوسه، او خپل (بې شماره) نعمتونه (په خپل فضل سره) مونږ ته

---

(۱) مسلم ۲۰۷٦/۴، او د «سمِعَ سامِعٌ» معنی داده: شاهدي ورکړه شاهدي ورکونکي پر ستاینه زمونږ الله لره، او دده پر ښو نعمتونو او ابتلا باندي، او د «سَمّعَ سامِعٌ» (د روایت) معنی داده: اوریدونکي زما دا خبره نورو ته ورسوله، او دا بې ځکه وویل تر څو د سهار په وخت ذکر او دعا کولو ته اشاره وکړي، او «رَبَّنا صَاحِبْنَا، وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا» معنی داده: مونږ (په خپل) حفظ او امان کې ونیسه، او ساتنه مو وکړه، او خپل بې شماره نعمتونه په خپل فضل سره مونږ ته راکړه، او له مونږ نه هر رنګه تکلیف او ضرر لیري کړه. شرح النووي ۳۹/۱۷.

راکړه، پناه غواړم[1] په الله سره (د دوږخ) له اور نه.

۱۰۴- په سفر یا پرته له سفر نه په یو ځای کي د کوزیدلو او وریدلو دعا

۲۱۶- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»[2].

۞ د الله په بشپړ* کلام سره د هغه څه له شر نه پناه غواړم چي (الله) پیدا کړیدي.

۱۰۵- د سفر نه د ستنیدو دعا

۲۱۷- يُكَبِّرُ عَلَى كُلِّ شَرَفٍ ثَلاَثَ تَكْبِيرَاتٍ، ثُمَّ يَقُولُ: «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ

(۱) حال په معنی د مصدر دی، او (اعوذ) مقدر دی.(ژباړن)
(۲) مسلم ۴/۲۰۸۰

الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ»[1].

۞ پر هر لوړ* ځای به درې ځلي «الله اکبر» وايي، او بيا به دا دعا کوي: بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو دی، شريک نلري، هغه لره پاچاهي او غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر* دی، مونږ بيرته راتلونکي، توبه ايستونکي، عبادت کونکي، يوازي د خپل پروردګار ستايونکي* يو، الله خپله وعده رښتونې* کړه، او د خپل بنده مرسته يې

---

(۱) پيغمبر ﷺ به چي کله له کومي غزا او يا حج نه بيرته راغی نو دا اذکار به يې ويل.
بخاري ۷/۱٦۳، مسلم ۲/۹۸۰

وکړه، او په یوازې* یې (د کفارو) ډلو ته ماتې ورکړه.

۱۰۶- د خوشحالۍ او یا خواشینۍ کار پېښېدو په وخت کې دعا

۲۱۸- كَانَ ﷺ إِذَا أَتَاهُ الأمرُ يَسُرُّهُ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ»، وَإِذَا أَتَاهُ الأَمْرُ يَكْرَهُهُ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ»[1].

۞ پیغمبر ﷺ ته چې به کله خوشحالونکی کار مخې ته راغی، نو داسې به یې ویل: پوره ستاینه هغه الله لره ده چې په نعمت سره یې نیک کارونه سر ته

---

(۱) ابن السني په «عمل الیوم واللیلة» ۴۹۹/۱ کې هغه روایت کړی، او صحیح بللی دی، او الباني هم په صحیح الجامع ۲۰۱/۴ کې هغه صحیح بللی دی.

رسيږي.

او چي کله به ناخوښه کار ورته پېښ شو، نو داسي به يې ويل: پوره ستاينه الله لره ده په هر حال کي.

۱۰۷- پر پيغمبر ﷺ د درود ويلو فضيلت

۲۱۹-۱- قال ﷺ: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْراً»[(۱)].

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: څوک چي پر ما يو درود ووايي، نو الله به پر هغه لس ځلي رحمت وليږي.

۲۲۰-۲- وقال ﷺ: «لاَ تَجْعَلُوا قَبْرِي

---

(۱) مسلم ۱/۲۸۸.

عيداً، وصَلُّوا عَليَّ، فَإِنَّ صَلاَتَكُمْ تَبْلُغُني حَيْثُ كُنتُمْ»[١].

۞ او ﷺ فرمایي: زما قبر نه میله مه جوړوی، او پر ما درود ووایی، ځکه ستاسو درود -هر چیري چي یاست- ما ته رسیږي.

٢٢١-٣- وقال ﷺ: «الْبَخِيلُ مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ»[٢].

۞ او ﷺ فرمایي: بخیل* هغه دی، چي زه دده په وړاندي یاد شم، او پر ما درود ونه وایي.

---

(١) ابو داود ٢/٢١٨، احمد ٢/٣٦٧، او الباني په صحیح ابي داود ٢/٣٨٣ کي هغه صحیح بللی دی.
(٢) ترمذي ٥/٥٥١ او نورو روایت کړیدی، صحیح الجامع ٣/٢٥ صحیح الترمذي ٣/١٧٧.

٢٢٢-٤- وقال ﷺ: «إنَّ للَّه مَلاَئكَةً فِي الأَرْضِ سَيَّاحِينَ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلاَمَ»[١].

۞ او ﷺ فرمايي: الله لره په ځمكه كي ګرځندويه* فرښتې* دي، چي زما د امت سلام ما ته رسوي.

٢٢٣-٥- وقال ﷺ: «مَا مِنْ أَحَد يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلاّ رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلاَمَ»[٢].

۞ او فرمايي: هيڅوک پر ما سلام نه كوي، مګر الله ﷻ زما روح ما ته بيرته راكړي، تر څو

---

(١) نسائي، حاكم ٤٢١/٢. او الباني په صحيح النسائي ٢٧٤/١ كي هغه صحيح بللی دی.

(٢) ابو داود ٢٠٤١ نمبر حديث، او الباني په صحيح ابي داود ٣٨٣/١ كي هغه صحيح بللی دی.

د هغه د سلام جواب* ورکړم.

۱۰۸- سلام خپرول*

۲۲۴-۱- قال ﷺ: «لاَ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلاَ تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوَ لاَ أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ، أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ»[۱].

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: جنت ته نشی تللای تر څو مومنان نه شی، او مومنان نشی کيدلای تر څو خپل مينځونو کي مينه محبت ونلری، نو زه تاسو ته داسي يو شی* ونه ښايم چي که وکړی، په خپلو مينځونو کي به مو مينه محبت پيدا شي؟ خپلو مينځونو کي سلام خپور کړی[۲].

---

(۱) مسلم ۱/۷۴ او نورو روايت کړيدی.

(۲) يعني: يو په بل باندي هميشه سلام کوی.(ژباړن)

۲۲۵-۲- (قال ﷺ): «ثَلاَثٌ مَنْ جَمَعَهُنَّ فَقَدْ جَمَعَ الإِيمَانَ: الإِنْصَافُ مِنْ نَفْسكَ، وَبَذْلُ السَّلاَمِ لِلْعَالَمِ، وَالإِنْفَاقُ مِنْ الإِقْتَارِ» [۱].

۞ (پیغمبر ﷺ فرمايي): دري داسې (صفتونه) دي، چا چي هغه ټوله ولرل نو پوره ايمان يې حاصل کړ (هغه دادي): په خپل ځان کي انصاف لرل، په ټولو (خلکو) سلام کول، او د بي وزلتوب* په حالت کي مصرف کول.

۲۲٦- وعَنْ عَبْد اللَّه بْنِ عُمَر رضيَ اللّٰهُ عنهما: أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الإِسْلاَمِ خَيْرٌ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرأُ السَّلاَمَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ

(۱) بخاري (فتح الباري ۸۲/۱) له عمار ﷺ نه موقوف او معلق روايت کړيدی.

تَعْرِفْ»[1].

۞ او د عبد الله بن عمر رضي الله عنهما نه روايت دى: چي يوه سړي له پيغمبر ﷺ نه پوښتنه* وکړه چي کوم اسلام غوره دى؟[2] (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: دا چي (د الله په لار کي) ډوډى ورکړې، او سلام وکړي پر هغه چا چي پيژنې يې او که يې نه پيژنې.

۱۰۹- د کافر د سلام جواب به څنګه ورکوي

۲۲۷- «إِذَا سَلَّمَ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْكِتَابِ فَقُولُوا: وَعَلَيْكُمْ»[3].

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱/۵۵)، مسلم ۱/٦۵

(۲) يعني: په اسلام کي کوم کار له نورو نه غوره دى.(ژباړن)

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۱/۴۲)، مسلم ۴/۱۷۰۵.

۞ کله چي اهل کتاب (يهود او نصارى) په تاسو سلام وکړي، نو تاسو (په جواب کي) ورته وواياست: (وعليکم)، يعني: او په تاسو هم.

۱۱۰- د چرګ* د آذان، او د خره د هنګاري* په وخت دعا

۲۲۸- «إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكاً، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَاناً»[۱].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي د چرګ* آذان واورى، نو د الله د هغه د فضل سوال وکړى، ځکه هغه (د آذان په وخت) ملائکه* ليدلې وي، او

(۱) بخاري (فتح الباري ۳۵۰/۶)، مسلم ۲۰۹۲/۴.

چي کله د خره هنګار واورى، نو په الله سره له شيطان نه پناه وغواړى، ځکه چي هغه (د هنګاري په وخت) شيطان ليدلى وي.

١١١- په شپه کي د سپيو د غپلو اوريدو په وخت دعا

٢٢٩- «إِذَا سَمِعْتُمْ نُبَاحَ الْكِلاَبِ وَنَهِيقَ الْحَمِيرِ بِاللَّيْلِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْهُنَّ؛ فَإِنَّهُنَّ يَرَيْنَ مَا لاَ تَرَوْنَ»[١].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي په شپه کي د سپيو غپل، او د خرو هنګارى واورى، نو په الله سره

(١) ابو داود ٤/٣٢٧، احمد ٣/٣٠٦، او الباني په صحيح ابي داود ٣/٩٦١ کي هغه صحيح بللى دى.

له هغو نه پناه وغواړى، ځكه هغوى داسي څه ويني چي تاسو يې نه وينى.

۱۱۲- څوك چي دي بكنځلى وي هغه ته دعا

۲۳۰- قال ﷺ: «اللَّهُمَّ فَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَبَبْتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»(۱).

۞ الهي! كوم مومن ته چي ما كنځلى دى، نو هغه ورته د قيامت په ورځ و ځانته د نژديكت سبب وګرځوې.

۱۱۳- د بل مسلمان ستايلو په وخت به داسي وايي

۲۳۱- قال ﷺ: «إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ مَادِحاً

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۱/۱۷۱)، مسلم ۴/۲۰۰۷، او د مسلم الفاظ دادي: «فاجعلها له زكاة ورحمة» يعني: هغه دده لپاره د پاكوالي او رحمت سبب وګرځوې.

صَاحِبَهُ لاَ مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ: أَحْسِبُ فُلاَنًا -وَاللَّهُ حَسِيبُهُ وَلاَ أُزَكِّي عَلَى اللَّهِ أَحَداً-، أَحْسِبُهُ -إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَاكَ- كَذَا وَكَذَا»[1].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چي له تاسو نه څوک د خپل ملګري هرومرو* صفت كول غواړي، نو داسي دي ووايي: زه (په فلاني) همداسي ګمان كوم، او الله ﷻ د هغه په حال ښه خبر دی[2]، او د الله په وړاندي د هيچا تزكيه* او د هغه په سپيڅلتيا* حكم نه كوم[3]، زه په هغه داسي

---

(۱) مسلم ۲۲۹۶/۴.

(۲) دا د اصلي جملي لازمي معنی ده، او له ترجمې سره مناسبه ده.(ژباړن)

(۳) يعني: د هيچا په زړه نه يم خبر، او په زړونو عالم يو الله دی.(ژباړن)

داسي ګمان کوم، (دا په هغه وخت کي) چي د هغه نه خبر وي.

۱۱۴- کله چي د يو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسي وايي

۲۳۲- «اللَّهُمَّ لاَ تُؤَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ، وَاغْفِرْ لِي مَا لاَ يَعْلَمُونَ [وَاجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ]»[1].

۞ الهي! ته ما په هغه څه مه نيسه* چي دوى بې (زما په باره کي) وايي، او ما ته د هغه څه بخښنه وکړې چي دوى پري خبر ندي، او دوى چي په ما

---

(۱) بخاري په الادب المفرد ۷۶۱ نمبر حديث کي روايت کړی، او الباني په صحيح الادب المفرد ۵۸۵ نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی، او د مربع قوسونو تر مينځ عبارت د بيهقي زيادت دی په شعب الإيمان ۲۲۸/۴ کي له بلي طريقې نه.

څه ګمان کوي له هغه نه مي غوره وګرځوې.

۱۱۵- په حج او عمره کي به مُحرم لبيک څنګه واي

۲۳۳- «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لاَ شَرِيكَ لَكَ»[(۱)].

۞ الهي! ستا حکم مَنَلو ته تيار يو، تا لره شريک نشته، ستا حکم مَنَلو ته تيار يو، په رښتيا سره چي ټوله ستاينه او د نعمت (شکر) او پاچاهي تا لره ده، تا لره هيڅ شريک نشته.

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۳/۴۰۸)، مسلم ۲/۸۴۱.

۱۱٦- حجر اسود ته د رارسيدلو په وخت «الله اكبر» ويل

۲۳٤- طَافَ النَّبيُّ ﷺ بالْبَيْت عَلَى بَعيرٍ كُلَّمَا أَتَى الرُّكْنَ أَشَارَ إِلَيْه بِشَيْءٍ عِنْدَهُ وَكَبَّرَ»[(۱)].

۞ پيغمبر ﷺ د كعبې نه يې طواف وكړ، او چې كله به حجر اسود ته راورسيد، نو هغې ته به يې په كوم شي* چې ورسره وو اشاره وكړه او «اللهُ أَكبرُ» به يې ووايه.

۱۱۷- د ركن يماني او حجر اسود په مينځ كې دعا

۲۳٥- «رَبَّنَآ ءاتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۳/٤۷٦)، او له شي نه مراد لښته* ده، بخاري (فتح الباري ۳/٤۷۲) دي وكتل شي.

الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا عَذَابَ النَّارِ»[1].

۞ اې زموږ پروردګاره! موږ ته په دنيا کي نيکي راکړې، او په آخرت کي نيکي راکړې، او د دوږخ له عذاب نه مو وساتې.

۱۱۸- صفا او مروا باندي د ودريدو دعا

۲۳٦- لَمَّا دَنَا ﷺ مِنْ الصَّفَا قَرَأَ ﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾ أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ»، فَبَدَأَ بِالصَّفَا فَرَقِيَ عَلَيْهِ حَتَّى رَأَى الْبَيْتَ فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، فَوَحَّدَ اللَّهَ وَكَبَّرَهُ، وَقَالَ: «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

---

(۱) ابو داود ۱۷۹/۲، احمد ۴۱۱/۳، او بغوي په شرح السنة ۱۲۸/۷ کي روايت کړيدی، او الباني په صحيح ابي داود ۳۵۴/۱ کي هغه حَسَن بللی دی، او آيت د سورت بقره ۲۰۱ آيت دی.

قَديرٌ، لاَ إلَهَ إلاّ اللّهُ وَحْدَهُ، أَنْجزَ وَعْدَهُ، وَنَصرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ»، ثُمَّ دَعَا بيْنَ ذَلكَ، قَالَ مثْلَ هَذَا ثَلاَثَ مَرَّات، الحديث، وفيه: فَفَعَلَ عَلَى الْمَرْوَة كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا[١].

۞ کله چي به پيغمبر ﷺ و «صفا» ته نژدې شو، نو دا آيتونه به يې ويل: په رښتيا سره چي «صفا» او «مروا» د الله ﷻ (د عبادت) له نښو نښانو نه دي، په هغه څه شروع کوم په کوم چي الله شروع کړيده[٢]، نو په «صفا» يې شروع وکړه، او په هغې باندي وخوت* تر څو چي يې کعبه وليدله،

---

(١) مسلم ٢/٨٨٨.

(٢) يعني: کوم شی چي الله ﷻ په مخکيني آيت کي اول ذکر کړيدی، او هغه «صفا» ده.(ژباړن)

نو بیا به یې مخ قبلې ته کړ، او د توحید کلمه او تکبیر به یې ووایه، او داسې به یې ویل: بیله* الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، یو دی، شریک نلري، هغه لره پاچاهي او پوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر* دی، بیله الله نه بل د عبادت وړه څوک نشته، یو دی، خپله وعده یې پوره کړه، او د خپل بنده سره یې مرسته وکړه، او (د کفارو) ډلو ته یې یوازي ماتې ورکړه، او بیا به یې ددې (کلماتو) په مینځ کې دعا وکړه، درې ځلې به یې داسې وویل... د حدیث تر آخره پورې.

او په نومړي* حدیث کې راغلي دي: چې په «مروا» کې به یې هم د صفا په شان (دعاګانې او اذکار) ویل.

۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا

۲۳۷- [قال ﷺ] «خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [(۱)].

۞ (پیغمبر ﷺ فرمايي) له ټولو نه غوره دعا د عرفات په ورځ دعا ده، او له ټولو نه غوره (ذکر) چې ما او له ما نه مخکي نورو پيغمبرانو ويلى دى (دادى): بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو دى، هيڅ شريک نلري، هغه لره پاچاهي ده، او

---

(۱) ترمذي، او الباني په صحيح الترمذي ۱۸۴/۳ کي، او په الأحاديث الصحيحة ۶/۴ کي هغه حَسَن بللى دى.

هغه لره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی.

۱۲۰- د مشعر حرام[1] ذکر

۲۳۸- «رَكِبَ ﷺ الْقَصْوَاءَ حَتَّى أَتَى الْمَشْعَرَ الْحَرَامَ، فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فَدَعَاهُ، وَكَبَّرَهُ، وَهَلَّلَهُ، وَوَحَّدَهُ، فَلَمْ يَزَلْ وَاقِفاً حَتَّى أَسْفَرَ جِدّاً، فَدَفَعَ رَسُولُ اللَّه ﷺ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ»[2].

۞ پیغمبر ﷺ پر (خپلي اوښي) «قَصْوَاء» باندي سپور شو، تر څو چي مشعر حرام ته راغی، نو قبلي ته به يې مخ کړ، او دعا يې وکړه، او «الله أكبر»، او «لا إله إلا الله»، يې ووايه او الله جَلَّ جَلالُهُ يې

---

(۱) يعني: مزدلفه.(ژباړن)

(۲) مسلم ۲/۸۹۱.

په وحدانيت ياد کړ، او تر هغه پوري ولاړ وو تر څو
چي له لمر ختو نه مخکي روښنايي ښه زياته شوه.

۱۲۱- (د شيطانانو ويشتلو په وخت) د هرې شګې* ويشتلو سره «الله اکبر» ويل

۲۳۹- «يُكَبِّرُ كُلَّمَا رَمَى بِحَصَاة عندَ الجمار الثلاث، ثُمَّ يَتَقَدَّمُ، ويَقِفُ يَدعُو مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَة رَافِعاً يَدَيْه بعدَ الجَمرة الأُولَى والثانيَة، أَمَّا جَمْرَةُ الْعَقَبَة فَيَرْمِيهَا ويُكَبِّرُ عِنْدَ كُلِّ حَصَاةٍ ويَنْصَرِفُ وَلا يَقِفُ عِنْدَهَا»[(۱)].

۞ د درو جمرو* ويشتلو په وخت چي هره

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۵۸۳/۳، ۵۸۴/۳)، او الفاظ يې هلته وکتل شي، بخاري (فتح الباري ۵۸۱/۳) وکتل شي، او مسلم هم روايت کړيدی.

شګه* ولي نو «الله اکبر» به وایي، او بیا به لږ وړاندي ځي، او دریږي به او قبلې ته به مخامخ لاسونه پورته کوي او دعا به کوي، دا د لومړۍ او دوهمي جمرې* نه وروسته، اما دریمه جمره چي کومه ده، هغه به وُلي، او د هري شګي* سره به «الله اکبر» وایي، او بیا به ځي او د هغې سره به (د دعا لپاره) نه دریږي.

۱۳۳- د تعجب او خوشحالونکي کار پیښیدو په وخت دعا

۲٤۰– «سُبْحانَ اللهِ»[۱].

(۱) بخاري (فتح الباري ۱/ ۲۱۰، ۳۹۰، ۴۱۴)، مسلم ۱۸۵۷/۴

۞ الله لره توله پاکي ده.

٢٤١- «اللهُ أكبرُ»[١] .

۞ الله ډير لوی دی.

۱۳۳- چا ته چي خوشحالونکی خبر راشي، نو څه به کوي

٢٤٢- كَانَ النبيُّ ﷺ إذَا أَتَاهُ أَمْرٌ يَسُرُّهُ أَوْ يُسَرُّ بِهِ خَرَّ سَاجِداً شُكْراً للّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى[٢] .

۞ پيغمبر ﷺ ته چي به کله داسي خبر راغی چي په هغه به خوشحاليده، او يا د بل چا لپاره د

(١) بخاري (فتح الباري ٨/٤٤١)، صحيح الترمذي ٢/١٠٣، ٢/ ٢٣٥، مسند احمد ٥/٢١٨.

(٢) بيله نسائي نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح ابن ماجه ١/٢٣٣، اِرواء الغليل ٢/٢٢٦.

خوشحالي خبر وو، نو د الله ﷻ د شکر لپاره به په سجده پریوت.

۱۲۴- څوک چې په خپل بدن کې درد محسوس کړي څه به کوي

۲۴۳- «ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ: بِاسْمِ اللَّه، ثَلاَثاً، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ: أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ»(۱).

۞ خپل لاس د خپل بدن پر دردمن ځای کښېږده* او درې ځلي به «بسم الله» ووایې، او اوه ځلي به داسي ووایې: زه په الله سره او د هغه په قدرت سره پناه غواړم د هغه څه له شر نه چي ما ته

(۱) مسلم ۱۷۲۸/۴

رسیدلی دی، او زه څني ویریږم*.

۱۲۵- په څه شي د نظر کیدو نه د ویري دعا

۲٤٤- «إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ أَخِيه، أو مِنْ نَفْسه، أو مِنْ مَاله مَا يُعْجِبُهُ، [فَلْيَدْعُ لَهُ بِالْبَرَكَةِ]؛ فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ» (۱).

۞ کله له تاسو نه څوک له خپل ورور، او یاپه خپل ځان کي، او یا خپل مال کي داسي څه وګوري چي له هغه نه تعجب وکړي، نو د هغه لپاره دي د برکت دعا وکړي، ځکه نظر کیدل* حق

(۱) مسند احمد ۴۴۷/۴، ابن ماجه، مالک، او الباني په صحيح الجامع ۲۱۲/۱ کي هغه صحیح بللی دی، زاد المعاد ۱۷۰/۴ د ارناؤوط تحقیق دي وکتل شي.

دي[1].

۱۳۶- د ویري په حالت کي دعا

۲٤٥- «لا إلهَ إلا اللهُ»[2].

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۳۷- د قرباني حلالولو* په وخت کي څه ویل پکار دي

۲٤٦- «بِسْمِ اللَّه اللَّهُ أَكْبَرُ، [اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ]، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي»[3].

۞ د الله په نوم (حلالول کوم)، الله ډیر لوی

---

(۱) یعني: نظر کیدل، یا نظر لګیدل حق دی.(ژباړن)

(۲) بخاري (فتح الباري ۱۸۱/٦)، مسلم ۲۲۰۸/٤

(۳) مسلم ۱۵۵۷/۳، بیهقي ۲۸۷/۹، او د مربع قوسونو په مینځ کي عبارت د بیهقي ۲۸۷/۹ او نورو دی، او اخیرنی جمله مي په معنی سره د مسلم له روایت نه ذکر کړه.

دی، الهي! دا (قرباني) ستا له طرف نه ده، او ستا لپاره یې حلالوم، الهي! ته یې را څخه قبوله کړې.

۱۳۸- هغه څه چې د سرکښه* شیطانانو د مکر او چل دفع کولو لپاره ویل کیږي

۲٤۷- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لاَ يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلاَ فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرَأَ وَذَرَأَ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنْ السَّمَاءِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الأَرْضِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلاَّ طَارِقاً يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ»[1].

---

(۱) احمد ۴۱۹/۳ په صحیح اسناد سره، ابن السني ٦٣٧ نمبر حدیث کې روایت کړیدی، او ارناؤوط د العقیدة الطحاویة په تخریج ص۱۳۳ کې د هغه اسناد صحیح بللی دی، او مجمع

۞ د الله په هغه بشپړ* کلام سره پناه غواړم چي هيڅ نيک او بد سړی له هغه نه زياتوب نشي کولای، د هغه څه له شر نه چي الله پيدا کړي، او خواره* کړيدي، او د هغه څه له شر نه چي له آسمان نه نازليږي، او د هغه څه له شر نه چي آسمان ته خيژي، او د هغه څه له شر نه چي په ځمکه کي بې خواره کړيدي، او د هغه څه له شر نه چي له هغي نه راوځي، او د شپي او ورځي له فتنو نه، او د هغه څه له شر نه چي د شپي راتلونکی وي، نه هغه راتلونکی په شپه کي چي خير ور سره وي، اې مهربان ذاته.

= الزوائد ۱۰/۱۲۷ دي وکتل شي.

۱۳۹- استغفار او توبه

۲٤۸-۱- قال رَسُولَ اللّه ﷺ: «وَاللّٰه إِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً»[۱].

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: په الله سره قسم چي زه په ورځ کي له اويا ځلو نه زيات له الله نه بخښنه غوارم، او هغه ته توبه باسم.

۲٤۹-۲- وقال ﷺ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللّٰهِ، فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مائَةَ مَرَّةٍ»[۲].

۞ او فرمايي: اى خلكو! الله ته توبه وباسى،

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۰۱/۱۱).

(۲) مسلم ۲۰۷٦/۴.

او زه په ورځ کي سل ځلي الله ته توبه باسم.

۲۵۰-۳- وقال ﷺ: «مَنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، غَفَرَ اللّٰهُ لَهُ وَإِنْ كَانَ فَرَّ مِنَ الزَّحْفِ»[۱].

۞ او ﷺ فرمايي: څوک چي (دا دعا) ووايي: له هغه لوی او عظمت والا الله نه بخښنه غواړم، چي بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ژوندی دی، (د کائناتو) تدبير کونکی دی، او زه هغه ته توبه باسم، (چي دا دعا ووايي) نو الله به هغه

(۱) ابو داود ۸۵/۲، ترمذي ۵۶۹/۵، حاکم ۵۱۱/۱ هغه صحيح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړيده، او الباني هم هغه صحيح بللی دی، صحيح الترمذي ۱۸۲/۳، جامع الاصول لاحاديث الرسول ﷺ ۳۸۹/۴-۳۹۰ د ارناؤوط تحقيق.

ته بخښنه وکړي، که څه هم له کفارو سره د جهاد له میدان نه تښتیدلی وي[1].

۲۵۱-٤- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنْ الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الآخِرِ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ»[2].

۞ او فرمايي: پروردګار له هر وخت نه زيات د شپې په آخره حصه کې خپل بنده ته نژدې وي، نو که وکلای شې چې پدغه وخت کې له ذکر کونکو نه شې، نو همداسې شه.

۲۵۲-٥- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ

---

(۱) او دا تيښته لويه ګناه شميرل کيږي.(ژباړن)

(۲) ترمذي، نسائي ۲۷۹/۱، حاکم، صحيح الترمذي ۱۸۳/۳، جامع الاصول ۱۴۴/۴ د ارنؤوط تحقيق.

مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ»[(١)].

۞ او فرمايي: بنده له هر حالت نه زيات هله* خپل پروردګار ته نژدې وي چې په سجده وي، نو (په سجده کې) زياته دعا وکړی.

٢٥٣-٦- وقال ﷺ: «إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي، وَإِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ»[(٢)].

---

(١) مسلم ١/٣٥٠.

(٢) مسلم ٤/٢٠٧٥، ابن الاثير وايي: «ليغان على قلبي» معنى داده: زما زړه باندي څه پرده راشي، او له هغه نه مراد سهو او توجه اوښتل دي، ځکه پيغمبر ﷺ به هميشه په زياته توګه سره ذکر وايه، او (الله) ته به يې ځان نژدې کاوه، او دوامداره مراقبت به يې کاوه، او چي کله به يې په بعضي وختونو کي توجه لدې نه واوښته، او يا به يې هيره شوه، نو دا به يې د ځان لپاره ګناه بلل، نو ځکه خو به يې استغفار ته رجوع کوله.
جامع الاصول ٤/٣٨٦ دي وکتل شي.

۞ او فرمايي: زما په زړه پرده غوندي راشي (کله کله د الله له ذکر نه مشغول شي) او زه له الله نه په ورځ کي سل ځلي بخښنه غواړم.

۱۳۰- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا الله»، او «الله اكبر» فضيلت

۲۵٤-۱- قال ﷺ: «مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّه وَبحَمْده، في يَوْمٍ مائَةَ مَرَّةٍ، حُطَّتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ»(۱).

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: څوک چي په ورځ کي

(۱) بخاري ۱٦۸/۷، مسلم ۲۰۷۱/۴، او په سهار او ماښام کي يي د سلو ځلو لوستلو فضيلت دي په همدي کتاب کي د(۹۱) نمبر حديث په حاشيه کي وکتل شي.

سل ځلي «سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ»[1] ووايي، ګناهونه به يې توى* شي، که څه هم د سمندر* د ځګ* په اندازه وي.

۲۵۵-۲- وقال ﷺ: «مَنْ قَالَ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، عَشْرَ مرار، كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ»[2].

۞ او فرمايي: څوک چې «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلى

---

(۱) ترجمه يې مخکې په (۹۱) نمبر حديث کې شويده.(ژباړن)

(۲) بخاري ۶۷/۷، مسلم بلفظه ۲۰۷۱/۴، او د هغه په ورځ کې د سلو ځلو ويلو فضيلت دي په همدي کتاب کې د (۹۳) نمبر حديث په حاشيه کې وکتل شي.

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ[1]» لس ځلي ووايي، د هغه چا په شان به وي چي د اسماعيل عليه السلام له اولادې نه يې څلور مريونه* آزاد كړي وي.

٢٥٦-٣- وقال ﷺ: «كَلِمَتَان خَفِيفَتَان عَلَى اللِّسَان، ثَقِيلَتَان فِي الْمِيزَان، حَبِيبَتَان إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّه وَبِحَمْدِه، سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ»[2].

۞ او فرمايي: دوه كلمې دي چي پر ژبه سپكي، په تله* كي درنې، مهربان (خداى) ته محبوبي دي (هغه دادي): «سُبْحَانَ اللَّه وَبِحَمْدِه، سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ[3]».

---

(١) ترجمه يې مخكي شويده.(ژباړن)

(٢) بخاري ١٦٨/٧، مسلم ٢٠٧٢/٤.

(٣) ترجمه يې مخكي شويده.(ژباړن)

۲٥٧-٤- وقال ﷺ: «لأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ»[1].

۞ او فرمايي: د «سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ[2]» ويل ما ته له هغه څه نه ډير غوره دي چي لمر پرې راختلى دى[3].

۲٥٨-٥- وقال ﷺ: «أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ؟» فَسَأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلَسَائِه: يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَيْفَ يَكْسِبُ أَحَدُنَا أَلْفَ حَسَنَةٍ؟

---

(۱) مسلم ۲۰۷۲/۴.

(۲) ترجمه يې مخكې شويده.(ژباړن)

(۳) يعني: ددې كلماتو ويل له ټولو مخلوقاتو نه ما ته غوره دي.(ژباړن)

قَالَ: «يُسَبِّحُ مِائَةَ تَسْبِيحَة، فَيُكْتَبُ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ، أَوْ يُحَطُّ عَنْهُ أَلْفُ خَطِيئَةٍ»[(١)].

۞ او ﷺ فرمايي: آيا له تاسو نه يو څوک نشي كولای چي هره ورځ زر نيكۍ لاس ته راوړي، نو له ناستو كسانو نه يو كس ورڅخه پوښتنه وكړه چي څنګه يو كس له موږ څخه كولای شي زر نيكۍ لاس ته راوړي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: سل ځلي دي «سبحان الله» ووايي، نو هغه لره به زر نيكۍ وليكل شي، او يا به يي زر ګناهونه ورژيږي*.

٢٥٩-٦- «مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ،

---

(١) مسلم ٢٠٧٣/٤.

وَبِحَمْدِه، غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّة»[1].

۞ (او فرمايي) څوک چي «سُبْحَانَ اللّٰه الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِه[2]» ووايي، هغه لره به يوه د خرما* ونه په جنت کي وکرل شي*.

۲۶۰-۷- وقال ﷺ: «يَا عَبْدَ اللّٰه بْنَ قَيْسٍ، أَلاَ أَدُلُّكَ عَلَى كَنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّة؟» فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللّٰه، قَالَ: «قُلْ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللّٰه»[3].

۞ او ﷺ فرمايي: اې عبد الله بن قيسه! آيا تا ته د جنت د خزانو نه يوه خزانه ونه ښايم؟ نو ما

---

(۱) ترمذي ۵/۵۱۱، حاکم ۱/۵۰۱ هغه صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، صحيح الجامع ۵/۵۳۱، صحيح الترمذي ۳/۱۶۰.

(۲) ترجمه يې مخکي شويده.(ژباړن)

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۱/۲۱۳)، مسلم ۴/۲۰۷۶.

وويل: ولي نه، اې د الله پيمغبره! (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: هيڅ طاقت او قوت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مګر په (توفيق) د لوى الله ﷻ سره.

٢٦١-٨- وقال ﷺ: «أَحَبُّ الْكَلاَمِ إِلَى اللَّه أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لاَ يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ»[١].

۞ او فرمايي: الله ته له ټولو نه زيات خوښ كلمات څلور دي: «سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ[٢]»، چي په كومه دې شروع

---

(١) مسلم ٣/١٦٨٥.

(٢) ترجمه يې مخكي شويده.(ژباړن)

وكړه تاته پكښي څه نقصان نشته.

٢٦٢-٩- جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: عَلِّمْنِي كَلاَماً أَقُولُهُ، قَالَ: «قُلْ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ» قَالَ: فَهَؤُلاَءِ لِرَبِّي فَمَا لِي؟ قَالَ: «قُلْ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي»[(١)].

۞ يو صحرايي* پيغمبر ﷺ ته راغی او وېې ويل: ما ته داسي خبره وښايه چي زه يې ووايم،

---

(١) مسلم ٢٠٧٢/٤، او ابو داود زيات كړيدی: كله چي صحرايي سړی روان شو، پيغمبر ﷺ وفرمايل: په رښتيا سره يې خپل لاسونه له خير نه ډک كړل. ٢٢٠/١.

(پیغمبر ﷺ) وفرمایل: ووایه: «لاَ إِلَهَ إلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، اللّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ للّه كَثِيراً، سُبْحَانَ اللّه رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إلاّ باللّه الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ[(١)]»، (سړي) وویل: دا خو زما د پروردګار لپاره دي، زما لپاره څه دي؟ (پیغمبر ﷺ) وفرمایل: ووایه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدایت وکړې، او روزي را ته راکړې.

٢٦٣-١٠- كَانَ الرَّجُلُ إِذَا أَسْلَمَ عَلَّمَهُ النَّبِيُّ ﷺ الصَّلاَةَ، ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَدْعُوَ بِهَؤُلاَءِ الْكَلِمَاتِ،

---

(١) د نورو اذکارو ترجمه مخکي په مختلفو ځایونو کي شویده.(ژباړن)

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي»(١).

۞ کله چې به يو سړی مسلمان شو، نو پيغمبر ﷺ به لمونځ* ور زده کاوه، او بيا به يې ددې کلماتو په ويلو امر ورته کاوه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او ما ته عافيت راکړې، او روزي را ته راکړې.

٢٦٤-١١- «إِنّ أَفْضَلُ الدُّعَاءِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَأَفْضَلُ الذِّكْرِ: لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ»(٢)

---

(١) مسلم ٢٠٧٣/۴، او په بل روايت کې يې داسې راغلي دي: دا کلمات ستا لپاره د دنيا او آخرت خيرونه را ټولوي.

(٢) ترمذي ٤٦٢/٥، ابن ماجه ١٢۴٩/٢، حاکم ٥٠٣/١ هغه

۞ (او فرمايي) په رښتيا سره چې بهترينه دعا «الحمد لله» ده، او بهترين ذکر «لا إله إلا الله» دی.

٢٦٥-١٢- «الْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ: سُبْحَانَ اللّٰه، وَالْحَمْدُ للّٰه، وَلا إِلَهَ إلاّ اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ، ولاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إلاَّ بِاللّٰه»[١].

= صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، صحيح الجامع ٣٦٢/١

(١) احمد ٥١٣ نمبر حديث کي د احمد شاکر په ترتيب سره روايت کړيدی، او اسناد يې صحيح دی، مجمع الزوائد ٢٩٧/١ دي وکتل شي، او ابن حجر په بلوغ المرام کي هغه د ابو سعيد له روايت نه و نسائي ته نسبت کړيدی، او ويلي يي دي: هغه ابن حبان، او حاکم صحيح بللی دی.

۞ (او فرمايي) نيکي، او (له انسان نه ورسته) پاتې کيدونکي (کلمات دادي): «سُبْحَانَ اللَّه، وَالْحَمْدُ للَّه، وَلا إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، ولاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاّ باللَّه[1]».

۱۳۱- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه

۲۶۶- عَنْ عَبْد اللَّه بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّه ﷺ يَعْقِدُ التَّسْبِيحَ بِيَمِينِه[2].

۞ له عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما نه روايت دی: چې ما پيغمبر ﷺ وليد چې په ښي* لاس سره يې تسبيحات (اذکار) ويل.

---

(۱) ددې کلماتو ترجمه مخکې شويده.(ژباړن)

(۲) ابو داود بلفظه ۸۱/۲، ترمذي ۵۲۱/۵، صحيح الجامع ۲۷۱/۴، ۴۸۶۵ نمبر حديث

۱۳۲- د نېکيو او عامو آدابو څخه

۲۶۷- «إِذَا كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ -أَوْ أَمْسَيْتُمْ- فَكُفُّوا صِبْيَانَكُمْ؛ فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنْ اللَّيْلِ فَخَلُّوهُمْ، وَأَغْلِقُوا الأَبْوَابَ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَفْتَحُ بَاباً مُغْلَقاً، وَأَوْكُوا قِرَبَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَخَمِّرُوا آنِيَتَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنْ تَعْرُضُوا عَلَيْهَا شَيْئاً، وَأَطْفِئُوا مَصَابِيحَكُمْ»[(۱)].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چي شپه تياره شي، يا شپه در باندي راشي، نو خپل ماشومان (كور څخه وتلو نه) بند كړى، ځكه چي شيطانان پدې وخت

---

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۰/۸۸)، مسلم ۳/۱۵۹۵.

کي خوریږي*، کله چي د شپې نه یو ساعت تیر شي، نو بیا یې خوشي کړی. او دروازې* مو بندي کړی، او د الله نوم (په هغه) یاد کړی، ځکه چي شیطانان تړلې او بنده دروازه نشي پرانستلای*. او د خپل ژیانو* سرونه پټ کړی، او د الله نوم (په هغه) یاد کړی، او خپل لوښي پټ کړی، او د الله نوم (په هغه) یاد کړی، که څه هم له پاسه پرې څه کښېږدي، او خپل څراغونه* مړه کړی.

وصلى الله وسلم وبارك على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه أجمعين.

په کتاب کې د یاګانو رسم الخط

د (یاء) رسم الخط	مثال
(ي)	ځي، بچي
(ې)	سړې اوبه، مزې
(ی)	سړی، تندی
(ۍ)	هګۍ، څپلۍ

ورته رسم الخطونه

د کتاب رسم الخط	ورته رسم الخط
(ټ)	(ٹ)
(ډ)	(ڈ)
(ړ)	(ڑ)
(ی)	(ے) لکه: (سړے، تندے)
(ي)	(ی) لکه: (ځی، بچی)

د لهجې د اختلاف په صورت کې د یو معنا لرونکو کلماتو لست

کلمه	ورته معنا یا لهجه
ارخ	ډډه
احاطه	په بر کې نیونه، چاپېروالی
استسقاء	باران اورېدل غوښتل
افاده کول	وُرکول، ادا کول
امېد	طمع
انجام	عاقبت، نتیجه
اندېښنې	سوچونه، فکرونه، تشویشونه
اوبه کول	اوبه څښول، اوبه ورکول، خړوبې کول
اوچت	لوړ
اوښان	اوښي، اوښونه
آواز	غږ، ږغ
آینده	مستقبل، راتلونکې زمانه

ورته معنا یا لهجه	کلمه
برکت والا، برکتناک	با برکته
پیتي	بار
رخسار، اننگی	باړخو
سیلي	بادونه
ښښنه، عفو	بخښښنه
ښښنه، عفو	بخښښنه
کنجوسي	بُخل
بد فالي، بد مرغي، کرکه کول	بدشګومي
سم، سیده، اصلاح، جوړ	برابر
لرونکي	برَخمن
کامیابه، برلاسي	بریالي
کامل، پوره	بشپړ
تکمیل، پوره والی	بشپړوالی
د یو ځای نوم دی	بُطحان
دعوت، غوښتنه	بلنه

ورته معنا یا لهجه	کلمه
د اوبښ ګوپ	بوک
ګوپونه، ګوپان	بوکونه
واپس کیدل	بیرته راتلل
واپس کیدل	بیرته کیدل
بزدلي، ډار، ویره	بې زړه توب
مستغني، احتیاج نلرونکي، بې پروا	بې نیازه
جلا، جدا	بیل
بغیر، پرته	بیله
تنګدستي، فقر	بې وزلتوب
ولاړ شو	پاڅیده
ولاړ شي	پاڅیږي
پرې	پر
بیرته کول، خلاصول	پرانستل
د خوب د جوړو وهلو حالت، د خوب د آثارو ښکاره کیدلو حالت	پرکالي

كلمه	ورته معنا يا لهجه
پرې کيدونکې	قطع کيدونکې
پرېشاني	انديښني، سوچونه
پسرلی	سپرلی، بهار
پښه	ښـــپه
پښې	ښـــپې
پښيمانه	ښـــپيمانه
پلو کې	وروجو کې
په بر کې نيول	په ځنګ کې نيول، په يو شي باندې چاپېره کيدل
پوست	پوټکی، څرمن
پوښتنه	تپوس، سوال
ټاکلی	معين، معلومدار
تالنده	د آسمان ګرزا، غرنده، تندر
تدبُر او تفکُر	فکر کول، سوچ کول، غور کول
تدبيرونکی	انتظام کونکی، تنظيمونکی

ورته معنا یا لهجه	کلمه
پرنجي کول، ترَچَل، پرچیدل، پرنجیدل	ترچیدل
بې عیبه ګڼل، د ښو اخلاقو خاوند ګڼل	تزکیه
تابعدار، فرمانبردار	تسلیم
زارۍ، عاجزي	تضرُع
د مړي خپلوانو ته تسلي ورکول او مړي ته دوعا کول	تعزیه
وچولی	تندی
سستي، کسالت	تنبلي
همیشه	تَل
ترازو	تَله
فرق	توپیر
ذخیره	توښه
ډول، شکل	توګه
اعتماد، تکیه	توکل
ورژیړي	توی شي

ورته معنا یا لهجه	کلمه
اجر	ثواب
ساحر، کوډګر	جادوګر
کالي	جامه
پوره کول، نقصان لیري کول	جبیره
هغه وړې تیګې چې شیطان په ویشتل کیږي	جمرې
ځواب	جواب
ګڅ، کیڼ	چپ
بانګې	چرګ
ځلکدن، ځنکدن، د سا وتلو حالت	ځکندن
واري	ځلې
زمکه	ځمکه
ویده کیدل، پریوتل	ځملاستل
ذبح کول، قرباني کول، حلاله کول	حلالول
عام کول، نشرَوَل	خپَرَول
نشرول، تیتول، عام کول	خپَرَول

ورته معنا یا لهجه	کلمه
خوځنده، حشره	خزنده
خپور، خپاره	خواره
څناور	څاروي
ډیوې، چراغونه	څراغونه
بیانوول، ښکاره کول	څرګندونه
خاوند	څښتن
قطره	څک
برسیره، کولاوي، بیرته	خلاصي
خلق	خلګ
د خوراک شیان، طعام	خواړه
چتلي، چرک	خیري
په منډه تلل، منډه وهل	دانګل
تخم	دانه
رتبې، درجات	دَرَجې
وروته	دروازې

ورته معنا یا لهجه	کلمه
دوږخ، جهنم	دوزخ
مینځ ته راوړی دی	راوستلي دی
پروردګار	رب
د سترګي یو ځل بندولو په اندازه وخت	رَپْ
واپس کیږي، نه منل کیږي	رد کیږي
په ځای کړه	رښتوني کړه
رڼا	رڼا
رزق	روزي
روژه نیونکي	روژه دار
روژه دار	روژه نیونکي
رڼایي پکښي کي واچوي، نوراني کړي	روښانه کړي
ځما	زما
ظلم، تیری	زیاتي
تاوان، نقصان	زیان
زونه، زری	زنه

وړته معنا یا لهجه	کلمه
ترجمه کول	ژباړل
مترجم، ترجمه کونکی	ژباړن
بچ کول، ساتل	ژغورل
د اوبو مشکونه، مفرد: ژی	ژیان
بچ کول، حفاظت کول	ساتل
پاکوالي	سپیڅلتیا
حمد او ثنا، صفت، تعریف	ستاینه
ثنا وصفت ویونکي، تعریف کونکي	ستایونکي
سرکش، بیلاري	سرکښه
ښایسته، مجهز	سمبال
دریاب، بحر	سمندر
سحر، صبا، صبائي	سهار
د سپریدولو حیوان لکه: آس، خر او نور	سورلۍ
سمه، برابره	سیده
سایه	سیوری

کلمه	ورته معنا یا لهجه
شاهدي	ګواهي، شهادت
شاوخوا	چار چاپیر
شرق	مشرق، لمر ختلو طرف
ښخول	دفن کول، خښول
شفاعت	سفارش
ښکنځل	کنځل، کنځا، رد بد
شګه	کوچنی کاڼي یا تیګه
ښودنه	ښوونه، رهنمایي
ښي	راسته
شوډې	پې، شیدې
شي	څیز
شیان	څیزونه
صحرایي	بانډیچي، صحرا نشین، دصحرا اوسیدونکی
صُفه	هغه ځای چي فقیر او ناداره صحابه پکښي کښیناستل

ورته معنا یا لهجه	کلمه
بیځایه کول، باطلول	ضایع کول
زیاتی	ظلم
پر ځای، منصفانه	عادلانه
روغتیا	عافیت
انجام، نتیجه	عاقبت
سزا، جزا	عذاب
د یو ځای نوم دی	عقیق
مریانی	غاړي
مغرب، لمر لویدلو طرف	غرب
غصه، قهر	غضب
ښه، بهتر	غوره
یو ځای	غونډ
د مخلوقاتو له علم نه پټ شیان	غیبیات
ملائکه، ملکه، فرشته	فرښته
دین، لاره	فطرت

ورته معنا یا لهجه	کلمه
سوچ	فکر
توانا	قادر
پسه یا بل حلال حیوان حلالول	قرباني
اعمالو	کړو
مخلوقات	کائنات
بسکته	کښته
کیږدي، کیدي، راولي	کښیږدي
د ګناه بدله، بدله، ګناه ورکونکې	کفاره
زیور	ګاڼه
سیاحت کونکي، ګرځیدونکي	ګرځندویه
چابک، چټک، تېز	ګړندی
بې لاري	ګمراه
همبستری، جماع کول، یوځای کیدل	کوروالي کول
لیاره	لاره
لامده	لانده

ورته معنا یا لهجه	کلمه
لتوالي، بیکاري	لتي
له طرف نه	لخوا
لنده، تَرَه	لمده
مونځ	لمونځ
له ما نه بچ کړې او لیري کړې	له ما نه وګرځوې
اوچت	لوړ
اوچتوي	لوړَوي
ما ته	ما لره
بیګاه	ماښام
مازغه	ماغزه
اوښتونکي، میلان کونکي، خوښونکي	مایل
مانند	مثْلِ
خصومت کول، جنګ کول	مجادله
میلاویدل	مخامخ کیدل
مخکي تلونکي، پیش روی	مخکښ

کلمه	ورته معنا یا لهجه
مرداری	د مړ حیوان لاش
مرُو	مړه کیږو
مریی	غلام
مُستغني	بې پروا، بې نیازه
مسجد	جومات
مسه کول	مسح کول، په یو شي لاس تیروِل، لاس راکاږل
مشرق او مغرب	شرق او غرب، ختیځ او لویدیځ
معبود	خدای، هغه څوک چې نور یې عبادت کوي
مقیم	په خپل کور او وطن کې، هغه څوک چې مسافر نه وي
مل	ملګری
ملائکه	فرشته، ملَکه
منلږه	څغاسته
مه نیسه	مه مأخوذه کوه
مهاروونکي	تابعداره کونکي، کنټرولونکي

ورته معنا یا لهجه	کلمه
بانگي، آذان کونکي	مؤذن
وینزه، کنیزه	مینځه
نابِبُره، ناګهانه	ناڅاپه
لړه	ناڅیزه
بد، خراب	ناوړه
د چا د کتلو په وجه بد اثر لویدل	نظر کیدل
پراته، موجود	نغښتي
داخلیدل	ننَوَتل
داخل شولو	ننَوَتو
پس	نو
مذکور	نومړی
ایښودلی دی، بللي دی	نومَوَلی دی
صالحان، نیک عملان	نیکان
بنیګره	نیکي
تاریخ، وخت	نېټه

ورته معنا یا لهجه	کلمه
لارښوونه، رهنمایي	هدایت
خامخا، ضرور، حتماً	هرومرو
هغه وخت	هَله
دائم	همیشني
هنهار، د خره آواز او رمباړه	هنګار
مستحق، لائق	وړ
اهل وعیال، بچیان	واړه
وغورځوي	واچوي
ددوو لاسونو د ګوتو تر مینځ مسافې ته ویل کیږي، چې کله دواړه د یو مستقیم خط په شکل سره خلاص شي، او په عربي ورته «باع» وایي، او (۱٦۲) سانتي متر اوږدوالی لري.	وازه
وبښه، عفو کړه	وبخښه
وځکې	وڅښې
وخاته، پورته شو	وخوت

ورته معنا یا لهجه	کلمه
توی شي، محو شي	ورژیږي
د لاس تلي	وُرغوي
روستو	ورروسته
حواله کړو	وسپاره
دعوت شي	وغوښتل شي
شنه کړل شي، ونالَوَل شي، نال کړې شي، کینښودل شي	وَکَرَل شي
پاشیدلی	ولاړ
لاړه، ختمه شوه، لیري شوه	ولاړه
روایه	ولوست
خارج شولو، بیرون شولو	وَوَتو
ډار، خطره، یَره، بیره	ویره
بیریږي، یریږي، ډاریږي	ویریږي
وریښتان	ویښته
تنها، یواځې	یوازې

د موضوعاتو فهرست

د ژباړن* سریزه ۳
د مصنف سریزه ۷
د ذکر فضیلت ۱۰
۱- دخوب نه د پاڅیدو دعاګاني........................ ۲۲
۲- د جامو اغوستلو دعا........................ ۳۱
۳- دنوي جامې اغوستلو دعا........................ ۳۱
۴- چا چې نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا.... ۳۲
۵- دجامو ایستلو په وخت کې دعا........................ ۳۳
۶- د اودس ماتې ځای ته د داخلیدلو دعا........................ ۳۳
۷- د اودس ماتې ځای نه د وتلو دعا........................ ۳۴
۸- داوداسه نه مخکې ذکر........................ ۳۴
۹- د اودس نه وروسته دعا ۳۵
۱۰- د کور نه دوتلو ذکر........................ ۳۶
۱۱- کور ته د ننَوتلو* ذکر ۳۸
۱۲- مسجد ته د تللو دعا........................ ۳۹
۱۳- مسجد ته د ننوتلو دعا........................ ۴۲

۱۴- مسجد نه د وتلو دعا ۴۳
۱۵- د اذان اوريدو ذكرونه.................. ۴۴
۱۶- د لمانځـــه د شـــروع (له اول تكبير نه
وروسته*) دعا ۴۷
۱۷- د ركوع دعا ۵۹
۱۸- د ركوع نه پورته كيدلو* دعا ٦۱
۱۹- د سجدي دعا.......................... ٦۴
۲۰- د دوو سجدو په مينځ كي دعا............ ٦۸
۲۱- د تلاوت د سجدي دعا ٦۹
۲۲- د تشهد دعا (التحيات).................. ۷۱
۲۳- له (التحيات) نه وروسته پر* پيغمبر ﷺ
درود ۷۲
۲۴- په وروستى ناسته كي د سلام نه مخكي
دعا ۷۴
۲۵- د سلام گرځولو نه وروسته اذكار ۸٦
۲٦- د استخارې د لمانځه دعا.................. ۹۷
۲۷- د سهار او ما ښام اذكار.................. ۱۰۰

۲۸- د خوب اذکار ۱۲۶

۲۹- په خوب کې له یوې ډډې* نه بلې ډډې
ته اوښتلو دعا.................... ۱۴۲

۳۰- پـــه خوب کې د نا آرامۍ، او له ویرې
سره مخامخ کیدلو دعا.................... ۱۴۳

۳۱- هغـــه څه چې د خوب لیدو نه وروسته
کول پکار دی ۱۴۴

۳۲- د وترو د قنوت دعا ۱۴۵

۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر.......... ۱۵۰

۳۴- د پریشانۍ او غم (لرې کولو) دعا....... ۱۵۰

۳۵- د بې قرارۍ دعا ۱۵۳

۳۶- د دښمـــن او حکمـــران* سره مخامخ
کیدو* دعا.................... ۱۵۵

۳۷- د حکمران* د ظلم نه د ویرې دعا ۱۵۷

۳۸- د ښمن ته ښیرا* کول ۱۶۰

۳۹- د کـــوم قوم نه چې ویره* لرې، دا دعا
به وایې.................... ۱۶۱

۴۰- څوک چې ایمان کې شک وکړي دهغه
دعا ۱۶۱
۴۱- دقرض اداء کولو دعا.................... ۱۶۳
۴۲- په لمانځه او تلاوت کې د وسوسې دعا .. ۱۶۴
۴۳- چا ته چې یو کار مشکل شي د هغه دعا ۱۶۵
۴۴- څـــوک چې ګناه وکړي، هغه به داسې
کوي ۱۶۵
۴۵- د شـــیطان او د هغه د وسوسو د لیرې
کولو دعاګانې ۱۶۶
۴۶- کلـــه چې یې د خوښې خلاف کار پیښ
شــــي، او یـــا له کوم کار نه عاجز شي،
داسې به وایي ۱۶۷
۴۷- د پـــیدا شـــوي ماشوم* مور او پلار ته
مبارکي ورکول، او د هغې جواب........ ۱۶۸
۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا.... ۱۷۰
۴۹- د بیمار د پوښتنې په وخت هغه ته دعا... ۱۷۱
۵۰- د بیمار* د پوښتنې کولو فضیلت ۱۷۲

۵۱- د ژوند نه نا امیده بیمار* دعا ۱۷۳
۵۲- ځکندن* حالت کې سړي ته یادونه...... ۱۷۶
۵۳- چــا ته چي مصیبت رسیدلی وي، د هغه
دعا ۱۷۶
۵۴- د مړي ستر ګکي بندولو په وخت کي دعا ۱۷۷
۵۵- په مړي جنازه کولو کي دعا ۱۷۸
۵٦- په ماشوم جنازه کولو کي دعا............ ۱۸۲
۵۷- د تعزیې* دعا............................ ۱۸۵
۵۸- د مړي قبر ته داخلولو دعا ۱۸٦
۵۹- د مړي ښخولو* وروسته دعا............. ۱۸۷
٦۰- د قبرونو زیارت کولو دعا............... ۱۸۸
٦۱- د باد (سیلۍ) الوتلو دعا ۱۸۹
٦۲- د تالندي* دعا ۱۹۰
٦۳- د استسقاء* دعا.......................... ۱۹۱
٦۴- د باران اوریدلو په وخت دعا ۱۹۲
٦۵- د باران اوریدلو وروسته دعا ۱۹۳
٦٦- د آسمان شین کیدو دعا ۱۹۳

٦٧- د نوي میاشتي لیدلو دعا................ ۱۹۴
٦٨- د روژه مات په وخت کې دعا........... ۱۹۵
٦٩- د خوړلو نه مخکې دعا................. ۱۹٦
٧٠- له خوړلو نه وروسته دعا ۱۹۷
٧١- کوربه ته د میلمه دعا................... ۱۹۹
٧٢- څوک چې په چا اوبه وڅښي، او یا یې
د څښولو اراده وکړي، هغه ته دعا....... ۱۹۹
٧٣- د چا په کور کې د روژه مات کولو دعا ۲۰۰
٧۴- د روژه دار* دعا چې کله خواړه حاضر
شي او روژه ماته نکړي ۲۰۱
٧۵- کلـــه چې روژه دار ته څوک ښکنځل*
وکړي، نو دی به داسې ورته وایي ۲۰۲
٧٦- د اولنۍ میوې لیدو دعا................ ۲۰۲
٧٧- د ترَچیدلو* دعا......................... ۲۰۳
٧٨- کلـــه چې کافر وترَچیږي داسې به ورته
وایي.. ۲۰۴
٧٩- واده کونکې ته دعا...................... ۲۰۴

۸۰- د واده کولو او سوَرلۍ* اخیستلو دعا... ۲۰۵
۸۱- خپـــلي ښځي سره کوروالی* نه مخکي
دعا ۲۰۶
۸۲- د قهر او غوسې په وخت دعا............ ۲۰۷
۸۳- د مصیبت زده لیدو په وخت دعا........ ۲۰۷
۸۴- د مجلس دعا ۲۰۸
۸۵- د مجلس کفاره*........................ ۲۰۹
۸۶- څوک چي چا ته ووایي: «غفر الله لک»
نو هغه ته به داسي وایي ۲۱۰
۸۷- څـــوک چي له تا سره ښه وکړي، هغه
ته دعا ۲۱۰
۸۸- پــــه څه چي د دجال (له فتنې) نه ځان
ساتلی شي.............................. ۲۱۱
۸۹- څوک چي چا ته ووایي: «إِنِّي أُحِبُّكَ فِي
اللهِ»، هغه ته به داسي وایي................. ۲۱۱
۹۰- څَـــوک چـــي خپل مال تا ته وړاندي
کړي، هغه ته دعا...................... ۲۱۲

۹۱- د قـــرض د اداء کولـــو په وخت قرض
ورکونکي ته دعا ۲۱۳
۹۲- له شرک نه د ویري* دعا ۲۱۳
۹۳- هغـــه چا ته دعا چي تا ته ووايي: «بارَكَ
اللهُ فيكَ»................................ ۲۱۴
۹۴- د بدَ شګومۍ* بد ګڼلو دعا ۲۱۴
۹۵- د سپریدو دعا........................ ۲۱۵
۹٦- د سفر دعا ۲۱۷
۹۷- کلي یا ښار ته ننوتلو دعا............. ۲۱۹
۹۸- بازار ته ننوتلو دعا ۲۲۰
۹۹- د سپرلۍ غورځیدو په وخت دعا......... ۲۲۱
۱۰۰- د مسافر دعا و مُقیم* ته.............. ۲۲۲
۱۰۱- د مقیم* دعا مسافر ته ۲۲۲
۱۰۲- په سفر کي تکبیر او تسبیح ۲۲۳
۱۰۳- د سهار* په وخت د مسافر دعا......... ۲۲۳
۱۰۴- پـــه سفر یا پرته له سفر نه په یو ځای
کي د کوزیدلو او ودریدلو دعا........... ۲۲۵

۱۰۵- د سفر نه د ستنیدو دعا.............. ۲۲۵
۱۰۶- د خوشحالئ او یا خواشینئ کار
پیښیدو په وخت کي دعا ۲۲۷
۱۰۷- پر پیغمبر ﷺ د درود ویلو فضیلت.... ۲۲۸
۱۰۸- سلام خپَرَول*.......................... ۲۳۱
۱۰۹- د کافر د سلام جواب به څنګه
ورکوي ۲۳۳
۱۱۰- د چرګ* د آذان، او د خره د
هنګاري* په وخت دعا.................. ۲۳۴
۱۱۱- په شپه کي د سپیو د غپلو اوریدو په
وخت دعا.............................. ۲۳۵
۱۱۲- څوک چي دي ښکنځلی وي هغه ته
دعا.................................... ۲۳۶
۱۱۳- د بل مسلمان ستایلو په وخت به
داسي وایي........................... ۲۳۶
۱۱۴- کله چي د یو مسلمان صفت وشي، نو
هغه به داسي وایي ۲۳۸

۱۱۵- پــه حج او عمره کې به مُحرم لبیک
ځنګه واي ۲۳۹
۱۱۶- حجــر اسود ته د رارسیدلو په وخت
«الله اکبر» ویَل........................ ۲۴۰
۱۱۷- د رکــن یماني او حجر اسود په مینځ
کې دعا ۲۴۰
۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا ۲۴۴
۱۲۰- د مشعر حرام ذکر.................... ۲۴۵
۱۲۱- (د شیطانانو ویشتلو په وخت) د هرې
شګې* ویشتلو سره «الله اکبر» ویل...... ۲۴۶
۱۲۲- د تعجــب، او خوشــحالونکي کار
پېښېدو په وخت دعا ۲۴۷
۱۲۳- چا ته چې خوشحالونکی خبر راشي،
نو څه به کوي ۲۴۸
۱۲۴- څــوک چــې په خپل بدن کې درد
محسوس کړي څه به کوي ۲۴۹
۱۲۵- په څه شي د نظر کیدو نه د ویري دعا ۲۵۰

١٢٦- د ويري په حالت كې دعا ٢٥١
١٢٧- د قـــرباني حلالولو* په وخت كې څه
ويل پكار دي ٢٥١
١٢٨- هغـــه څه چې د سركښه* شيطانانو د
مكر او چل دفع كولو لپاره ويل كيږي... ٢٥٢
١٢٩- استغفار او توبه.......................... ٢٥٤
١٣٠- د «ســبحان الله»، او «الحمد لله»، او
«لا اله الا الله»، او «الله اكبر» فضيلت .. ٢٥٨
١٣١- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه ٢٦٩
١٣٢- د نېكيو او عامو آدابو څخه ٢٧٠
د ياګانو رسم الخط.............................. ٢٧٢
ورته رسم الخطونه.............................. ٢٧٢
د لهجـــې د اختلاف په صورت كې د يو معنا
لرونكو كلماتو لست......................... ٢٧٣
د موضوعاتو فهرست ٢٩٠

مطابع الحميضي
تلفون: ٤٥٨١٠٠٠ - فاكس: ٤٥٩٢٢١٧

حصن المسلم

من أذكار الكتاب والسنة

بلغة «البشتو»

تأليف

الفقير إلى الله تعالى

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

ترجمه

عبد النافع زلال